

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
від _____ № _____

**Стратегія розвитку Івано-Франківської області
на 2021-2027 роки
(нова редакція)**

*Матеріали розроблено у рамках проєкту Good Governance Fund
«Регіональне відновлення», який фінансується UK International
Development від уряду Великої Британії. Імплементатори проєкту — Abt
Global та KPMG в Україні*

Зміст

Глосарій	4
Вступ	6
Розділ 1. Комплексний аналіз та основні тенденції соціально-економічного розвитку	7
1.1. Загальні відомості про Івано-Франківську область	7
1.1.1 Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал області	7
1.1.2. Адміністративно-територіальний устрій області.....	14
1.1.3. Екологічна ситуація та адаптація регіону до кліматичних змін.....	15
1.2. Демографічна характеристика та зайнятість населення	21
1.3. Комплексний аналіз інфраструктури області	29
1.3.1 Транспортна інфраструктура.....	29
1.3.2 Енергетична інфраструктура	32
1.3.3. Житлово-комунальна інфраструктура.....	33
1.3.4. Соціальна інфраструктура	35
1.3.5. Культура та спорт	42
1.3.6. Соціальний захист	44
1.3.7. Туристична інфраструктура.....	45
1.3.8. Торговельна інфраструктура	49
1.3.9. Цифрова інфраструктура та зв'язок.....	50
1.3.10. Безпекова інфраструктура	51
1.3.11. Інноваційна інфраструктура	52
1.4. Характеристика рівня гендерної рівності та соціальної інклюзії в регіоні	55
1.5. Громадянське суспільство	56
1.6. Міжнародна співпраця.....	57
1.7. Регіональна економіка	59
1.7.1. Розвиток економіки області.....	59
1.7.2. Характеристика основних економічних галузей регіону	60
1.7.3 Малий і середній бізнес.....	67
1.7.4. Експортний потенціал регіону.	70
1.7.5. Фінансово-бюджетна ситуація області.....	72
1.7.6. Інвестиційний клімат області	73
1.8. Висновки щодо впливу повномасштабного вторгнення рф на розвиток регіону.....	75
1.9. Смартспеціалізація регіону.....	76

1.10. Кластерні об'єднання	87
1.11. Результати опитування заінтересованих сторін області	88
1.12. Аналіз розвитку територіальних громад Івано-Франківської області.....	101
Розділ 2. SWOT-аналіз розвитку регіону	108
Порівняльні переваги	116
Виклики	117
Ризики	117
Розділ 3. Стратегічне бачення розвитку та стратегічні, оперативні цілі і завдання Стратегії розвитку регіону	119
3.1. Стратегічне бачення розвитку області	119
3.2. Матриця цілей та завдань	120
Розділ 4. Механізм реалізації Стратегії	132
4.1 Органи, що забезпечують реалізацію Стратегії.....	132
4.2. Інструменти реалізації	133
4.3. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії.....	135
4.4. Етапи реалізації Стратегії.....	135
Розділ 5. Система моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії	137
5.1. Моніторинг реалізації Стратегії і виконання Плану заходів	137
5.2. Оцінювання результативності реалізації Стратегії та виконання Плану заходів	137
Розділ 6. Узгодженість Стратегії з програмними документами та основними аспектами розвитку області	139
Додаток 1. Базові, проміжні та цільові значення індикаторів досягнення цілей, визначених Стратегією розвитку Івано-Франківської області на 2021- 2027 роки.....	141
Додаток 2. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки оновлених Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	148
Додаток 3. Зв'язок Цілей Сталого Розвитку та цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки	152

Глосарій

NEFCO	Nordic Environment Finance Corporation
R&D	Research & Development
USAID	The United States Agency for International Development
АТ	Акціонерне товариство
БО	Благодійна організація
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВДВ	Валовий доданий продукт
ВП	Відокремлений підрозділ
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ВРП	Валовий регіональний продукт
ГО	Громадська організація
ГС	Громадська спілка
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ДСРР	Державна стратегія регіонального розвитку
ДТЕК	Донбаська паливно-енергетична компанія
ДУ	Державне управління
ЄС	Європейський Союз
ЗВО	Заклад вищої освіти
ЗЗКС	Запорізький завод кольорових сплавів
ЗСО	Загальна середня освіта
ЗССО	Заклад середньої спеціальної освіти
ІЕМ	Інститут економіки та менеджменту
ІТ	Інформаційні технології
ІФТУНГ	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
КВЕД	Класифікація видів економічної діяльності
КНП	Комунальне некомерційне підприємство
КП	Комунальне підприємство
КПП	Контрольно-пропускний пункт
МОП	Міжнародна організація праці
НГВУ	Нафтогазовидобувне управління
НМТ	Національний мультипредметний тест
НСЗУ	Національна служба здоров'я України
ОВА	Обласна військова адміністрація
ОЕС	Об'єднана енергетична система
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПЕЕК	Прикарпатський еко-енергетичний кластер
ПМД	Первинна медична допомога
ПРАТ	Приватне акціонерне товариство
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
СЕС	Сонячна електростанція
ТДВ	Товариство з додатковою відповідальністю
ТЕС	Теплова електростанція

ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
ТПВ	Тверді побутові відходи
ФОП	Фізична особа-підприємець
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ШІ	Штучний інтелект
ЮНЕСКО	Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури

Вступ

Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021 - 2027 роки (далі – Стратегія) є документом, що визначає тенденції та основні виклики соціально-економічного розвитку регіону, стратегічні та оперативні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період, основні завдання, етапи та механізми їх реалізації, систему моніторингу та оцінки результативності.

Оновлена Стратегія враховує зміни до Державної стратегії регіонального розвитку, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 року № 940, забезпечуючи приведення завдань та заходів регіональної стратегії у відповідність із ДСРР.

Актуалізація регіональної стратегії здійснювалася на основі:

- оцінки потреб заінтересованих сторін та вигодонабувачів (бенефіціарів) у регіоні;
- оцінки гендерного впливу;
- урахування розвитку територіальних громад і стратегій розвитку територіальних громад;
- урахування принципів державної регіональної політики, визначених Законом України «Про засади державної регіональної політики»;
- використання територіально-орієнтованого підходу та смарт-спеціалізації.

Актуалізація Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021 – 2027 роки відбувалася у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України 04 серпня 2023 року № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів».

Розділ 1. Комплексний аналіз та основні тенденції соціально-економічного розвитку

1.1. Загальні відомості про Івано-Франківську область

1.1.1 Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал області

Розташування та адміністративні особливості регіону

Івано-Франківська область розташована в географічному центрі Європи, на південному заході України, на стику двох великих природно-географічних підрозділів – Східноєвропейської рівнини та Східних Карпат.

Рисунок 1. Розташування Івано-Франківської області на тлі Європи

Джерело: [Івано-Франківська обласна державна адміністрація](#)

Область межує на заході і півночі з Львівською, на північному сході – з Тернопільською, на південному сході – з Чернівецькою, на південному заході – з Закарпатською областями, на півдні – з повітом Марамуреш у Румунії.

Рисунок 2. Розташування Івано-Франківської області в межах України

Джерело: Власні напрацювання

Відстань до кордону з найближчими Європейськими країнами складає від 250 до 300 км, що створює сприятливі умови для розвитку транспортно-

логістичних зв'язків з країнами Європи. Територія області складає 13,9 тис. км² або 2,3% території України та посідає 22 місце серед регіонів держави.

Рельєф та кліматичні умови

Територія Івано-Франківської області характеризується поєднанням різних тектонічних структур, геологічних умов, що відображається в різноманітні рельєфу та визначає диференціацію кліматичних, геоботанічних, ландшафтних умов в межах області.

Рисунок 3. Рельєф Івано-Франківської області

Клімат помірно-континентальний з надмірним в гірській частині та достатнім на рівнинній частині області зволоженням, м'якою зимою з відлигами, нестійкою тривалою весною, нежарким літом і теплою осінню. Взимку в горах формується стійкий сніговий покрив, на рівнині часті відлиги деколи зумовлюють повне сходження. Тривалість періоду зі сніговим покривом змінюється від 80 днів на рівнині до 120 в горах. На окремих вершинах сніг зберігається до літа.

Завдяки Карпатським горах, в області є унікальні можливості для розвитку туризму,

Джерело: geotop.com.ua

зокрема активного відпочинку та оздоровчих програм. Клімат з теплим літом і м'якою зимою створює необхідні умови для вирощування плодових культур, винограду та ягід. Висока вологість та опади підтримують розвиток лісового господарства та стабільність водних ресурсів.

Отже, кліматичні особливості території області визначаються м'яким температурним режимом, що є сприятливою умовою проживання та рекреації населення.

Природні мінеральні ресурси

В області розвідані родовища нафти та газу, озокериту, кам'яної і калійної солей, сірки, сировини для будівельних матеріалів, а також є сприятливі умови для видобування мідноколчеданних та поліметалічних руд, наявні мінеральні води з бальнеологічними властивостями.

Нараховується 287 родовищ (з урахуванням комплексності – 281), що мають затверджені експлуатаційні запаси з 25 видів різноманітних корисних копалин, з яких близько 130 родовищ розробляється.

До найосновніших родовищ нафти, внесених у реєстр Державного балансу запасів корисних копалин України, віднесені: Долинське, Північно-Долинське, Струтинське, Битків-Бабченське.

Відкриті поклади сланцевого газу розташовуються на «Олеській площі». Прогнозні ресурси якої оцінюються Державною службою геології і надр України в 2,98 трлн. м³ газу.

Рисунок 4. Відсотковий розподіл сировинної бази природних ресурсів Івано-Франківської області

Джерело: Державна служба геології і надр України

Водні ресурси

Гідрографічна мережа області представлена притоками басейну річки Дністер та суббасейну річки Прут. Найбільш розвинена сітка правих приток, які формуються в Карпатах.

Рисунок 5. Водні ресурси Івано-Франківської області

Джерело: Власне напрацювання

Карпатські ріки характеризуються вузькими і глибокими долинами, кам'янистими, порожистими руслами.

Густота річкової мережі з урахуванням усіх річок складає 1,3 км/км². Живлення гірських і передгірських рік змішане – снігове та дощове, підземне живлення є додатковим.

Рисунок 6. Найбільші річки Івано-Франківської області, 2024, %

Джерело Стратегія адаптації до зміни клімату для Івано-Франківської області 2024

На території Івано-Франківської області переважають штучні озера-ставки, які відіграють велику роль у регулюванні стоку. Найбільші ставки є в долинах Гнилої Липи (Бурштинське водосховище, площа 1260 га), Свіржа (Княгининське водосховище, площа 184 га).

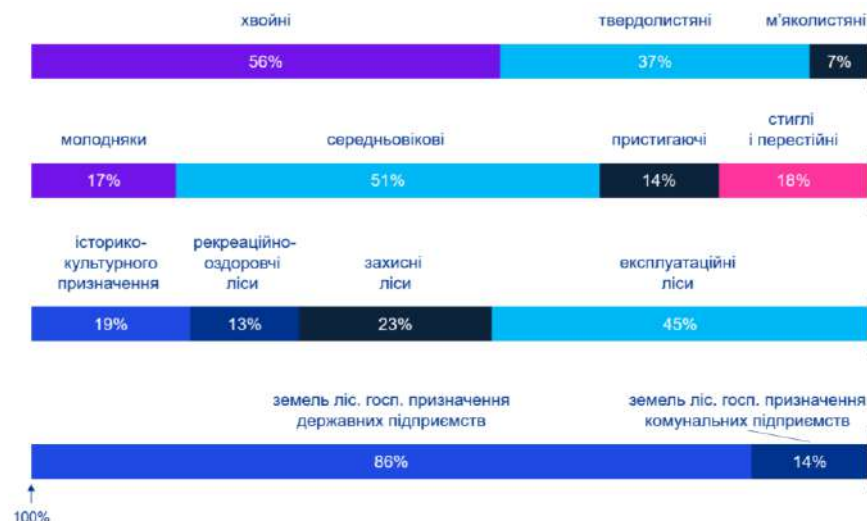
В області нараховується 17 родовищ (31 ділянка) прісних підземних вод, які занесені до Державного балансу запасів корисних копалин України. За підземними водами, запаси яких згідно з Довідником з водних ресурсів складають 270 млн м³ в рік, область знаходиться на 19-му місці в Україні.

Лісові ресурси

За даними головного управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області землі лісового фонду складають 612,2 тис. га, що складає близько 45 % від адміністративної площі області (середній показник по Україні – 27%).

Регіон має значний потенціал для розвитку господарської діяльності, пов'язаної з лісовими ресурсами. Це включає деревообробну та меблеву промисловість, яка може забезпечувати як внутрішній ринок, так і експорт продукції, зокрема меблів, паркету та будівельних матеріалів.

Рисунок 7. Структура лісових земель області за категоріями, віковими групами, призначенням та закріпленими користувачами лісового фонду, 2024, %

Джерело: Стратегія адаптації до змін клімату для Івано-Франківської області, 2024

Перспективним є виробництво продукції з високою доданою вартістю (обробка деревини, виготовлення фанери, пелетів), що також сприяє розвитку біоенергетики. Збирання та переробка дикорослих ресурсів (грибів, ягід, лікарських рослин) можуть стати основою для нових підприємств, а багаті лісові масиви створюють умови для зеленого туризму та рекреації.

Біорізноманіття

В області є багато своєрідних і унікальних природних комплексів з різноманітним рослинним і тваринним світом. Це збережені унікальні кедрово-смерекові ліси і зарості сосни гірської у природному заповіднику «Горгани», природний комплекс високогірного ландшафту Карпатського національного природного парку, одне з найбільших місць проростання тиса ягідного у ботанічному заказнику загальнодержавного значення «Княздвірський», збережені степові угруповання на «Касовій горі».

Рослинний світ області нараховує понад 1 500 видів рослин, що складає більше половини списку флори України. На заповідних територіях області охороняється більше 1 000 видів судинних рослин, що становить майже 55% всієї флори Українських Карпат.

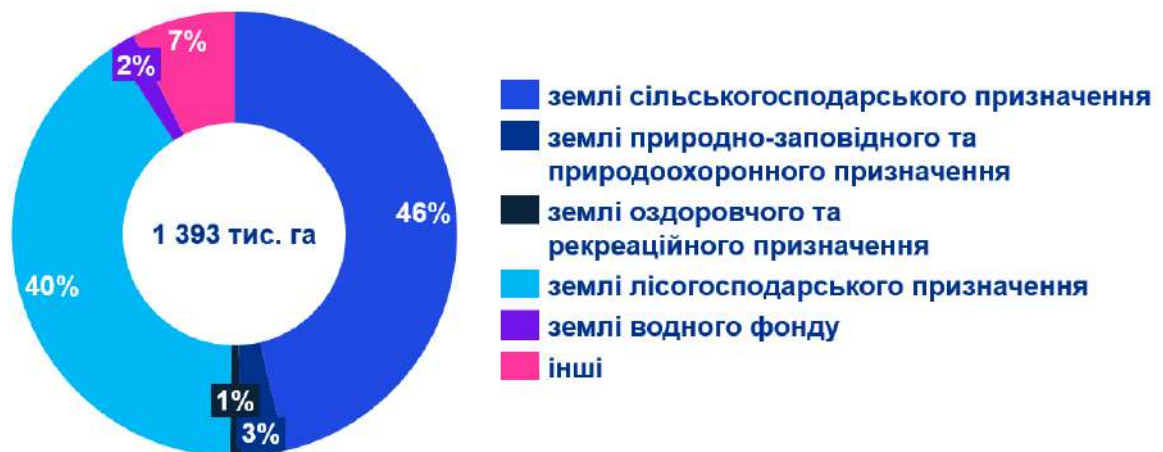
Видова чисельність тваринного світу Івано-Франківщини порівняно з іншими регіонами України значно багатша. Хребетні представлені 435 видами, ссавці – 74 видами, птахи – 280 видами. На території області нараховується 36 видів представників фауни, які перебувають під загрозою зникнення і занесені до Червоної книги України. Ці види потребують систематичної роботи щодо виявлення місць їхнього перебування, проведення постійного спостереження за станом популяцій та наукових досліджень з метою розробки наукових основ їхньої охорони та відтворення.

Земельні ресурси та ґрунти

Загальна площа земель складає 1 392,7 тис. га, із них сільськогосподарські угіддя – 40%; ліси та інші лісовкриті площі – 46%.

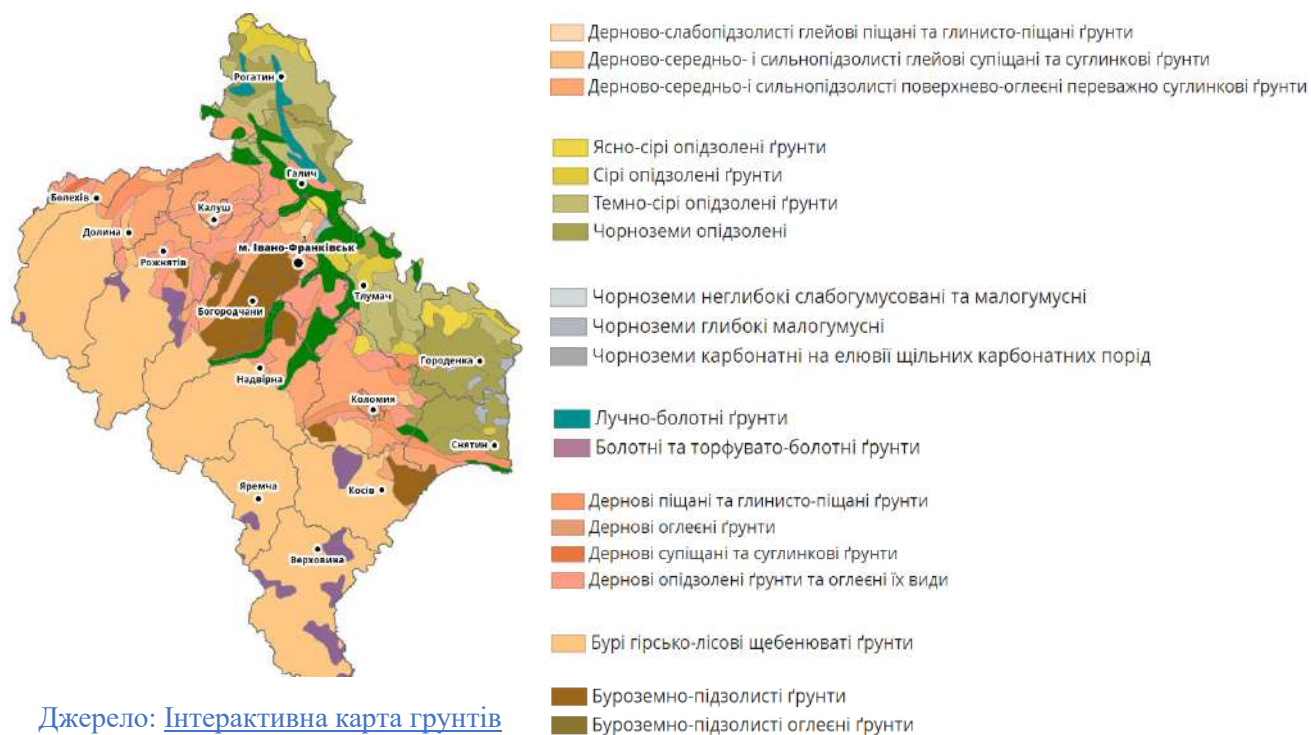
Значну частину території області займають лучно-чорноземні, чорноземно-лучні та дернові ґрунти. Окремими масивами в усіх ґрунтово-кліматичних зонах поширені лучні, лучно-болотні і болотні ґрунти.

Рисунок 8. Структура земельного фонду регіону, %

За період з 2017 по 2022 роки Івано-Франківською філією ДУ «Держґрунтохорона» проведено обстеження 27,3% сільськогосподарських угідь. За результатами лабораторних досліджень, в області серед обстежених угідь 52,5 % кислих земель. Кислотність ґрунтів негативно позначається на їх родючості. Така ситуація вимагає негайного відновлення робіт з вапнування, як одного з найефективніших і найтриваліших за дією засобів впливу на ґрунт і його родючість.

Рисунок 9. Карта ґрунтів регіону

Розвиток гірських територій

Станом на 01.01.2025 р. статусом гірських в Івано-Франківській області володіло 240 населених пунктів з 805-х населених пунктів області, або 29,85% їх загальної кількості (33,6% від загальної кількості гірських населених пунктів України). Загальна площа гірських населених пунктів складає 1 734,8 км² або 12,48% від загальної площі території області (13 900 км²).

Соціально-економічний розвиток гірських населених пунктів області характеризується значними диспропорціями. Основними проблемами, які потребують вирішення, є відсутність комплексної державної програми розвитку гірських територій, низький рівень соціальних і медичних послуг, брак робочих місць та офіційної зайнятості. Також актуальними є питання екологічної безпеки та необхідність впровадження природоохоронних заходів. Крім того, спостерігається погіршення демографічних показників та зростання дотаційності місцевих бюджетів.

Рисунок 10. Частка площі гірських територій області, 2024, %

Джерело: Концепція інтегрованого розвитку гірських територій в Івано-Франківській області на 2023-2025 роки

Основними напрямками розвитку гірських регіонів є створення туристичної інфраструктури (гірськолижний, екотуризм), розвиток малого та середнього бізнесу у сфері переробки сільськогосподарської продукції, органічного виробництва та деревообробки. Перспективними є використання природних ресурсів, таких як дикорослі рослини, мінеральні води й деревина, а також впровадження сталого управління природними ресурсами й альтернативної енергетики, що забезпечує баланс між економічним розвитком і збереженням екології.

Рисунок 11. Розподіл чисельності населення в гірських населених пунктах за районами Івано-Франківської області, 2024, тис. людей

Джерело: Концепція інтегрованого розвитку гірських територій в Івано-Франківській області на 2023-2025 роки

Природно-заповідні території та об'єкти

Осередками зростання значної частини раритетного фітогенофонду на території Івано-Франківської області є установи природно-заповідного фонду, а саме: природний заповідник «Горгани», Карпатський національний

природний парк, національний природний парк «Гуцульщина», Галицький національний природний парк, національний природний парк «Верховинський», національний природний парк «Синьогора».

Рисунок 12. Заповідний фонд Івано-Франківської області, 2024

Джерело: Власне напрацювання

Протягом 2008 - 2024 років спостерігалася тенденція збільшення площі природно-заповідного фонду області. У порівнянні з 2008 роком площа природно-заповідного фонду області зросла відповідно із 196 тис. га до 225 тис. га в 2024 році (відповідно із 14,0 до 16,2 % від загальної площі області).

Серед сучасних концепцій збереження та відтворення природного середовища, біотичного і ландшафтного різноманіття важливу роль відіграє концепція створення екомережі, що є комплексною технологією доцільної консервації земель та відтворення природних властивостей навколишнього середовища, є одним із пріоритетних напрямків розвитку заповідної справи в Івано-Франківській області.

Рисунок 13. Карта природно-заповідного фонду Івано-Франківської області, 2024

Джерело: [Природно-заповідний фонд Івано-Франківської області](#)

1.1.2. Адміністративно-територіальний устрій області

За адміністративним поділом область включає: 6 районів. На Івано-Франківщині налічується 805 населених пунктів, з них 240 надано статус

гірських. Із загальної кількості населених пунктів: 15 міст, 24 селищ, 766 сіл та 62 територіальні громади.

Рисунок 14. Адміністративний устрій Івано-Франківської області, 2024

6	Районів
62	Територіальні громади
15	Міст
24	Селища
766	Сільських населених пунктів

Джерело: [Івано-Франківська обласна державна адміністрація](#)

Найбільшим за чисельністю населення є Івано-Франківський район з населенням 556 тис. людей. Він також охоплює найбільшу площу серед усіх районів — 3 873 км², і налічує 319 населених пунктів та 20 територіальних громад.

1.1.3. Екологічна ситуація та адаптація регіону до кліматичних змін

Кліматичні тенденції

Під впливом кліматичних змін, забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів, земельних ресурсів, недосконалої системи державного контролю та недостатньої ефективності моніторингу стану навколишнього природного середовища виникають загрози екологічній безпеці України, зокрема Івано-Франківської області.

Відповідно до Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року очікується, що до 2040 року кліматичні зміни призведуть до підвищення середньої річної температури в Україні у межах 0,8-1,1°C (1,5-2°C за альтернативним прогнозом) та посилення перерозподілу опадів протягом року в межах $\pm 20\%$ із їхнім збільшенням у холодний період і зменшенням у теплий. Глобальне потепління підвищує ризики виникнення лісових пожеж, наслідками яких є втрата екосистем та біорізноманіття і шкода життю та здоров'ю мешканців(-ок) навколишніх населених пунктів.

Найбільш вразливою галуззю економіки до змін клімату є сільське господарство, оскільки функціонування землеробства і тваринництва, урожайність сільськогосподарських культур залежить, значною мірою, від агрокліматичних умов території, насамперед, від її вологозабезпечення.

Відповідно до Стратегії адаптації до зміни клімату для Івано-Франківської області¹ очікується зростання середньої температури повітря як річної, так і по центральним місяцям сезонів в Івано-Франківській області. Загальний фон, а саме середня температура за рік у найближчому майбутньому зросте в середньому на 0,9-1,0°C (2021-2040).

За результатами проведеної оцінки ризиків для шістнадцяти секторів економіки Івано-Франківської області виявлено, що практично всі сектори економіки мають середній і вище ризики від підвищення середньої температури та екстремальної спеки. Дуже високим ризиком у найближчому майбутньому (2021-2040 роки) будуть зливи та дощові паводки.

З-поміж усіх секторів гірськолижний туризм матиме середній та високий ризики до найбільшої кількості кліматичних чинників: збільшення злив та дощових паводків, підвищення середньої температури та екстремальної спеки, а також зменшення снігопадів та снігового покриву.

Атмосферне повітря

У 2023 році в атмосферне повітря області від стаціонарних джерел забруднення потрапило 147,7 тис. т забруднюючих речовин, що на 35% менше, ніж у 2014 році. За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у структурі викидів забруднюючих речовин в 2022 році переважали діоксид та інші сполуки сірки – 104884,9 т речовини, зокрема найвищий показник становив в Івано-Франківському районі – 103487,9 т, найменший обсяг викидів в області встановлено по оксиду вуглецю – 2880,8 т.

Рисунок 15. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по регіонах, 2014 – 2023, тис. т

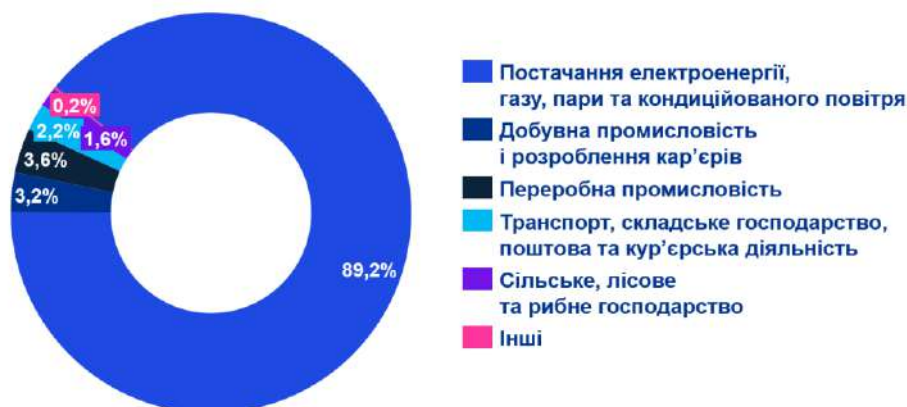
Джерело: Державна служба статистики України

Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

¹ [Стратегія адаптації до зміни клімату для Івано-Франківської області | Івано-Франківська обласна державна адміністрація](#)

Основними забруднювачами повітря за видами економічної діяльності є підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, на які припадає 89,2% загальнообласних викидів. Найбільшим забруднювачем повітря в Івано-Франківській області до 2024 року була ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго».

Рисунок 16. Відсотковий розподіл забруднювачів повітря в Івано-Франківській області за видами економічної діяльності, %

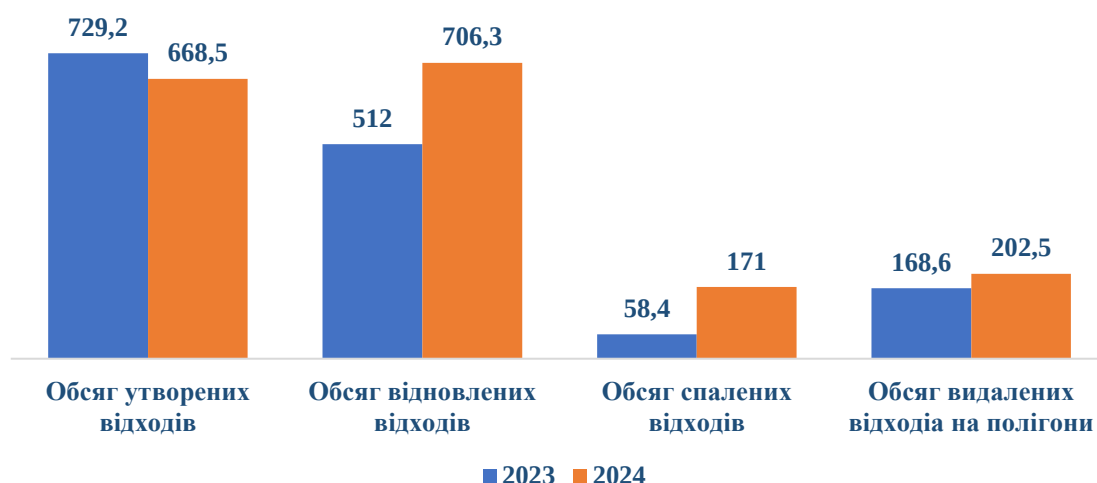

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Відходи

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області впродовж 2024 року в області утворилось 668,5 тис. тонн відходів, з них: 524,7 тис. тонн від економічної діяльності підприємств і організацій та 143,8 тис. тонн від домогосподарств.

Рисунок 17. Динаміка утворення та оброблення відходів, тис. тонн

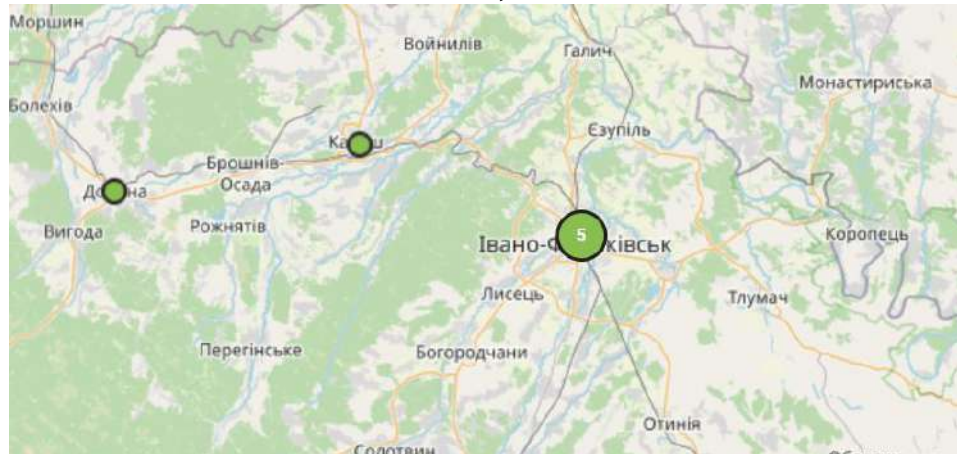
Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Основними накопичувачами промислових відходів IV класу небезпеки є: ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго», Філія «Калуська ТЕЦ»

ТОВ «Костанза» (шлак паливний, пил зольний вугільний); КП «Житловик», КП «Екоресурс» та Болехівський комбінат комунальних підприємств.

У 2024 році на території області діяло 15 полігонів для видалення побутових відходів, 5 установок для сумісного спалювання з метою виробництва енергії або виробництва матеріальних продуктів, 3 установки для спалювання з метою термічного оброблення та 2 установки для відновлення відходів. У 105 населених пунктах області запроваджується роздільний збір ТПВ.

Рисунок 18. Карта місць прийому вторинної сировини Івано-Франківської області, 2024

Джерело: [Мапа пунктів збору вторинної сировини](#)

Регіональним планом управління відходами в Івано-Франківській області до 2030 року визначено поділ області на кластери, а в кожному із кластерів будівництво об'єктів поводження з відходами. Запропонована модель для Івано-Франківської області передбачає будівництво одного центрального об'єкта поводження з відходами, в який включено компостування, сортування та захоронення, а також 4 малих об'єктів, на яких буде здійснюватися сортування та захоронення відходів.

Екологічна ситуація в галузі водокористування

Основними проблемами забруднення поверхневих вод Івано-Франківщини є: скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод, відсутність водоохоронних зон та прибережно-захисних смуг водних об'єктів.

Основними забруднювачами поверхневих водних об'єктів по області є підприємства промисловості постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (0,487 млн м³ забруднених без очистки зворотних (стічних) вод), переробної промисловості (0,307 млн м³ недостатньо очищених зворотних (стічних) вод) та водопостачання, каналізації, поводження з відходами (0,264 млн м³ недостатньо очищених зворотних (стічних) вод).

Таблиця 1. Обсяг скиду зворотних вод в поверхневі водні об'єкти млн м³

	2022 р	2023 р
Забруднених, без очистки	–	0,5
Забруднених, недостатньо очищених	0,2	0,6
Нормативно чистих (без очистки)	7,8	5,7
Нормативно очищених на очисних спорудах	47,0	48,3
Загалом	55,0	55,1

Джерело: [Використання водних ресурсів у Івано-Франківській області – Дністровське БУВР](#)

Збільшення обсягів скиду «без очистки» зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти в 2023 р. відбулося внаслідок скиду АТ «ДТЕК Західенерго» (ДТЕК Бурштинська ТЕС) 0,487 млн м³ забруднених без очистки зворотних (стічних) вод.

Скид забруднених зворотних вод відбувається у річки Дністер, Тлумачик, Бистриця Солотвинська, Гнила Липа, Лімниця, Сівка, Саджава, Чорнява, Волійця, Лімниця та Прут. Причинами такого стану є відсутність очисних споруд, низька ступінь очистки зворотних вод внаслідок перевантаження і недотримання технологічного режиму на існуючих очисних спорудах та відсутність технології очищення зворотних вод від розчинених мінеральних речовин (солей).

Техногенна безпека

Однією з найбільших техногенних небезпек на території Івано-Франківської області є техногенна активізація карсту, що пов'язана з розробкою соленосних пластів, у районі міст Калуш, Долина, Болахів, які завдають значних збитків господарству, створюють небезпечні умови для здоров'я та життя місцевого населення. Активізація даних процесів спричиняє осідання земної поверхні над гірничими виробками.

За даними Національної доповіді про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2021 р. в Івано-Франківській області, де зафіксовано 1008 карстопроявів, площа поширення порід, що здатні до карстування складає 10,29 тис. км². У районі розробки Калуш-Голинського родовища калійних солей та Домбровського кар'єру в Івано-Франківській області зафіксовано утворення нових карстових воронок. На ділянці біля смт. Делятин відмічена незначна активізація галогенного карсту вздовж дороги Надвірна-Рахів.

Станом на 2024 рік, на території області розміщено понад 500 промислових підприємств хімічної, енергетичної, нафтогазовидобувної, деревообробної та інших галузей. Понад 4% території зайнято нафтогазовими трубопроводами, пробурені більше 2000 свердловин для видобування нафти і газу. Ці об'єкти обумовлюють значне техногенне навантаження на всі компоненти природного середовища.

В Івано-Франківській області відповідно до даних 2024 року функціонує понад 960 суб'єктів господарювання у сфері деревообробної промисловості та виготовлення виробів із деревини. Ця галузь є важливою для економіки, проте через недотримання екологічних норм, вирубка лісів створює екологічні проблеми, зокрема, затоплення територій під час танення снігу. Вирубка лісу стимулює паводки, прискорює стік води в річки, провокуючи затоплення, ерозію ґрунтів і збитки для населення. Згідно з Лісовим кодексом України, вирубка має здійснюватися лише на спеціально відведених територіях із обов'язковою посадкою нових дерев і рекультивацією земель. Це дозволить зберегти природний баланс і знизити екологічні ризики.

Екологічні проблеми, спричинені збройною агресією проти України

За даними 2023-го року, наслідки збройної агресії росії, за інформацією Державної екологічної інспекції Карпатського округу склали:

- шкода, завдана земельним ресурсам становить – 253 702 559 грн;
- втрата надр – шкода не завдана;
- збитки, завдані водним ресурсам – відсутні;
- шкода, завдана атмосферному повітрю становить – 18 248 942 грн;
- втрата лісового фонду – шкода не завдана;
- збитки, завдані природно-заповідному фонду – відсутні.

Висновки до підпункту 1.1.

Івано-Франківська область розташована на південному заході України. Близьке розташування до кордону з європейськими країнами забезпечує вигідні умови для розвитку транспортно-логістичних зв'язків із Європою.

Регіон багатий на природні ресурси, включаючи нафту, газ, сірку, калійні солі, озокерит і мінеральні води, що дає можливість розвивати видобувну промисловість та санаторно-курортний бізнес. Значні лісові масиви, які займають 46 % площі області, підтримують деревообробну та меблеву промисловість, виробництво біопалива і збір дикорослих ресурсів, таких як гриби, ягоди й лікарські рослини. Гірські населені пункти (30% від загальної кількості населених пунктів області) мають значний потенціал для розвитку туризму, малого бізнесу у сфері переробки сільськогосподарської продукції, а також альтернативної енергетики, але на даних територіях спостерігаються диспропорції у соціально-економічному розвитку, брак робочих місць і зниження демографічних показників.

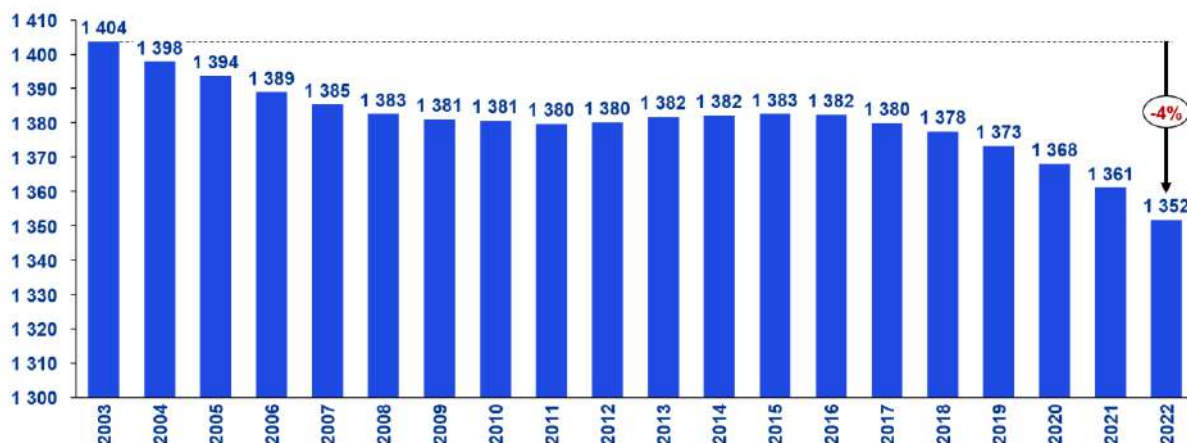
Івано-Франківщина має значний потенціал для збалансованого розвитку промисловості, туризму, біоенергетики, деревообробки та екологічного господарювання, що дозволяє забезпечити економічний розвиток з одночасним збереженням природного середовища.

Водночас регіон стикається з екологічними проблемами, зокрема забрудненням поверхневих вод через скид неочищених стічних вод і техногенні ризики, пов'язані з розробкою соляних родовищ. Зростання техногенного навантаження створює загрози для природного середовища та потребує впровадження природоохоронних заходів.

1.2. Демографічна характеристика та зайнятість населення

Кількість постійного населення Івано-Франківської області станом на 1 січня 2022 року становила 1 349 096 людей, що складало 3,29 % від кількості загального населення України. Спостерігалось поступове скорочення чисельності населення області на 4 % з 2016 р по 2022 рік. Зміна чисельності населення характеризується зменшенням її у сільській місцевості та збільшенням у міських поселеннях. Незважаючи на це, область є густонаселеною, щільність населення області упродовж 2017 – 2022 років коливається в межах 99,3–98,6 особи на 1 км². Середня густина населення України в 2022-му році склала 74 особи на 1 км².

Рисунок 19. Динаміка чисельності населення Івано-Франківської області, 2003 – 2022, тис. людей

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Рівнинні райони є густонаселеними, а гірські райони області залишаються менш заселеними через природні та економічні фактори. Найбільш густонаселеним є Івано-Франківський район, в якому проживає 41% населення всієї області, найменш густонаселений – Верховинський район (2% населення області).

Рисунок 20. Динаміка чисельності населення за районами Івано-Франківської області, тис. людей

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

З 2010 по 2022 рік в області спостерігається міграційний приріст. У 2021 році кількість іммігрантів(-ок) на 758 людей перевищує кількість емігрантів(-ок), однак позитивні значення міграційного приросту притаманні лише міській місцевості.

Рисунок 21. Структура населення області та України за статтю та місцевістю проживання, 2022, %

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Станом на 1 січня 2022 року в області проживало 711 226 жінок та 637 870 чоловіків. Розподіл населення області за статтю майже не відрізняється від розподілу по країні в цілому. Частка населення, яке проживає в сільській місцевості, значно перевищує частку міських жителів(-ьок) в Івано-

Франківській області, що є характерною особливістю регіону в порівнянні з середніми показниками по Україні.

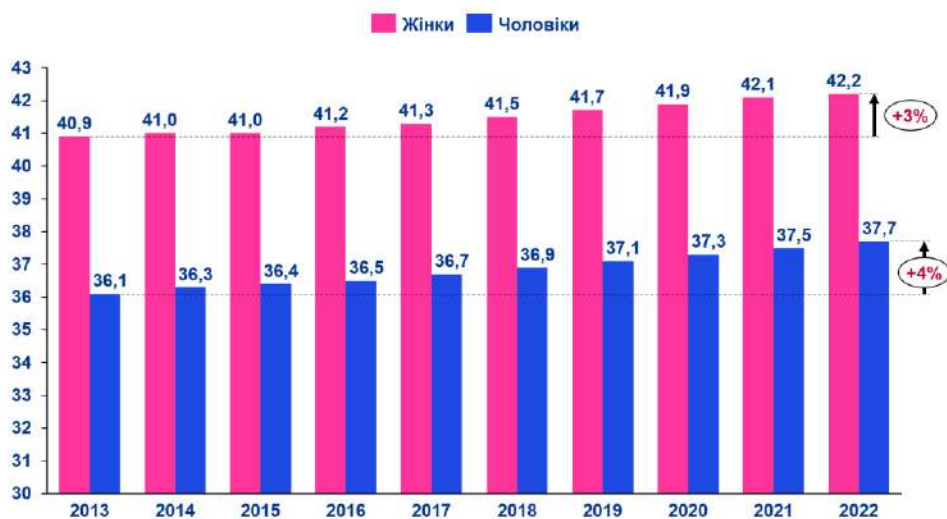
Рисунок 22. Вікова структура населення Івано-Франківської області та України, 2022, %

Вікова структура населення області характеризується переважаною часткою людей старшого віку. Однак, частка людей віком 60 та більше років в Івано-Франківській області менша, ніж в середньому по Україні. Середній вік жінок і чоловіків збільшився за період 2013-2022 рр. і у 2022 склав для чоловіків – 37,7 років, для жінок – 42,2 роки. У 2022 р. середній вік чоловіків та жінок міських поселень був нижчим за середній вік населення сільської місцевості на 0,3 роки.

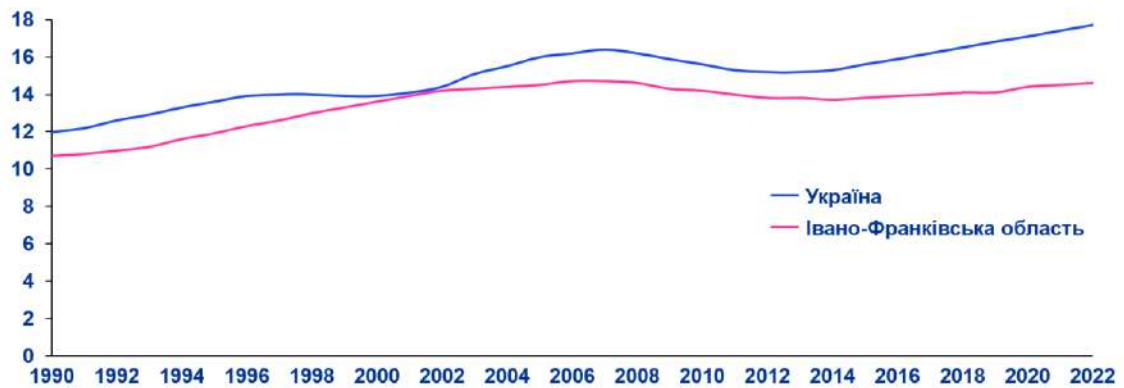
Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Рисунок 23. Динамічні зміни середнього віку населення Івано-Франківської області, 2013 – 2022 роки

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Рисунок 24. Динаміка індикатору старіння населення України та Івано-Франківської області, %

Джерело: [Чисельність та природний рух населення | Державна служба статистики України](#)

Природний рух населення також характеризується скороченням. Найчастішою причиною смерті у 2021 році були хвороби системи кровообігу (63% від усієї кількості померлих). Кількість померлих від ішемічної хвороби серця становила 11 400 (55% від усіх смертей), із яких 5 067 – серед чоловіків, 6 333 – серед жінок.

Рівень загальної смертності в Україні також зростає не лише за рахунок загибелі людей внаслідок бойових дій, а й у результаті зниження рівня медичного обслуговування та збільшення рівня летальності через серцево-судинні захворювання під впливом стресу.

ВПО

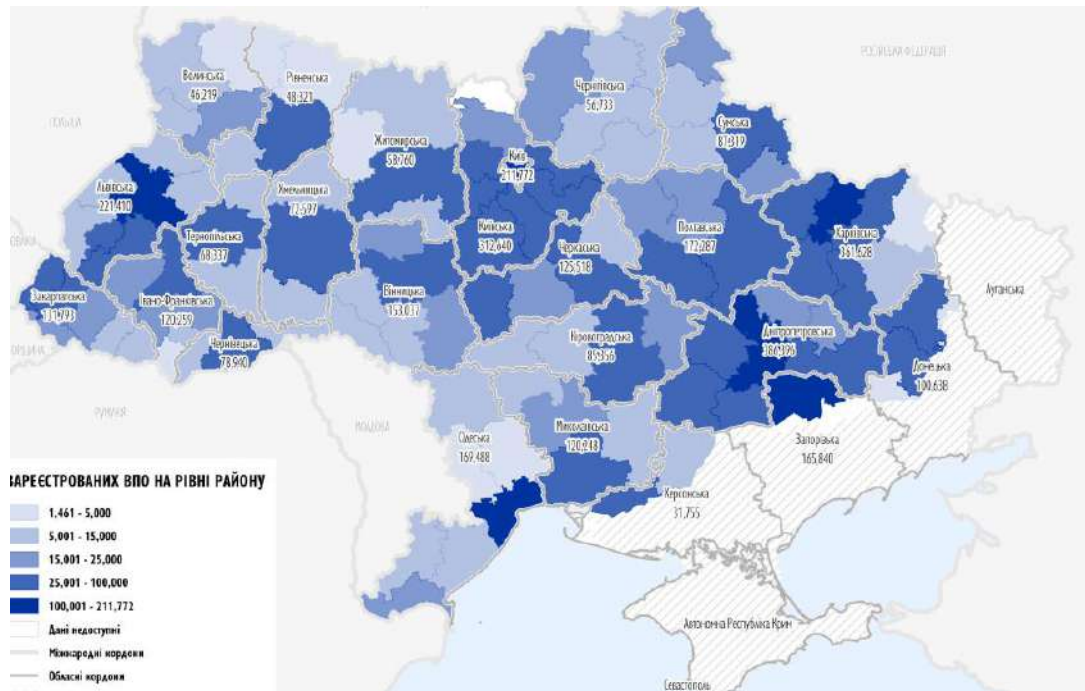
Станом на 02.01.2025, за даними «Інформаційно-обчислювального центру Міністерства соціальної політики України» в Івано-Франківській області перебувало 111 653 ВПО (36,1% жінок та 63,9% чоловіків) або (81 313 сімей), з них: людей працездатного віку – 56 903, безробітних – 4 479, людей з інвалідністю – 2 409, дітей до 18 років – 32 919.

Рисунок 25. Відсотковий розподіл категорій ВПО в Івано-Франківській області, січень 2024, %

Джерело: [Департамент соціальної політики ОВА | Івано-Франківська обласна державна адміністрація](#)

Рисунок 26. Карта присутності ВПО за областями переміщення станом на 31 березня 2024 року

Джерело: [Базова територіальна оцінка зареєстрованих ВПО](#)

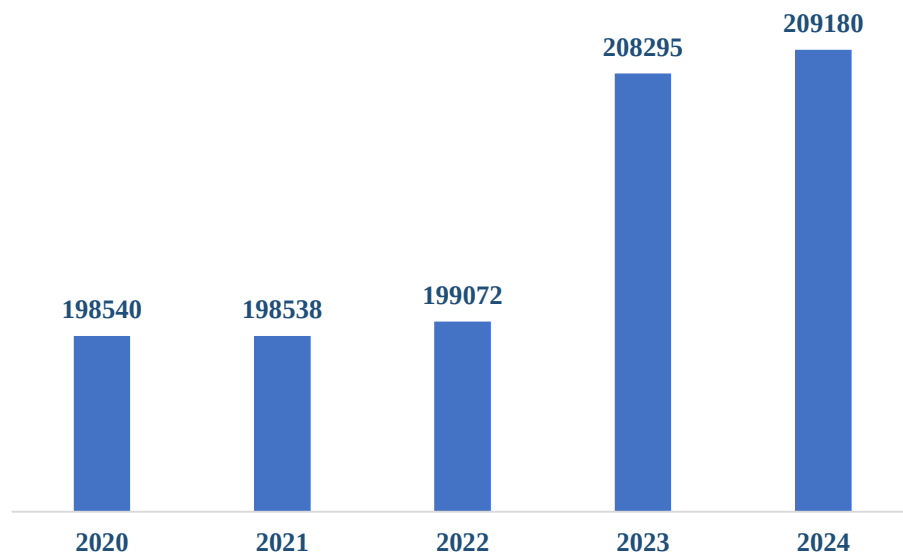
Трудові ресурси та ринок праці

Ринок праці

В 2024 році ситуація на ринку праці області почала покращуватись, спостерігаються позитивні тенденції щодо основних показників. Це спричинено релокацією підприємств зі східних областей України, відновленням діяльності окремих підприємств регіону, запровадженням урядових програм підтримки бізнесу.

Основною проблемою регіону є – висока трудова міграція населення, відтік висококваліфікованих кадрів за межі регіону. Це зумовлено міграцією абітурієнтів(-ок) до сусідніх областей або за кордон, що призводить до дефіциту кваліфікованих спеціалістів(-ок) у регіоні. Дана ситуація ускладнює розвиток нових підприємств. Крім того, низький рівень середньої заробітної плати в Івано-Франківській області, є одним з найнижчих в Україні, що стимулює трудову міграцію населення.

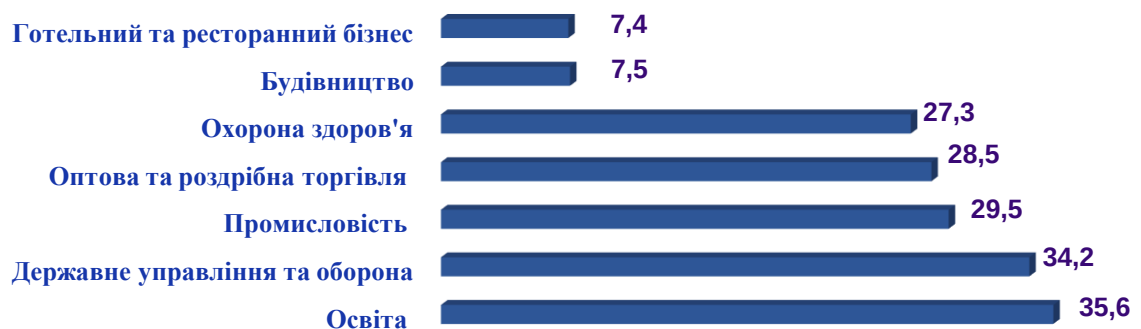
Рисунок 27. Динаміка кількості зайнятих в Івано-Франківській області, людей

Джерело: [Головне управління Пенсійного фонду України в Івано-Франківській області](#)

Найбільша частка зайнятих в області зосереджена в сфері освіти, оборони, промисловості, торгівлі, та охорони здоров'я.

Рисунок 28. Кількість зайнятих працівників(-ць) Івано-Франківської області за ключовими видами економічної діяльності 2024, тис. людей

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

Частка ВПО в загальній кількості працівників(-ць) в Івано-Франківській області, у 2022 – 2023 роках, є однією з найбільших в Україні та становить відповідно у межах від 4,2% до 5,7% від загальної кількості працівників(-ць).

Оплата праці

Середня заробітна плата штатних працівників(-ць) в області станом на 01.10.2025 року становила 21 031 грн за місяць.

Рисунок 29. Середня заробітна плата за видами економічної діяльності, 2025, грн.

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

Рисунок 30. Динаміка середньої заробітної плати, грн

Джерело: [Середня заробітна плата за даними ПФУ](#)

Безробіття

Протягом 2022-2024 років зменшення чисельності безробітних в регіоні, які звертаються до служби зайнятості з метою пошуку роботи, спричинене міграцією громадян(-ок) за кордон та мобілізацією чоловіків, що ускладнює підбір працівників(-ць) на заявлені роботодавцями вакансії.

Таблиця 2. Динаміка рівня безробіття населення, визначеного за методологією Міжнародної організації праці, %

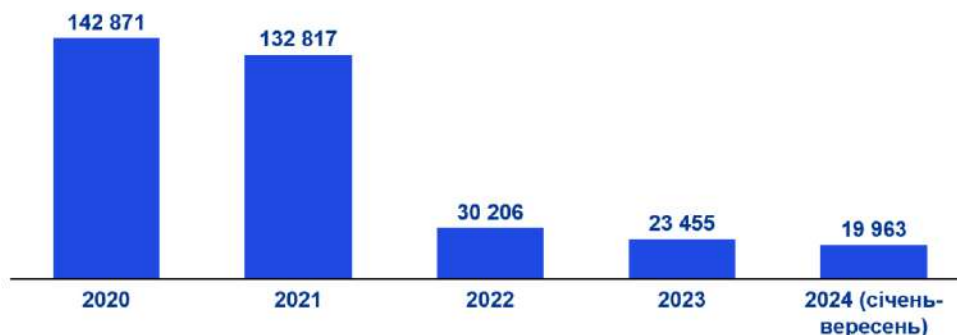
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Івано-Франківська	Жінки	8,2	8,8	6,6	7,1	9,5	6,5	9,8
	Чоловіки	8,6	8,7	10,0	8,4	5,4	9,9	7,7
Україна	Жінки	8,1	7,7	7,7	7,4	7,9	9,1	10,2
	Чоловіки	10,1	10,8	11,1	10,0	8,5	9,9	9,6

**Рівень безробіття за методологією Міжнародної організації праці (МОП) — це відсоток економічно активного населення, яке не має роботи, активно її шукає і готове до працевлаштування.*

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

У січні-вересні 2024 року з філіями обласного центру зайнятості співпрацювали 5,1 тис. роботодавців(-иці). В базі даних обласної служби зайнятості налічувалось 13,5 тис. вакансій. За сприяння служби зайнятості було укомплектовано 10,4 тис. вакансій, рівень укомплектування вакансій склав 77%. В Україні рівень укомплектування – 55,0 %, область займає 3 місце серед регіонів України.

Рисунок 31. Динаміка надання послуг Івано-Франківською обласною службою зайнятості, людей

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

Послугами служби зайнятості з січня по вересень у 2024 року скористалися 20 тис. людей, з них 68% - жінки, 32% - чоловіки. Послуги

отримати 1,05 тис. людей з інвалідністю та 2,3 тис. внутрішньо переміщених осіб., 11,9 тис. мали статус безробітних.

За сприяння служби зайнятості працевлаштовано 10,7 тис. людей (7,1 тис. жінок та 3,6 тис. чоловіків), зокрема, 5,7 тис. зареєстрованих безробітних.

Триває територіальна розбалансованість попиту і пропозиції робочої сили, оскільки переважна частина робочих місць зосереджена в трьох найбільших містах: обласному центрі - Івано-Франківську, Калуші та Коломиї, які в сучасних умовах акумулюють значну частину зайнятих. В той же час, малі міста та гірські села, що віддалені від вище перелічених міст, мають звужені можливості щодо розвитку локальних ринків праці і вимагають додаткового стимулювання держави щодо зайнятості населення.

Висновки до підпункту 1.2

У період з 2016 по 2022 рік, чисельність населення скорочується, зменшення відбувається в сільській місцевості, в той час як міські поселення, зокрема м. Івано-Франківськ, демонструють зростання. Водночас проблема трудової міграції, зокрема, відтік висококваліфікованих кадрів, стає серйозним викликом для регіону.

Станом на 2024 рік ринок праці Івано-Франківської області демонструє помірний прогрес в розвитку, в основному завдяки підтримці бізнесу і відновленню діяльності підприємств. Однак територіальні нерівномірності між міськими та сільськими територіями залишаються актуальною проблемою, оскільки більшість робочих місць зосереджена в обласному центрі та інших великих містах, що обмежує можливості для розвитку сільського населення. Крім того, значну роль у соціально-економічній ситуації відіграють внутрішньо переміщені особи (ВПО). Важливим є питання працевлаштування ВПО, оскільки значна частина перебуває в працездатному віці, а також потребує соціальної підтримки.

Таким чином, найбільшими проблемами області є демографічні зміни, трудова міграція, вікова нерівновага та виклики, пов'язані з наданням робочих місць ВПО і зайнятістю, особливо в сільській місцевості.

1.3. Комплексний аналіз інфраструктури області

1.3.1 Транспортна інфраструктура

Авто інфраструктура

Довжина автомобільних доріг загального користування обласного значення становить 806 км, районного значення – 2 148,8 км. Область має добре налагоджене міжобласне та міжнародне автобусне сполучення, зокрема, її територією проходять автобуси 46 міжнародних маршрутів до таких країн, як Італія, Польща, Чехія, Іспанія, Латвія, Молдова та понад 100 міжобласних.

Проте, попри наявність державного кордону з Румунією протяжністю близько 50 км, Івано-Франківська область є прикордонним регіоном

України, що не має функціонуючих пунктів пропуску через українсько-румунський державний кордон.

Відкриття міжнародних пунктів пропуску в межах населених пунктів Шибене на території України, а також Поєніле-де-Суб-Мунте на стороні Румунії, сприятиме посиленню транскордонної співпраці. Це створить умови для активізації економічної діяльності, залучення інвестицій, розвитку туристичного потенціалу регіону та зміцнення культурних і політичних зв'язків між Україною та Румунією.

В умовах воєнного стану насамперед здійснюється обслуговування логістичних маршрутів для доставки стратегічно важливих вантажів, перевезення гуманітарної допомоги, евакуації внутрішньо переміщених осіб.

Частина дорожньої інфраструктури області потребує ремонту та модернізації, особливо це стосується доріг у сільській місцевості.

Таблиця 3. Протяжність вулично-дорожньої мережі, 2023, %

Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі, км	Україна	Івано-Франківська область
Загальна протяжність мережі, з якої:	246 330,38	14 205,6
Мережі з твердим покриттям, %	68,0%	89,9%
Мережі з удосконаленим покриттям, %	26,6%	10,1%
Мережі обладнаної закритою дощовою каналізацією, %	2,5%	3,1%
Освітлюваної вулично-дорожньої мережі, %	36,2%	18,5%
Тротуарів та пішохідних доріжок з твердим покриттям, %	14,8%	5,3%
Велосипедних доріжок з твердим покриттям, %	0,2%	0,1%
Набережних річок, озер, водосховищ, %	0,5%	0,7%

Джерело: [Звітність Дороги і вулиці за 2023 рік](#)

Повітряний транспорт

Міжнародний аеропорт «Івано-Франківськ», розташований у південно-західній частині за 4,4 км від центру міста та має статус міжнародного з 1992 року. Максимальна пропускна спроможність аеропорту в довоєнний період складала — 150 пас. на приліт та 150 пас. на виліт за годину. До 24 лютого 2022 року, летовище функціонувало, обслуговуючи повітряні судна індексу 6 (код 4С) із певними обмеженнями, але існуюча злітно-посадкова смуга не здатна приймати сучасні літаки типу Boeing 737-800/900 та Airbus A320/321, що перешкоджає його розвитку.

Аеропорт зазнав значних пошкоджень унаслідок ракетного удару у 2022 році, частина об'єктів була зруйнована. Відновлення функціонування Міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ» та реконструкція відповідно до сучасних стандартів є ключовим для забезпечення якісного

обслуговування пасажирів(-ок) і авіакомпаній у післявоєнний період. Будівництво нової злітно-посадкової смуги дозволить приймати сучасні важкі літаки, якими користується більшість авіаперевізників.

Залізничне сполучення

Загальна протяжність залізниць становить 495,6 км. В області знаходиться 35 залізничних станцій. Густота залізниць – 35,5 км на 1000 км². Основні залізничні вузли – Івано-Франківськ, Калуш, Коломия.

Рисунок 32. Схема пасажирського залізничного сполучення Івано-Франківської області

Станом на 2024 рік в області відсутні електрифіковані залізничні лінії. Нагальною проблемою залишається відсутність прямого залізничного з'єднання з м. Тернопіль, також існує потреба в оновленні залізничних колій, вагонів, та станцій.

Транспортна доступність

Діє Програма соціального захисту населення Івано-Франківської області на 2022-2026 роки, яка передбачає заходи для транспортного обслуговування людей з інвалідністю, встановлення текстових та звукових інформаторів на міському транспорті, а також модернізацію електротранспорту для забезпечення доступності для людей з інвалідністю.

Рисунок 33. Стан транспортної доступності в Івано-Франківській області, 2023

Джерело: [Транспортна доступність | Івано-Франківська обласна державна адміністрація](#)

1.3.2 Енергетична інфраструктура

На території Івано-Франківської області розташовані теплові електростанції, розподільчі електричні мережі, малі гідроелектростанції та інші відновлювальні джерела енергії. В регіоні залягають запаси нафти і газу, а також область має високий потенціал відновлюваних джерел енергії, основними напрямками використання якої є освоєння екологічно та економічно доцільного потенціалу вітрової генерації, сонячної генерації, мінігідрогенерації, теплогенерації, біогазових ресурсів, твердого палива (дрова і тверді відходи), геотермальної генерації (в сухих нафтогазових свердловинах).

З початком війни в Україні в лютому 2022 року енергетична інфраструктура області зазнала значних руйнувань. Бурштинська ТЕС, яка була важливою складовою енергетичної системи, була пошкоджена внаслідок ракетних ударів. Пошкодження ключових енергоблоків і допоміжних систем ТЕС у 2024 році також спричинило тимчасове припинення роботи станції, що ускладнило забезпечення енергетичної безпеки.

В умовах війни одним із важливих кроків стало розширення використання відновлювальних джерел енергії.

Рисунок 34. Стан відновлювальних джерел енергії регіону, 2024

Джерело: Власне напрацювання

У 2023–2024 роках зафіксовано збільшення встановлених потужностей альтернативних джерел енергії, що частково компенсувало втрати від традиційних джерел енергії, таких як ТЕС. Впродовж 2024 року введено в експлуатацію 28 нових промислових СЕС сумарною потужністю 11,73 МВт. Станом на 01.01.2025 в області функціонує 159 промислових сонячних електростанцій (СЕС), загальною потужністю 261 МВт.

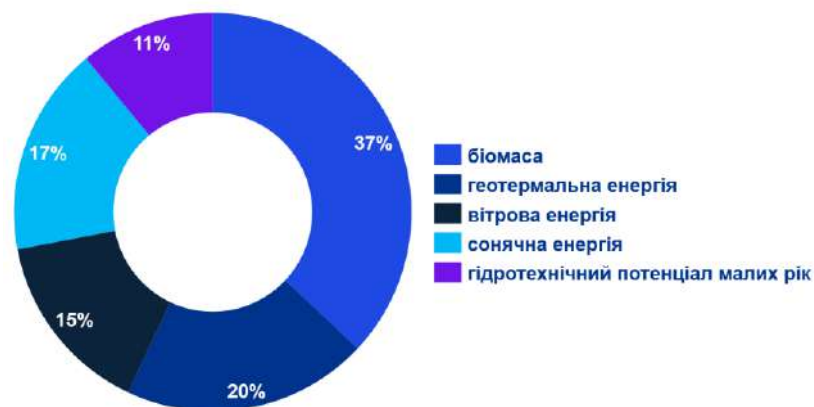
Також, функціонують 5 міні ГЕС потужністю 3,93 МВт, дві черги вітрової електростанції (ВЕС) потужністю 6,4 МВт, біогазовий завод,

потужність якого складає 1,16 МВт, біогазова станція з переробки сміття потужністю 1,00 МВт.

Сумарна потужність альтернативних джерел енергії в області складає 412,5 МВт. Об'єктами альтернативної енергетики в області за 2024 рік сумарно вироблено 462650,75 тис. кВт. год. електричної енергії.

Станом на 2024 рік, на альтернативних видах палива в бюджетних закладах області працює 324 котельні на твердому паливі та 41 котельня на електриці. За даними паспорту регіональної цільової програми забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки потенціал відновлювальних джерел енергії регіону складає близько 1 млн т нафтового еквіваленту.

Рисунок 35. Структура відновлювальних джерел енергії Івано-Франківської області за напрямками, 2024, %

Джерело: [Про регіональну цільову програму забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки - Івано-Франківська обласна рада](#)

Однак, регіон стикається з низкою викликів, таких як нерівномірний доступ до сучасних енергетичних технологій у сільських районах та недостатнє фінансування масштабних проєктів модернізації інфраструктури.

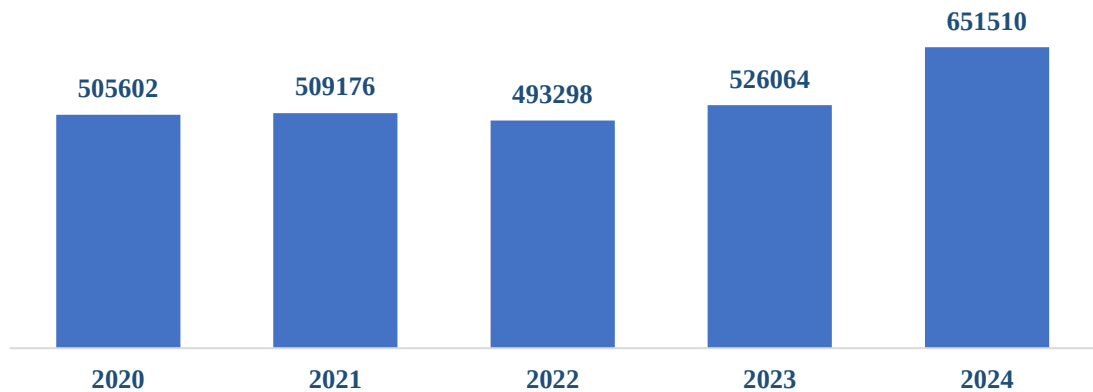
1.3.3. Житлово-комунальна інфраструктура

Житловий фонд

За даними головного управління статистики в Івано-Франківській області житловий фонд області (з урахуванням житлового фонду, який знаходиться на балансі підприємств-банкрутів та тих, що повністю припинили діяльність) на 1 січня 2021 року становив 38,9 млн м² загальної площі. У міській місцевості знаходиться 43,3% житлового фонду, у сільській – 56,7%. На кожного жителя(-ьку) області припадало в середньому 28,6 м² загальної площі житла (по Україні в цілому – 24,5 м²). Майже весь житловий фонд (99%) розміщується в житлових будинках, 1,1% – у гуртожитках та нежитлових будівлях.

На початок 2021 року житловий фонд області налічував 368,1 тис. житлових будинків. Загальна кількість квартир в області становила 555,3 тис., у тому числі 18 тис. були незаселені, з них 0,6 тис. – у новобудовах. Площа будівель, що перебувають в аварійному та занедбаному стані склала 68,8 тис. м². Нараховувалося 1446 таких будинків, в них проживало 1,3 тис. людей (0,1% загальної кількості населення області, тоді як 0,2% – в цілому по Україні).

Рисунок 36. Динаміка прийняття в експлуатацію житлових будівель Івано-Франківської області, м²

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

В області ведеться робота щодо оснащення житлових будинків лічильниками. Станом на 01.10.2024 з 859 житлових будинків, де є централізоване опалення, даними приладами обліку оснащено 686 будинків, що становить 79,1 % від загальної кількості. Рівень оснащеності вузлами комерційного обліку питної води житлових будинків в області становить 91,6 %, нежитлових – 100%. Впродовж 2024 року в області створено 24 ОСББ, загальна їх кількість станом на 01.10.2024 становить 1186 одиниць.

В територіальних громадах не оновлена/відсутня містобудівна документація, що створює значні труднощі для планування розвитку територій. Це ускладнює залучення інвестицій, реалізацію інфраструктурних проєктів та ефективне використання земельних ресурсів.

Тепло- та водопостачання

Внаслідок пошкодження Бурштинської ТЕС у 2024 році, частина населених пунктів регіону, зокрема місто Бурштин, має періодичні труднощі з централізованим теплопостачанням, що є проблемою для населення в зимових умовах. Енергетичні компанії працюють над забезпеченням альтернативних джерел тепла та електроенергії для регіону.

Підприємства водопровідно-каналізаційного господарства області забезпечені генераторами для живлення водозаборів та станцій підйому 1 рівня. Також частково резервними джерелами живлення забезпечені насосні станції 2, 3 та 4 підйомів. У випадку повного відключення електроенергії подача води для переважної більшості населення може бути забезпечена на рівні нижніх поверхів.

В регіоні проблеми водопостачання та водовідведення залишаються актуальними через значну зношеність мереж та недостатнє фінансування

оновлення інфраструктури. Станом на 2024 рік, більшість мереж водопостачання та водовідведення області перебувають в експлуатації понад 30 років, що призводить до високого рівня аварійності та значних втрат води.

1.3.4. Соціальна інфраструктура

Дошкільна освіта

Станом на 2024 рік в області функціонували 456 закладів дошкільної освіти у яких виховувалося 30 959 дітей, з яких 48% дівчат та 52% хлопців.

Рисунок 37. Динаміка кількості закладів дошкільної освіти та показника охоплення закладами дошкільної освіти в Івано-Франківській області

Зкладами дошкільної освіти в області було охоплено 48% дітей відповідного віку, що є найнижчим показником серед регіонів України (в середньому по державі – 78,5 %). В закладах дошкільної освіти навчалось 324 дітей з інвалідністю та 1019 дітей з особливими освітніми потребами.

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

Завантаженість у закладах становила 107 дітей у розрахунку на 100 місць (у міській місцевості – 115, у сільській – 97 дітей). Тоді як в середньому по Україні – 85, 90 та 72 дитини на 100 місць відповідно).

Незважаючи на збільшення кількості закладів, зниження охоплення дітей дошкільною освітою свідчить про нерівномірний розвиток інфраструктури. Висока завантаженість, особливо у міських районах, вказує на значний дефіцит місць.

Середня освіта

Кількість закладів середньої освіти станом на 2024 рік складає – 562 установи. Середня наповнюваність шкіл усіх типів у 2023/24 навчальному році становить 224,2. Цей показник близький до значення середнього по Україні - 227, 4.

Кількість закладів загальної середньої освіти впродовж останніх років поступово скорочувалась, тоді як загальна кількість учнів(-еиць) зростала. Так у 2023/24 навчальному році чисельність закладів середньої освіти на 20% менша, ніж у 2017/18, тоді як кількість учнів(-еиць) зросла на 4%. У 2023/24 році в закладах середньої освіти області навчалось 157 424 дітей (51% хлопців та 49% дівчат).

Рисунок 38. Динаміка кількості закладів загальної середньої освіти та кількості учнів(-еиць) в Івано-Франківській області

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

За результатами національного мультипредметного тесту 2024 року, який складала випускники ЗЗСО, Івано-Франківська область посіла 7 місце серед усіх областей України із середнім балом 136,43. У попередньому 2023 році область займала 11 місце цього рейтингу.

Рисунок 39. Рейтинг районів області за результатами балів НМТ та кількість ЗСО взятих для аналізу, 2024

За результатами аналізу освітнього рейтингу районів Івано-Франківської області на основі даних НМТ 2024 року, найвищі середні бали демонструють центральні райони області, що свідчить про відносно кращу якість освітніх послуг. Натомість в гірських районах, таких як Надвірнянський та Верховинський, спостерігаються нижчі результати. Це зумовлено географічними особливостями та обмеженими можливостями розвитку освітньої інфраструктури.

Джерело: [Рейтинг областей за результатами НМТ 2024](#)

Ключові заходи для покращення стану даної проблеми включають оновлення матеріально-технічної бази шкіл, розвиток транспортної інфраструктури для покращення доступності освітніх закладів та впровадження сучасних цифрових технологій для забезпечення якісного навчання. Це сприятиме підвищенню рівня освіти в гірських територіях та

забезпеченню рівних можливостей для молоді незалежно від місця проживання.

Інклюзивне навчання

Створюються умови для навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами. У 2024/2025 навчальному році організовано інклюзивне навчання для 1855 дітей з особливими освітніми потребами у 1556 класах 402 закладів загальної середньої освіти, що на 332 дитини більше у порівнянні з попереднім навчальним роком. Крім того, інклюзивне навчання і виховання організоване для 747 дітей з особливими освітніми потребами у 492 групах 207 закладів дошкільної освіти, що на 237 дітей більше у порівнянні з 2022/23 навчальним роком. Додатково безкоштовним підвезенням забезпечено 77,8% учнів(-еиць), які проживають за межею пішохідної доступності.

У 2024 році в області було 13 спеціальних шкільних автобусів, обладнаних підйомником для переміщення школярів(-ок) з порушенням опорно-рухового апарату, які користуються кріслами колісними. Для забезпечення підвезення дітей з інвалідністю до навчальних закладів потрібно ще 9 спеціальних шкільних автобусів.

Позашкільна освіта

Забезпечення права дітей на здобуття позашкільної освіти здійснюють 67 закладів позашкільної освіти (профільні та комплексні), з них 22 дитячо-юнацькі спортивні школи та 6 закладів обласного підпорядкування. За 2023/24 навчальний рік, у закладах загальної середньої освіти охоплено позашкільною освітою 41 754 учнів(-еиць), у закладах позашкільної освіти – 33 014. Загалом позашкільну освіту у закладах загальної середньої та позашкільної освіти області здобувають 74 768 вихованців(-ок).

Вища освіта

Здобуття вищої освіти в області здійснюється у 39 закладах, включаючи відокремлені структурні підрозділи, з яких: 4 університети; 3 інститути; 1 академія; 26 коледжів; 2 училища; 1 технікум; 1 філія; 1 факультет. Вищу освіту в Івано-Франківській області здобували 36,6 тис. людей у 2024 році.

Таблиця 4. Провідні ЗВО Івано-Франківської області, 2024

Заклад вищої освіти	Місце в загальному рейтингу України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	7
Івано-Франківський національний медичний університет	37
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	44
Університет Короля Данила	159-160
Івано-Франківська академія Івана Золотоустого	174-175

Джерело: [Консолідований рейтинг вишів України 2024 року](#)

Рисунок 40. Динаміка кількості людей, прийнятих та випущених із закладів вищої освіти Івано-Франківській області

¹ Інформація підготовлена на підставі даних Єдиної державної електронної бази з питань освіти, наданих Державним підприємством «Інфоресурс» Міністерства освіти і науки України. ² Особи, уперше прийняті до ЗВО (без тих, що продовжують навчання з метою здобуття більш високого освітнього ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня)). ³ На кінець 2020, 2021, 2022, 2023 року.

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

У галузі вищої освіти під час першого року війни, попри скорочення фінансування закладів за рахунок бюджету, спостерігався суттєвий приріст студентів(-ок) (+27%), зокрема через збільшення їх кількості з інших регіонів. Викликом є зростання числа вступників, які обирають здобуття вищої освіти за кордоном через воєнний стан. В перспективі сприятливіші умови для доступу до ринків праці в інших країнах можуть стати загрозою для повернення цих фахівців(-чинь) в Україну.

Стрімко зростаюча динаміка кількості аспірантів(-ок) в Івано-Франківській області у 2022 році співпадає із показниками по Україні в цілому.

Рисунок 41. Динаміка кількості аспірантів(-ок) в Івано-Франківській області, людей

Зростання чисельності аспірантів(-ок) у 2023, порівняно з 2022 р. становить 49% в Івано-Франківській області, 38% - в Україні. На кінець 2023 року у закладах налічувалось 1 577 аспірантів(-ок), з яких 348 жінок та 1 229 чоловіків.

Основним викликом для вищої освіти регіону є недостатній рівень заробітних плат, що часто поступаються оплаті праці в інших секторах економіки. Крім того, спостерігається зменшення кількості абітурієнтів(-ок) через демографічний спад, що негативно впливає на наповнюваність закладів освіти. Також існують проблеми із фінансуванням, браком державної підтримки та реклами перспектив освіти, недостатнього рівня розвитку цифровізації, особливо у сільській місцевості.

Професійно-технічна освіта

Професійно-технічна освіта області є потужною системою як за своєю мережею, так і за напрямками підготовки. Підготовку кваліфікованих робітників(-ць) в області здійснюють 20 закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Контингент учнів(-еиць) та слухачів(-ок) складає 8 051 слухачів(-ок), з яких 29% - дівчата та 71% - хлопці. Підготовка робітничих кадрів здійснюється за 86 професіями.

Бібліотеки

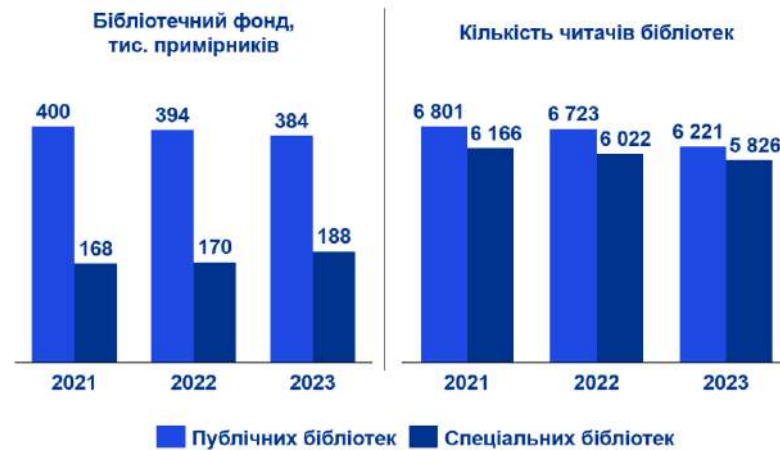
Населення області обслуговувало 670 публічних та 593 спеціальні бібліотеки.

Рисунок 42. Бібліотеки в Івано-Франківській області

Впродовж останніх років скорочується бібліотечний фонд та кількість читачів публічних бібліотек. Кількість читачів(-ок) спеціальних бібліотек також зменшується, однак протилежна тенденція спостерігається щодо бібліотечного фонду – поступове зростання впродовж 2021-2023 років.

Рисунок 43. Бібліотечний фонд та динаміка чисельності читачів(-ок) в Івано-Франківській області, людей

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

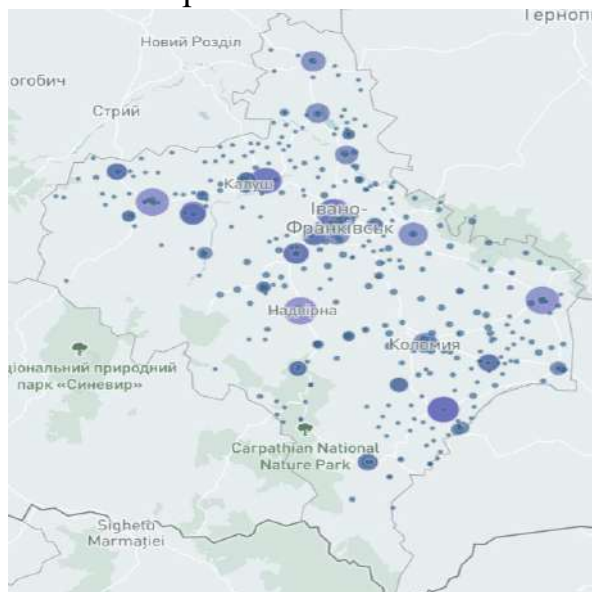
Для досягнення високого розвитку системи освіти Івано-Франківщини, відповідаючи сучасним потребам суспільства, Івано-Франківська обласна рада затвердила Програму розвитку освіти на 2024-2030 роки. Її реалізація наблизить освіту до європейських стандартів, створить умови для особистісного розвитку, удосконалисть мережу закладів освіти, збільшить охоплення дошкільною освітою, впровадить інформатизацію освіти, підвищить професійний рівень педагогів(-инь) та зміцнить матеріально-технічну базу навчальних закладів.

Охорона здоров'я

Станом на 2024 рік, в області працює біля 30 тис. медичних працівників(-ць), однак за останні роки, внаслідок плинності кадрів, зменшується кількість лікарів(-ок) та середнього медичного персоналу.

Рисунок 44. Карта медичних закладів регіону

В Івано-Франківській області налічується 5641 лікарів(-ок)-спеціалістів (-ок), 1172 лікарів(-ок) первинної медико-санітарної допомоги (ПМД) та 9642 асистентів(-ок). Укладено 1,24 мільйони декларацій із 1 107 лікарями(-ками).

Станом на 07.10.2024 первинну медичну допомогу населенню області надають 428 закладів. В комунальних лікарняних закладах області розгорнуто 8462 ліжка (без санаторних і будинку дитини), в тому числі 8310 – для дорослих і 1152 – для дітей.

Таблиця 5. Динаміка розвитку медичних ресурсів та закладів охорони здоров'я в Івано-Франківській області, людей

Рік	Кількість лікарів(-ок) усіх спеціальностей (без зубних)	Кількість середнього медичного персоналу	Кількість лікарняних закладів	Кількість лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів
2019	8 122	13 175	69	346
2020	7 888	12 342	66	374
2021	7 008	11 279	54	295
2022	7 682	11 371	64	365
2023	7 625	11 117	60	389

Джерело: [НСЗУ](#)

Зменшення кадрового складу та лікарняних закладів, яке спостерігається в регіоні з 2019-го року, може призводити до збільшення навантаження на існуючих працівників(-ць) і зниження доступності медичних послуг. Однак зростання кількості амбулаторно-поліклінічних закладів може компенсувати частину спаду завдяки ширшому охопленню населення первинною медичною допомогою. Також існує проблема відсутності належного приміщення для обласного перинатального центру, що негативно впливає на якість медичних послуг у сфері охорони материнства і дитинства, оскільки центр змушений функціонувати у пристосованих орендованих приміщеннях, які не відповідають сучасним стандартам.

Станом на 2024 рік, динаміка вакцинації в Івано-Франківській області демонструє помірний прогрес у порівнянні з іншими регіонами України. Область посідає 17-те місце серед 24 регіонів за кількістю вакцинованих людей на 10 тис. населення, та має спадний тренд за кількістю вакцинацій.

Таблиця 6. Динаміка проведених вакцинацій населення області

	2021	2022	2023	2024
Всього вакцинацій	944 624	372 652	234 187	79 028
Всього вакцинацій проти COVID-19	811 208	211 140	48 156	3 801

Джерело: [НСЗУ](#)

Надання медичної допомоги у зв'язку із воєнною агресією

У зв'язку із воєнною агресією, великою кількістю поранених, травмованих та вимушено переселених людей в області зросла потреба у якісній реабілітаційній допомозі.

У зв'язку із військовою агресією, великою кількістю поранених, травмованих та вимушено переселених осіб в області зросла потреба у якісній реабілітаційній допомозі. У 24 закладах охорони здоров'я, які надають реабілітаційні послуги в амбулаторних умовах, проліковано 11320 пацієнтів. Стаціонарна реабілітація здійснюється у 18 закладах, у яких розгорнуто 548 стаціонарних ліжок, 9508 пацієнтів отримали реабілітаційні послуги, з них 50% військовослужбовці.

В області функціонують два сучасні оснащені реабілітаційні центри. На базі Центру фізичної та реабілітаційної медицини КНП «Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» створено Центр досконалості - один з шести таких центрів в Україні, які працюють на засадах доказовості, пацієнтоцентричності та мультидисциплінарності. Тривають упоряджувальні роботи зі створення реабілітаційного центру «Нескорені» у КНП «Центральна міська клінічна лікарня Івано-Франківської міської ради». Розпочато будівництво Регіонального центру реабілітаційного лікування і ментального здоров'я КНП "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради".

Область входить у трійку лідерів серед регіонів України з надання комплексної стоматологічної допомоги військовим та ветеранам(-кам) в рамках пілотного пакету НСЗУ, який отримали 5 закладів стоматологічної допомоги. Важливим є створення та ефективне функціонування реабілітаційних центрів для учасниць(-ків) бойових дій, людей з інвалідністю внаслідок війни.

Ментальне здоров'я

В рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я в Івано-Франківському національному медичному університеті створено Центр ментального здоров'я, завданням якого є забезпечення психологічної підтримки цивільного населення, військовослужбовців(-иць) та їхніх родин, всіх, хто постраждали від наслідків війни.

Рисунок 45. Учасники(-ці) програми керівництва mhGAP

Навчання за курсом «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP» пройшли	
662 лікаря	885 медичних сестер

Станом на 2024 рік, з НСЗУ за пакетом надання психологічної допомоги уклали контракти 35 закладів первинної медичної допомоги, з яких 29 комунальних установ, 4 фізичні особи-підприємці(-иці) та 3 приватні заклади.

Джерело: Власні напрацювання

1.3.5. Культура та спорт

Культура

За підсумками 2024 року, в області діяло 1533 закладів культури і мистецтв. На державному обліку перебуває 3944 об'єкти культурної спадщини, в тому числі 107 об'єктів національного значення.

Рисунок 46. Структура об'єктів національного значення на території Івано-Франківської області

Джерело: Власне напрацювання

Відповідно до рішення ЮНЕСКО, Івано-Франківська область представлена двома пам'ятками всесвітнього значення:

- церква Зішестя Святого Духа (1598 р.) в м. Рогатині;
- церква Різдва Пресвятої Богородиці (1808 р.) в с. Нижній Вербіж Коломийського району.

На території області функціонують: Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, Національний заповідник «Давній Галич», Івано-Франківський національний академічний Гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та філія національного військово-історичного музею України – музей «Герої Дніпра».

В Івано-Франківській області активно проводиться робота зі збереження нематеріальної культурної спадщини, зокрема народних традицій і звичаїв. Значну увагу приділено організації культурно-мистецьких заходів міжнародного, всеукраїнського та обласного рівнів. Регіон вирізняється багатством нематеріальної спадщини етнічних груп Прикарпаття — гуцулів, бойків, покутян і ополан. Проведення етнофестивалів є ключовим елементом розвитку етнотуризму в регіоні, що дозволяє туристам(-кам) ознайомитись з унікальним культурним колоритом, духовними та матеріальними цінностями місцевих мешканців(-ок).

Спорт

Станом на 2024 рік, в Івано-Франківській області функціонувало 40 дитячо-юнацьких спортивних шкіл різних типів та форм власності, в яких займається близько 13,6 тис. дітей та молоді. В Івано-Франківській області з 2020 до 2024 року зростає кількість масових спортивних заходів, таких як фестивалі та молодіжні змагання, що сприяють залученню населення до активного способу життя. Також, розробляються програми для підготовки кваліфікованих тренерів(-ок), що позитивно впливає на підготовку спортсменів(-ок).

У 2024 році всі спортивні споруди на території Івано-Франківської області були забезпечені безперешкодним доступом для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Проте, у сфері спорту в області існують проблеми: нестача сучасних багатофункціональних спортивних комплексів; низький рівень

фінансування; дефіцит кваліфікованих кадрів. Це обмежує можливості розвитку спорту та проведення змагань.

1.3.6. Соціальний захист

Івано-Франківська область, як і інші регіони України, має систему соціального захисту, спрямовану на підтримку вразливих категорій населення, включаючи пенсіонерів(-ок), малозабезпечених, людей з інвалідністю, багатодітних родин, а також внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які постраждали через воєнні дії.

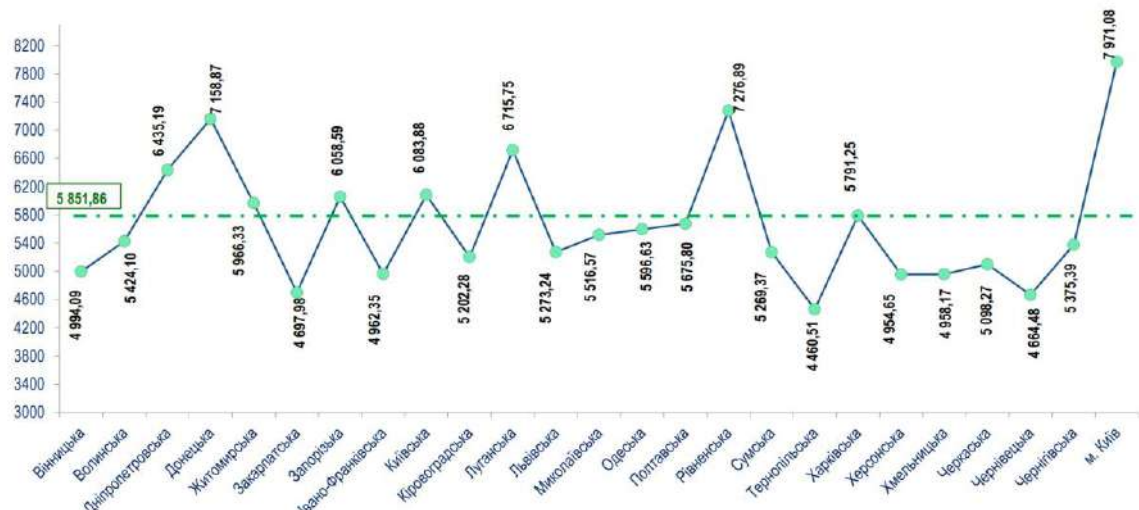
Пенсійна ситуація в Івано-Франківській області, станом на 2024 рік, характеризується поступовим зростанням середнього розміру пенсій. Однак темпи цього зростання не відповідають викликам сучасної економічної ситуації, зокрема, високому рівню інфляції. Це свідчить про недостатню ефективність заходів державного соціального забезпечення, що ускладнює підтримку належного рівня життя пенсіонерів(-ок).

Рисунок 47. Динаміка пенсійного забезпечення Івано-Франківської області, 2015 – 2024 рр.

Джерело: Департамент соціальної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації

Рисунок 48. Середній розмір призначеної пенсійної виплати станом на 01.10.2024 (в розрізі регіонів), грн

Джерело: Пенсійний фонд України

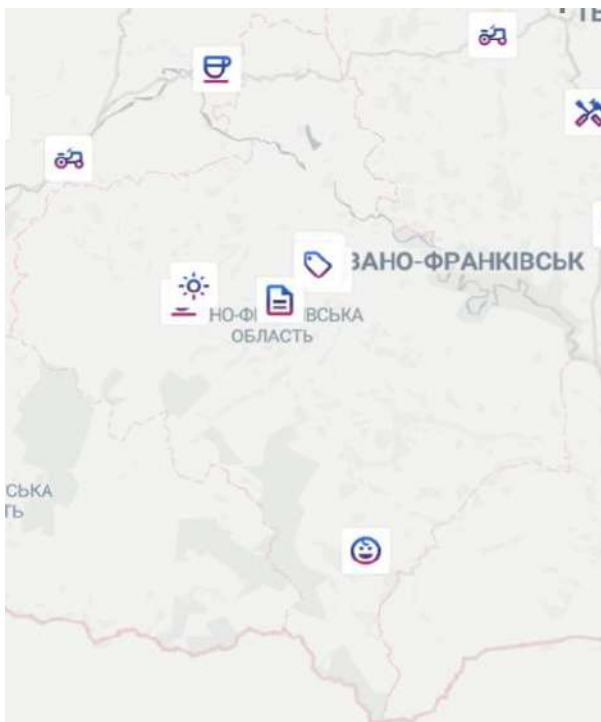
За даними Міністерства соціальної політики України у 2024 році в Івано-Франківській області щомісяця виплати отримують приблизно 10 тисяч малозабезпечених сімей та одиноких матерів. Середній розмір допомоги для таких сімей становить від 2500 до 4000 грн залежно від складу сім'ї. В області також зареєстровано понад 8 тисяч багатодітних сімей, які щомісяця отримують матеріальну допомогу на кожну дитину близько 2100 грн.

Основною проблемою регіону залишається низький розмір пенсійних виплат. Пенсійний фонд України опублікував статистику про середній розмір призначених пенсій у розрізі регіонів України, де Івано-Франківська область опинилась у списку регіонів з найнижчими пенсіями.

Підтримка ветеранів(-ок) війни, ветеранський бізнес.

У Івано-Франківській області підтримка ветеранів(-ок) війни та розвиток ветеранського бізнесу є важливими напрямками соціальної політики. Важливим інструментом є програми грантової підтримки, що дозволяють ветеранам(-кам) та членам їх родин створювати або розвивати власний бізнес. Зокрема, станом на 2024 рік, доступні гранти до 1 млн грн на бізнес через державні ініціативи, такі як програма «Власна справа».

Рисунок 49. Мапа ветеранських бізнесів Івано-Франківської області

Серед ветеранів(-ок) зростає попит на власний бізнес, однак багато хто стикається з труднощами, зокрема, недостатньою кількістю доступних грантових програм, незнанням або складнощами з доступом до ресурсів та навчання.

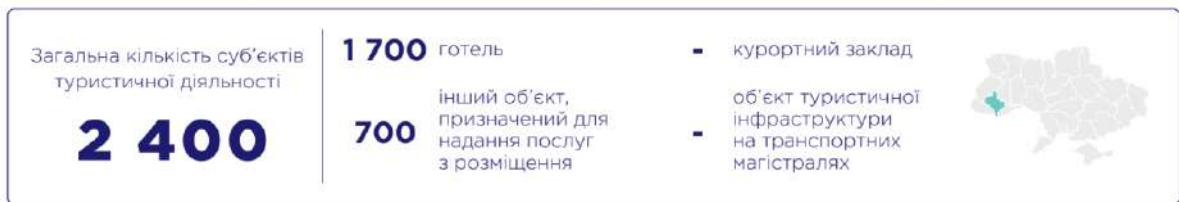
Крім фінансової підтримки, реалізуються освітні ініціативи, такі як тренінги з бізнес-маркетингу, брендингу та впровадження інновацій, які дають ветеранам можливість здобути необхідні навички для розвитку власної справи та пошуку потенційних інвесторів (-ок).

Джерело: [Карта ветеранських бізнесів](#)

1.3.7. Туристична інфраструктура

Туристична галузь є стратегічним напрямком соціально-економічного розвитку Івано-Франківської області. Івано-Франківщина є одним із найбільш привабливих та популярних туристично-рекреаційних регіонів України.

Рисунок 50. Суб'єкти туристичної діяльності

Джерело: [ДАРТ_опитування](#)

За підсумками 2024 року Івано-Франківщину відвідали 2,5 млн осіб, туристичний збір - 33,1 млн грн. Визначальними природними рекреаційними ресурсами області є гірський ландшафт та сприятливе екологічне середовище.

В області наявні як природні, так і історико-культурні рекреаційні ресурси.

Серед курортних територій – низькогірні Татарів, Яремче і Микуличин, Мислівка і Новий Мізунь, Шешори та м. Косів, високогірні Ворохта і Яблуниця і бальнео-грязевий передгірний курорт Черче. Найбільш відомим на Івано-Франківщині є джерело води «Горянка» в с. Новий Мізунь. Унікальні властивості джерела «Буркут» для лікування внутрішніх органів були відомі ще у XIX ст. На березі річки Дністер розташовані місця для польотів на дельтапланах та парашутах в селах Одаї та Ісаків.

Івано-Франківщина має велику культурно-історичну спадщину, представлену цінними пам'ятками світської та сакральної архітектури етнографічним регіонів Гуцульщини, Бойківщини, Покуття і Опілля. Два дерев'яні храми належать до об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО - церква Зішестя Святого Духа у Рогатині, церква Різдва Пресвятої Богородиці у Нижньому Вербіжі.

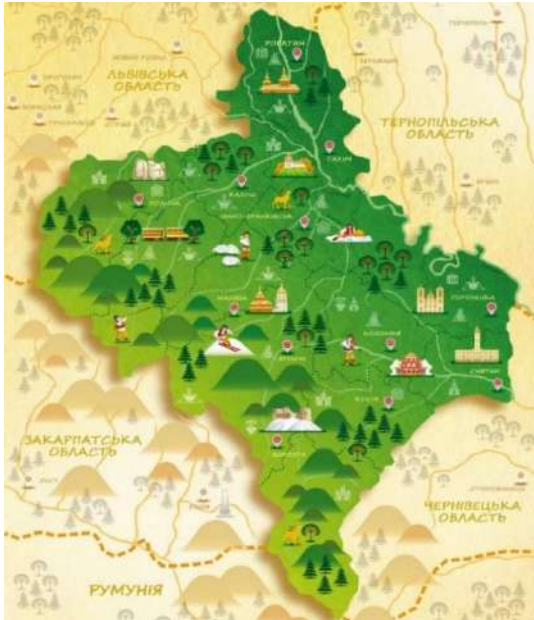
Гастрономічний туризм в Івано-Франківській області є важливим елементом туристичного потенціалу регіону, що активно розвивається. Прикарпаття приваблює гостей автентичними стравами карпатської кухні, які базуються на місцевих традиціях і природних ресурсах. Особливою популярністю користуються дегустаційні тури, де відвідувачі (-ки) можуть скуштувати бойківські, гуцульські та покутські страви. У регіоні проводяться фестивалі гастрономічного спрямування, які допомагають поширювати місцеві продукти. Додатково створюються маршрути з акцентом на локальних крафтових продуктах (сири, мед, м'ясні і хлібобулочні вироби), що сприяє залученню як туристів (-ок), так і інвестицій у цю сферу. Розвиток гастрономічного туризму підтримується на рівні області через створення гастрономічних кластерів, розширення асортименту страв у закладах громадського харчування, а також просування через міжнародні виставки та онлайн-платформи.

Сільський зелений туризм традиційно популярний вид відпочинку на Прикарпатті, зокрема понад 700 сільських господарів (-ок) приймають

туристів (-ок), пропонуючи зручні умови, домашню атмосферу, страви за рецептами національної та локальних кухонь.

Яремче є відомим туристичним курортом, а Івано-Франківськ – основним культурним та економічним центром області. Найбільшим курортом України є «Буковель», розташований в селі Поляниця.

Рисунок 51. Туристична карта Івано-Франківської області

Існуюча база рекреаційних закладів дає можливість нарощувати лікувально-оздоровчі, туристичні, спортивні послуги, в тому числі й для іноземних туристів (-ок). В області розташовані сучасні туристично-рекреаційні заклади, в яких можна організовувати ділові заходи (форуми, конференції, семінари, круглі столи).

Джерело: DISCOVER.UA

Таблиця 7. Перелік відомих туристичних маршрутів Прикарпаття

Види маршрутів	Назва центру
Гірські	- г. Говерла; - г. Піп Іван; - Чорногірський хребет (від озера Несамовите до озер Марічейка); - г. Горгани.
Водні	- Дністровський каньйон; - р. Білий Черемош, Чорний Черемош; - р. Прут; - р. Лімниця.
Пішохідні	- полонини Карпат; - Манявський водоспад.
Лижні	- г. Кукул; - г. Чорна Клева; - г. Довга.
Автомобільні	- «Прикарпатське кільце» - «Золоте кільце південної Галичини».

Джерело: [Туризм | Івано-Франківська обласна державна адміністрація](#)

Стан туризму в Івано-Франківській області за період війни (2022–2024 рр.) зазнав суттєвих змін порівняно з довоєнним періодом. У перші місяці війни туристичний потік значно зменшився через загальну нестабільність та безпекові ризики. Однак, поступове пристосування до нових реалій дозволило частково відновити галузь. Зокрема, у 2022 році доходи від туристичного збору перевищили показники 2021 року, що свідчить про активізацію внутрішнього туризму навіть у складних умовах. У 2023 році спостерігалось зростання туристичного потоку, який досяг 2,5 мільйона осіб, тобто на 17% більше, ніж у 2022 р. Цьому сприяла популяризація Карпат як безпечного і привабливого місця для відпочинку.

Перспективами розвитку Івано-Франківської області є активізація освітнього та медичного туризму, що може значно підвищити туристичну привабливість регіону та сприяти залученню нових інвестицій.

Інклюзивність туристичної інфраструктури

Івано-Франківська область адаптує туристичну інфраструктуру з врахуванням аспекту інклюзивності. У туристичних центрах встановлені пандуси та поручні, облаштовані спеціальні паркувальні майданчики. Музейні заклади, національні природні парки (Карпатський НПП, Галицький НПП) почали використовувати аудіогіди та шрифт Брайля. У закладах тимчасового розміщення (проживання) області з'являються номери для маломобільних гостей зі зручностями. Ці ініціативи сприяють створенню комфортного середовища для всіх туристів (-ок).

Податкові надходження

У 2024 році суми податків від суб'єктів туристичної діяльності в Івано-Франківській області значно зросли, що дозволило регіону увійти до регіонів-лідерів в Україні. Попри війну у 2023-2024 роках в області відкрили нові заклади відпочинку, переважно мережеві, різного цінового сегменту.

Рисунок 52. Динаміка податкових надходжень від туристичної галузі

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ

ДАРТ

ВІД ТУРГАЛУЗІ ПО ОБЛАСТЯХ ЗА РІК (2021-2024 рр.)

ПОДАТКИ, млн грн.	2021	2022	2023	2024
Вінницька	27,4	23,9	29,9	41,3
Волинська	13,3	11,8	15,9	24,3
Дніпропетровська	98,4	69,5	98,1	128,8
Донецька	59,6	18,8	8,8	14,5
Житомирська	14,1	9,0	14,5	20,8
Закарпатська	59,5	72,4	94,2	130,4
Запорізька	98,6	26,2	15,2	25,8
Івано-Франківська	132,0	159,7	138,8	248,5
Київська	125,4	163,9	239,0	284,1
Кіровоградська	15,2	10,9	15,8	22,4
Луганська	9,2	1,9	0,5	0,2
Львівська	215,4	273,8	345,5	440,0
Миколаївська	45,9	14,3	21,7	25,6
Одеська	210,8	87,6	98,8	160,5
Полтавська	43,5	34,6	45,4	65,1
Рівненська	16,2	14,1	20,1	31,5
Сумська	11,4	7,3	9,8	14,1
Тернопільська	17,3	15,1	19,6	27,5
Харківська	104,8	38,9	49,6	47,7
Херсонська	58,7	10,4	1,7	3,0
Хмельницька	21,4	22,6	31,2	41,2
Черкаська	23,0	17,4	20,7	34,2
Чернівецька	18,2	20,7	28,8	39,1
Чернігівська	18,6	11,3	10,8	16,2
м. Київ	773,9	415,2	499,3	982,0

Джерело: [Державне агентство розвитку туризму України](#)

За даними ГУ ДПС в Івано-Франківській області надходження до зведеного бюджету від суб'єктів господарювання сфери туризму за 2023 рік становили 166,3 млн грн. Це на 4% більше, ніж у 2022 році. За даними Державного агентства розвитку туризму України податкові надходження у 2024 році – 248,5 млн гривень.

1.3.8. Торговельна інфраструктура

Торговельна інфраструктура Івано-Франківської області демонструє стабільний розвиток із низкою помітних тенденцій у період з 2019 по 2024 років. У регіоні спостерігається активне зростання мережі сучасних торгових центрів, магазинів і локальних підприємств, що сприяє збільшенню комерційної активності та зайнятості. Значна увага приділяється розвитку місцевих ринків і підтримці підприємництва, що дозволяє зберігати локальні традиції торгівлі.

Одним із важливих напрямів є цифровізація торговельних процесів, що дозволяє підприємцям(-ицям) адаптуватися до сучасних умов ринку. Це включає впровадження онлайн-торгівлі та цифрових платформ для малого бізнесу, що особливо актуально в умовах конкурентного середовища. Також спостерігається підвищення попиту на екологічно чисту продукцію, що стимулює розвиток фермерських ринків і співпрацю з місцевими виробниками.

За даними платформи YC.Market, загальна кількість діючих компаній та ФОПів у сфері роздрібної торгівлі в Івано-Франківській області становить 21970 суб'єктів, з яких 928 – юридичні особи, 21034 – ФОП.

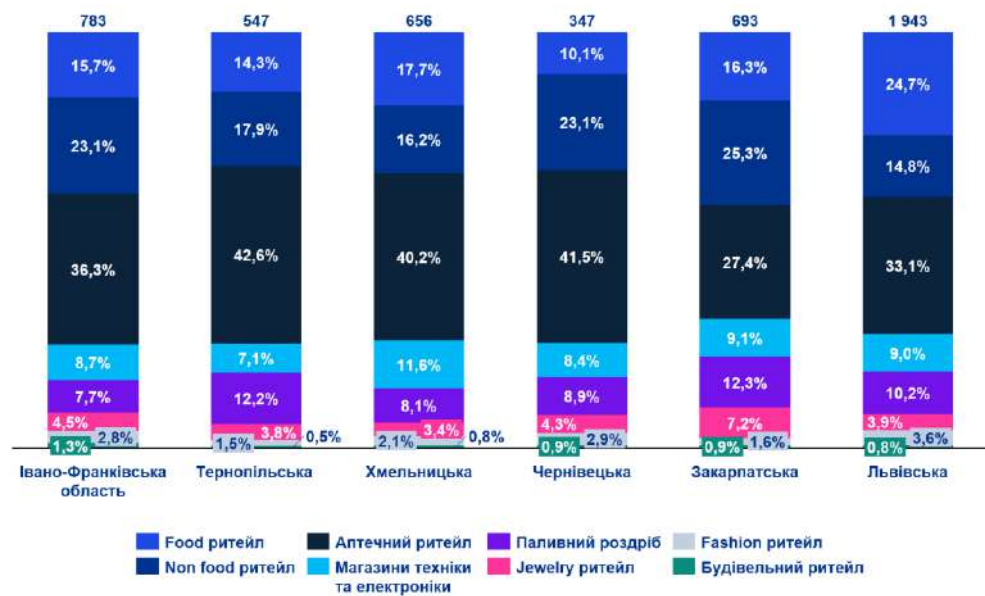
Рисунок 53. Кількість підприємств в галузі торгівлі в Україні та найбільших містах Івано-Франківської області

Джерело: [Роздрібна торгівля в Івано-Франківській області та Уканаліз ніші | YouControl Market](#)

За даними Асоціації роздрібної торгівлі України, станом на вересень 2024 в області налічувалось понад 780 об'єктів торгівлі.

Рисунок 54. Структура роздрібної торгівлі в Івано-Франківській та сусідніх областях, 2024, %

Джерело: [Географія ритейлу-2024: Асоціація ритейлерів України](#)

Загальна кількість роздрібних торгових точок в Івано-Франківській області більша, ніж в усіх сусідніх областях, окрім Львівської. Івано-Франківська область входить в топ-5 регіонів України за кількістю будівельних магазинів.

Незважаючи на позитивні зміни, існують проблеми, зокрема нерівномірний розвиток інфраструктури між міськими та сільськими територіями. Це створює перешкоди для доступу до сучасних торгових послуг у віддалених районах. Крім того, однією з основних проблем залишається недостатнє фінансування програм з модернізації місцевих ринків, що обмежує можливості для покращення торгової інфраструктури в регіоні.

1.3.9. Цифрова інфраструктура та зв'язок

Мобільний зв'язок у Івано-Франківській області в 2024 році демонструє значний прогрес у розвитку. Проте, рівень якості зв'язку варіюється в різних частинах області. У великих міських центрах, таких як Івано-Франківськ, Коломия та Калуш, ситуація найкраща завдяки високій щільності базових станцій і сучасній інфраструктурі. Натомість у гірських районах, зокрема в Яремче, Верховині та Косові, через складний рельєф покриття обмежене, а під час відключень електроенергії навантаження на мережу значно зростає, що призводить до тимчасового зниження якості послуг. Подібні проблеми спостерігаються й у сільських населених пунктах області де відстань до базових станцій залишається вирішальним фактором для доступу до якісного зв'язку.

Станом на 2024 рік всі заклади соціальної інфраструктури забезпечені доступом до високошвидкісного Інтернету в усіх населених пунктах області. Пріоритетом є збільшення точок доступу до Wi-Fi у закладах освіти,

ЦНАПах, бібліотеках, управліннях соцзахисту та пунктах незламності. Наразі доступ забезпечено у 72% закладів.

Станом на кінець 2024 року в Івано-Франківській області функціонувало 55 ЦНАПів, в тому числі 6 ДіяЦентрів (у селі Устеріки (Білоберізька сільська територіальна громада), селища Богородчани, Кути, Лисець та Рожнятів і місті Городенка), 17 територіальних підрозділів і 189 віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП. Додатково прийом відвідувачів ведеться на базі 51 старостинського округу.

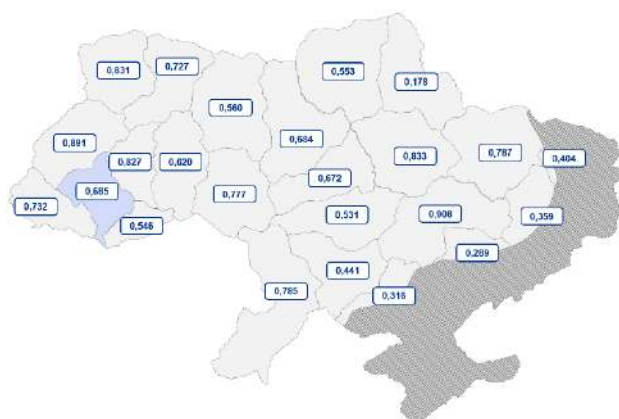
18 ЦНАПів мають спецобладнання для надання паспортних послуг. У 13 ЦНАПах ведеться прийом суб'єктів звернення та видача результатів адміністративних послуг з оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм та паспорта громадянина України у вигляді ID-картки.

Окрім того у 9 ЦНАП наявне обладнання для видачі документів для водія, при цьому надання послуг запроваджено у 5-ох ЦНАП.

На Прикарпатті 55 точок мережі ЦНАП обладнані терміналами для безготівкової оплати послуг. Для врегулювання потоку відвідувачів у 24 ЦНАПах функціонує автоматизована система керування чергою. У 10 ЦНАПів області наявний «Мобільний кейс», який призначений для обслуговування маломобільних груп населення. За 2024 рік надано близько 1200 тис. адмінпослуг через мережу ЦНАП Івано-Франківської області.

У 2024 році із 62 територіальних громад області в 43 ТГ інформація, що оприлюднюється на їх власних вебсайтах, відповідає нормам доступності для людей з інвалідністю (зокрема для людей з порушеннями слуху, зору).

Рисунок 55. Індекс цифрової трансформації регіонів України, 2023

Індекс цифрової трансформації Івано-Франківської області у 2023 році становить 0,685, що нижче середнього рівня по країні. Область має помірний рівень цифрової трансформації, відстаючи від інших регіонів, зокрема центральних і східних.

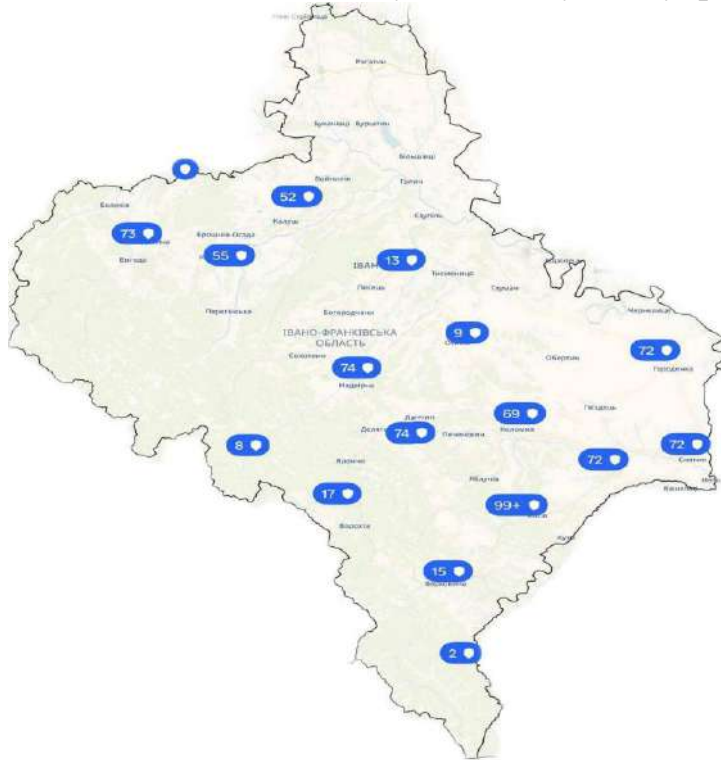
Джерело: Міністерство цифрової трансформації України

1.3.10. Безпекова інфраструктура

Після 24 лютого 2022 року виникла термінова необхідність у забезпеченні достатньої кількості укриттів для захисту населення від ракетних обстрілів з боку ворога. Укриттями стали приміщення в комунальних, державних та комерційних закладах, а також підвальні та

цокольні поверхи. В області є понад 779 захисних споруд, переважно у великих містах. Перевірку їх стану здійснюють місцева влада, поліція та ДСНС.

Рисунок 56. Пункти укриття регіону, 2024

В регіоні також працюють Пункти незламності, де є світло, вода, тепло, а також можливість зарядити телефон та відпочити. Вони розгорнуті у старостатах, школах, будинках культури, центрах соціальної підтримки та безпеки. Основні пункти незламності та укриття здебільшого розташовані у великих населених пунктах, таких як Івано-Франківськ, Коломия, Калуш, Надвірна.

Джерело: Дія

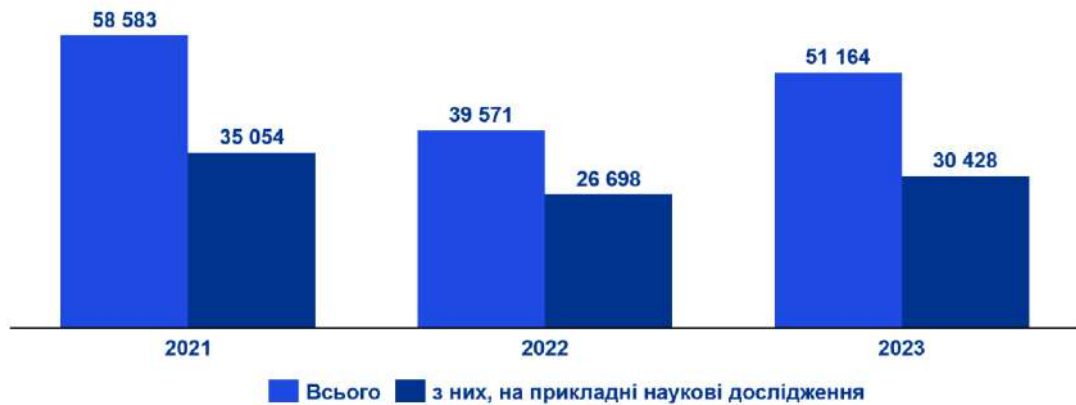
Це зумовлено високою концентрацією населення, більш розвинутою інфраструктурою, а також більшою доступністю ресурсів для облаштування таких об'єктів. У віддалених і менших населених пунктах кількість подібних пунктів є обмеженою.

У 2024 році із 759 обстежуваних споруд цивільного захисту в області 9,4% були безбар'єрними для людей з інвалідністю, ще 22,7% - частково безбар'єрними та 67,9% - бар'єрними.

1.3.11. Інноваційна інфраструктура

Станом на 2024 рік, інноваційною діяльністю в області займалось 28 підприємств або 21,2% від обстежених промислових підприємств (в середньому по Україні 16,4%). Впроваджено 20 нових технологічних процесів. Освоєно 55 найменувань інноваційних видів продукції. Загальна сума витрат на впровадження інноваційних проєктів склала 146,2 млн грн, наукових – 51 млн. грн.

Рисунок 57. Витрати на виконання наукових досліджень і розробок,
тис. грн

Джерело: Головне Управління Статистики в Івано-Франківській області

Інфраструктура з підтримки інновацій в області налічує понад 20 учасниць(-ків), до якої входять, у переважній більшості, підрозділи вищих навчальних закладів області, науково-дослідні інститути, науково-виробничі компанії, громадські організації та інші суб'єкти. Спостерігається спадна тенденція кількості дослідників(-ць), що свідчить про зниження наукового потенціалу регіону. Для покращення ситуації регіону необхідно запровадити програми підтримки наукової діяльності, зокрема збільшення фінансування, стимулювання молодих науковців(-иць) та створення сприятливих умов для розвитку дослідницької інфраструктури.

Таблиця 8. Кількість працівників(-ць), задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок

Категорії працівників(-ць)	2021	2022	2023
Дослідники(-ці)	319	262	268
Техніки	12	-	22
Допоміжний персонал	45	-	-
Із загальної кількості мають науковий ступінь:			
Доктора(-ки) наук	60	54	58
Доктора(-ки) філософії (кандидата(-ки) наук)	112	98	109

Джерело: Головне Управління Статистики в Івано-Франківській області

В регіоні розвиваються науково-інноваційні центри, що сприяють впровадженню сучасних технологій та підвищенню економічної активності області. Науковий парк «Карпатський університет», зосереджений на енергозберігаючих, біотехнологіях, нанотехнологіях та інформаційних технологіях. В університеті реалізують низку важливих проєктів, зокрема, організовують конкурси стартапів і сприяють впровадженню інновацій. Науково-аналітичний центр «Агенти змін», створений на базі Карпатського

національного університету ім. В. Стефаника, функціонує як платформа для комерціалізації наукових розробок, підготовки спеціалістів(-ок) із проєктного управління та розробки інноваційних комунікаційних інструментів.

Бізнес-Інкубатор ІЕМ ІФНТУНГ, відкритий на базі Івано-Франківського національного технічного університету нафти й газу, підтримує підприємництво, сприяє співпраці між наукою, бізнесом та владою, а також проводить практичні бізнес-тренінги для студентів(-ок) економічних спеціальностей. Додатково в Івано-Франківську реалізований масштабний проєкт «Промприлад.Реновація», який трансформує колишні промислові площі в інноваційний центр для підтримки бізнесу, освіти та культури, залучаючи інвестиції та стимулюючи економічний розвиток регіону.

Висновки до підпункту 1.3

Транспортна інфраструктура потребує модернізації для збільшення доступності та якості сполучення, особливо в гірських районах. До ключових проблемних питань належать відсутність облаштованого міжнародного автомобільного і пішохідного контрольного-пропускового пункту та нерозвиненість прикордонної інфраструктури. Крім того, нагальною є потреба у створенні прямого залізничного сполучення з м.Тернопіль, а також модернізації залізничних колій, вагонів та станцій.

Енергетична інфраструктура характеризується високим потенціалом для впровадження енергоефективних рішень та відновлюваних джерел енергії.

Житлово-комунальна сфера стикається з проблемами застарілих інженерних мереж і нестачі фінансування. Соціальна інфраструктура залишається ключовим фактором у забезпеченні належного рівня життя населення, хоча її якість і доступність варіюються залежно від місцевості. Зокрема, спостерігається збільшення навантаження на заклади дошкільної освіти на фоні зростання кількості дітей.

У сфері охорони здоров'я відбулося скорочення кількості лікарень, що вплинуло на доступність стаціонарної допомоги, проте одночасно зросла кількість амбулаторно-поліклінічних закладів, що частково компенсує потреби в медичному обслуговуванні.

Туристична інфраструктура має значний потенціал завдяки унікальним природним ресурсам, зокрема, Карпатам, історико-культурним пам'яткам і можливостям для розвитку різних видів туризму — від гірськолижного до етнографічного. Розширення та модернізація логістики та підвищення рівня інклюзивності туристичних об'єктів здатні суттєво збільшити привабливість регіону для внутрішніх і міжнародних туристів(-ок).

Торговельна мережа розвивається стабільно, проте для збільшення її ефективності необхідна краща інтеграція із цифровими платформами.

Центри надання адміністративних послуг оснащені терміналами для безготівкової оплати, автоматизованими системами управління чергою та

мобільними кейсами для обслуговування маломобільних груп населення, що підвищує доступність і комфорт отримання адміністративних послуг.

Безпекова інфраструктура включає мережу укриттів і пунктів незламності, потребує вирішення проблема низької концентрації таких об'єктів в сільській місцевості.

1.4. Характеристика рівня гендерної рівності та соціальної інклюзії в регіоні

Гендерна рівність

В Івано-Франківській області підтримка гендерної рівності є важливим напрямом розвитку регіону. Проводяться освітні кампанії, тренінги та семінари для підвищення обізнаності та боротьби зі стереотипами за підтримки громадських організацій та міжнародних партнерів(-ок). Створюються програми підтримки жіночого бізнесу, які сприяють економічній незалежності жінок і зменшують гендерний розрив у доходах. Частка жінок серед депутатів обласних, районних та міських, селищних та сільських рад у 2020 році становила 31,1%. Серед голів територіальних громад та старост сіл, селищ 120 жінок, 324 чоловіки.

В області працюють організації, діяльність яких спрямована, зокрема, на досягнення гендерної рівності. ГО «Д.О.М.48.24» гуртує локальні спільноти, підтримуючи творчу та економічну реалізацію, гендерну рівність та права жінок, задля видимості кожної унікальної людини.

ГО «УФРА» займається посиленням участі жінок у процесах прийняття рішень на різних рівнях, підвищенням уваги громадськості до питань різноманітності та гендеру.

В області проводиться діяльність із попередження домашнього насильства. Діють 2 денні центри соціальної допомоги, 2 кризові кімнати, 3 притулки для осіб, які постраждали від домашнього насильства. Працюють «гарячі лінії» та мобільні бригади соціально-психологічної допомоги.

Соціальна інклюзія

В Івано-Франківській області соціальна інклюзія розвивається у сферах освіти, працевлаштування та інфраструктури. Люди з інвалідністю (6% населення) мають доступ до соціальних послуг та інклюзивних освітніх закладів.

У 2023 році працевлаштовано понад 1000 людей з інвалідністю (+15% до 2022 року) завдяки програмам навчання та перепідготовки, підтриманим обласним бюджетом і партнерами, такими як USAID і ПРООН.

За результатами моніторингу обстеження та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю на території області у 2024 році, із 2721 обстежуваних об'єктів (маршрути, площі, парки, заклади освіти, охорони здоров'я, споруди цивільного захисту, тощо) безбар'єрними є 22,5% об'єктів, частково безбар'єрними – 31,7%, бар'єрними – 45,8%.

1.5. Громадянське суспільство

До громадянського суспільства належать громадські організації, спілки, органи самоорганізації населення та їх співпраця з державною владою.

Зокрема в регіоні працюють наступні:

ГО «Громадський центр «Еталон» – в Івано-Франківську займається різноманітними проєктами, спрямованими на підтримку громадських ініціатив та розвиток бізнесу. Одна з основних цілей організації — надання консультацій та інформаційної допомоги підприємцям(-ицям) для розвитку малого бізнесу;

Агенція регіонального розвитку Івано-Франківської області працює над підтримкою економічного розвитку регіону, залучаючи інвестиції та сприяючи розвитку малого та середнього бізнесу;

Бізнес-асоціація Івано-Франківська об'єднує підприємців(-иць) для вирішення проблем, які виникають у сфері бізнесу. Вона займається просуванням інтересів підприємців(-иць) на місцевому рівні, надаючи консультації та допомогу в покращенні бізнес-клімату;

ГС «Прикарпатський промисловий кластер» підтримує промислові підприємства, сприяючи розвитку виробництва та покращенню технологічної бази в регіоні. Кластер працює на забезпечення сталого розвитку та інтеграцію місцевих підприємств у національні та міжнародні ринки;

БО «Благодійний фонд «Тепле місто» активно працює над підвищенням якості життя мешканців(-ок) Івано-Франківська через різноманітні соціальні проєкти, орієнтуючись на розвиток міської інфраструктури та покращення екологічних умов;

ГС «Дорога смаку Прикарпаття» (сільськогосподарська дорадча організація) сприяє розвитку гастрономічного туризму в регіоні, активно працюючи над просуванням місцевих продуктів та культурної спадщини через організацію різноманітних заходів та фестивалів;

МАОМС «Агенція розвитку ОТГ Прикарпаття» займається підтримкою розвитку територіальних громад, надаючи консультації та підтримку для поліпшення управлінських та соціально-економічних показників місцевих органів влади;

Туристична Асоціація Івано-Франківщини активно працює над популяризацією туристичних можливостей області, організовує екскурсії, фестивалі та інші заходи, щоб привернути увагу до туристичних ресурсів регіону;

ГО «Розвиток бізнес-сектору України» надає підтримку підприємцям(-ицям) в Україні, займаючись розвитком бізнесу та сприяючи зростанню економічної активності в різних сферах;

ГО «Карпатський інститут аналітики» спеціалізується на дослідженнях у сфері економіки, політики та соціальних процесів, пропонуючи аналітичні матеріали та рекомендації для розвитку регіону.

ГС «Івано-Франківський кластер інформаційних технологій» об'єднує компанії в галузі ІТ, сприяючи розвитку інноваційних технологій та створенню стартапів, а також інтеграції місцевих компаній в міжнародний технологічний простір.

Висновки до підпункту 1.5

Діяльність громадських організацій та благодійних фондів Івано-Франківської області демонструє високий рівень громадянської активності, спрямованої на вирішення актуальних соціально-економічних викликів. Організації активно підтримують розвиток малого та середнього бізнесу, сприяють залученню інвестицій, розвивають туристичний потенціал і культурну спадщину регіону. Значна увага приділяється інноваціям, технологічному прогресу та інтеграції місцевих підприємств у міжнародні ринки. В регіоні створюють платформу для сталого розвитку регіону, підсилюють зв'язки між громадами та сприяють формуванню позитивного іміджу області на національному та міжнародному рівнях.

1.6. Міжнародна співпраця

Івано-Франківська область здійснює зовнішні відносини та розвиває партнерство в межах укладених угод з такими регіонами іноземних держав: Марамурешським, Сучавським і Васлуйським повітами Румунії; Підкарпатським, Опольським та Любуським воєводствами Республіки Польща; провінцією Альберта (Канада); Пльзенським краєм (Чеська Республіка); префектурою Хіого (Японія), що сприяють розвитку економічних, освітніх та культурних зв'язків. Після початку війни пріоритетами є підтримка внутрішньо переміщених осіб, релокованого бізнесу та реабілітація військових.

Основними донорами Івано-Франківської області є Європейський Союз (ЄС), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), уряд Швейцарії та Північна екологічна фінансова корпорація (NEFCO). Допомога спрямована на децентралізацію, енергоефективність, медицину, екологію, культуру, туризм та безпеку.

Партнерські міста

Івано-Франківська область активно розвиває міжнародну співпрацю через партнерства з містами інших країн. Основними містами-партнерами регіону є Жешув (Польща), Люблін (Польща), Арлінгтон (США), Наньнін (Китай), Єлгава (Латвія), Орадеа (Румунія), Тракай (Литва), та інші. Загалом партнерська мережа охоплює понад 20 міст з різних країн.

Реалізовано низку важливих проєктів. Серед них варто виділити ініціативу IFSynergy, спрямовану на розвиток SMART-управління системами водопостачання, яка була втілена разом із польським містом Седльце. Також триває співпраця в рамках проєкту ParksMatter із Жешувом, що фокусується на інноваційному підході до управління міськими зеленими зонами.

Також, партнерські зв'язки активно підтримують інші міста області. Зокрема, Коломия співпрацює з польським містом Горлице, де у 2023 році

реалізовувались програми культурного обміну та заходи для молоді, спрямовані на розвиток міжкультурного діалогу. Калуш має партнерські відносини з польським містом Сколвин, зосереджуючись на екологічних проєктах та ініціативах з енергоефективності. У рамках цієї співпраці впроваджено проєкт модернізації місцевої інфраструктури для зменшення споживання енергії. Яремче активно співпрацює із містом Закопане у Польщі, організовуючи туристичні форуми, спрямовані на створення спільних туристичних маршрутів.

Програми транскордонного співробітництва

Область є активною учасницею програм транскордонного співробітництва та брала участь у 3 Програмах прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства минулого програмного періоду (2014-2020), в межах яких реалізовано 46 проєктів із загальним бюджетом 15,6 млн. євро. В рамках програми «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020» в області успішно впроваджено 15 проєктів; в рамках програми «Польща-Україна 2014-2020» – 10 проєктів; в рамках програми «Румунія – Україна 2014-2020» – 21 проєкт. Загальна сума залучених в область грантових коштів становить 11,0 млн. євро. Проєкти, що реалізовувались в області, дозволили впровадити цікаві та унікальні заходи, спрямовані на розвиток туризму, культури, безпеки, медицини, а найважливіше – сприяли розвитку добросусідських відносини, запозиченню європейського досвіду у багатьох сферах.

В рамках програми Interreg NEXT «Україна-Польща 2021-2027» за пріоритетом «Охорона здоров'я» рекомендовано до фінансування 2 проєкти Івано-Франківської області; за пріоритетом «Довкілля» - 4 проєкти. Також від області відібрано та рекомендовано до фінансування два великі інфраструктурні проєкти: «Безпека навколишнього середовища - створення українсько-польської мережі управління лісовими пожежами в Карпатському регіоні» та «Карпатські вузькоколійки – подорож слідами Карпатських лісових залізниць.

В рамках програми Interreg NEXT «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027» рекомендовано до фінансування 14 проєктів Івано-Франківської області.

В рамках програми Interreg NEXT «Румунія-Україна 2021-2027» рекомендовано до фінансування 6 малих проєктів та 10 регулярних проєктів.

Івано-Франківська облдержадміністрація спільно з партнерами з країн ЄС здійснює підготовку до реалізації 2 проєктів, які отримали рекомендацію до фінансування в рамках третього конкурсу проєктних пропозицій програми Interreg Europe («Новий підхід для розширення експортних можливостей в місцевій економіці», «Стратегічне партнерство з прогнозування»).

За результатами другого конкурсу проєктних пропозицій в рамках Дунайської регіональної програми 2 проєкти будуть реалізовуватись за участю партнерів з Івано-Франківської області.

Висновки до підпункту 1.6

Івано-Франківська область має значний потенціал для розвитку міжнародного співробітництва, особливо у сфері транскордонної взаємодії. Регіональні ресурси та географічне розташування створюють передумови для активізації зв'язків із країнами ЄС та іншими міжнародними партнерами. Зокрема, це може сприяти розвитку транскордонного туризму, збільшенню товарообігу, а також стимулюванню співпраці у сферах науки, культури та освіти.

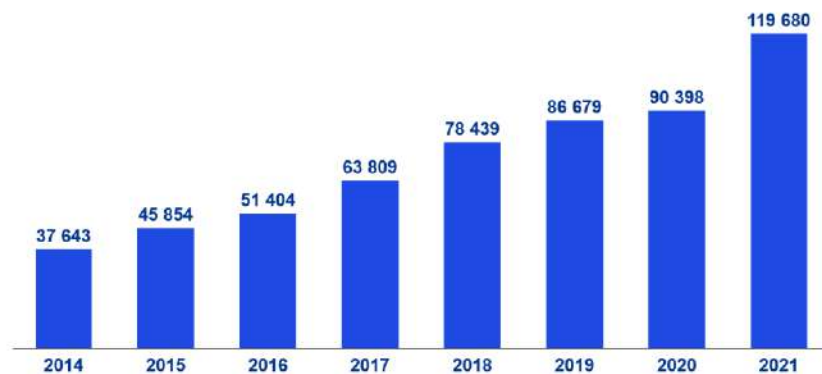
Особливу увагу слід приділити промоції регіональних культурних і природних об'єктів, створенню спільних інформаційних платформ для освітніх і наукових установ, а також організації міжнародних обмінів здобувачами вищої освіти.

1.7. Регіональна економіка

1.7.1. Розвиток економіки області

Вторгнення росії в Україну спричинило значні людські втрати, масове переміщення населення та пошкодження інфраструктури, що суттєво вплинуло на економіку області. З 24.02.2022 багато підприємств зупинили роботу через військові загрози, блокування ринків чи сировини, що спричинило зміни в міжгалузевих зв'язках і структурі економіки. Хоча в 2014–2021 роках спостерігалось зростання валового регіонального продукту (ВРП), внесок області у ВВП України становив 2,1–2,4%.

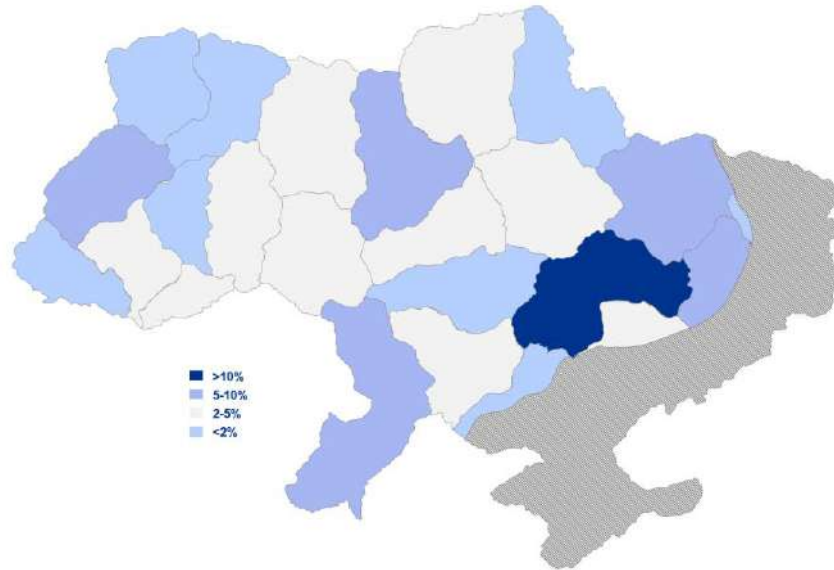
Рисунок 58. Динаміка валового регіонального продукту, млн грн

Джерело: Державна служба статистики України

У порівнянні з сусідніми областями обсяг валового регіонального продукту області перевищує Закарпатську, Тернопільську, Чернівецьку області, але нижчий, ніж у Львівській. Валова додана вартість (ВДВ), яка є основною складовою ВРП, у 2021 р. становила 102 675 млн грн. Частка ВДВ у загальному обсязі ВДВ України склала 2,2 %.

Рисунок 59. Частка ВРП області у ВВП України

Джерело: Державна служба статистики України

Додатковим викликом для аналізу та прогнозування економічного розвитку є складність оцінки поточної ситуації через відсутність статистичних даних. Промисловий комплекс регіону стикається з логістичними проблемами, перебоями у постачанні сировини через руйнування виробництв на сході. Наслідками воєнних дій також є енергетичні перебої, що додатково негативно впливають на економіку.

1.7.2. Характеристика основних економічних галузей регіону

Промисловий комплекс

Промисловий комплекс

Промисловість є ключовою сферою економіки Івано-Франківської області. У період 2014-2020 галузь формувала 2–2,5% загальнодержавного обсягу реалізованої продукції. За обсягом реалізованої продукції область у 2018 році посідала друге місце серед західних регіонів, а за показником на душу населення - перше місце. У період 2014–2020 років область залишалася провідним виробником в Україні окремих видів продукції, зокрема, нафтового газу, текстильних покриттів, пральних машин та продукції хімічної промисловості.

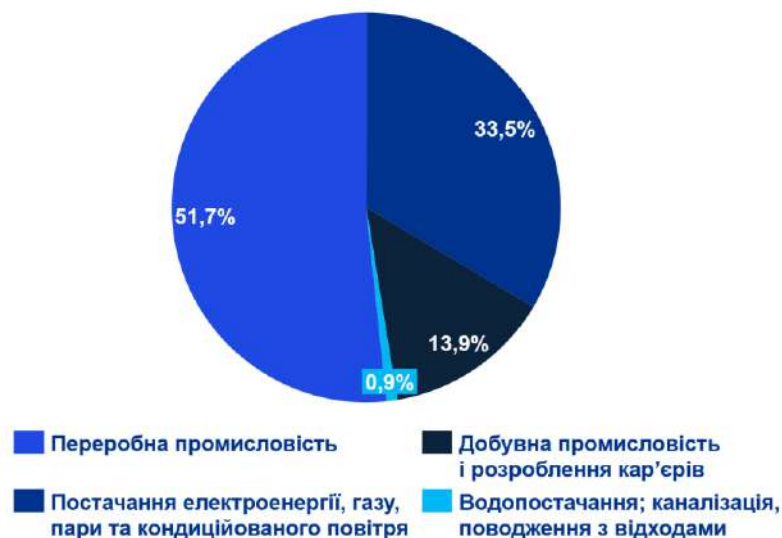
За даними головного управління статистики, у 2022 році майже 30% загального обсягу реалізації промислової продукції (27,6 млрд.грн) забезпечувала хімічна промисловість області, яка представлена підприємствами з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, гумових і пластмасових виробів. Основним підприємством галузі є ТОВ «Карпатнафтохім» (м. Калуш), яке спеціалізується на виробництві етилену,

пропілену, поліетилену та інших нафтохімічних продуктів (станом на кінець 2024 року діяльність підприємства призупинена).

Машинобудівна галузь Івано-Франківської області охоплює виробництво електрокабельної продукції, пральних машин, електричного устаткування, інтегральних схем, інструментів та апаратури для автоматичного регулювання й керування. У 2023 році обсяг реалізованої продукції машинобудування склав 7,02 млрд грн, а частка експорту машин та обладнання – 27,5% (близько 169,4 млн доларів США) від загальної структури експорту регіону. Серед провідних підприємств галузі – ТОВ «Електролюкс Україна», що випускає пральні машини, Leonі AG, яке виробляє кабельні мережі для автомобільної промисловості та ДП «Виробниче об'єднання «Карпати», що спеціалізується на електротехнічній продукції

Легка промисловість представлена 672 підприємствами, з яких 163 – юридичні особи, 509 – фізичні особи-підприємці (дані на 2023 рік). Основними напрямками діяльності є виробництво текстильних виробів, одягу, взуття та шкіргалантереї. У 2022 році експорт продукції галузі склав 24 млн доларів США.

Рисунок 60. Структура промислового виробництва за видами діяльності і показником обсягу реалізованої промислової продукції, 2024, %

Джерело: Івано-Франківська обласна державна адміністрація

В умовах війни регіональна промислова політика зосереджена на збереженні виробничого потенціалу, переорієнтації виробництва на потреби військового часу, відновленні діяльності релокованих підприємств і розширенні мережі індустріальних парків для залучення інвестицій та створення робочих місць. Промисловими підприємствами Івано-Франківської області у 2024 році реалізовано продукції на суму 99,9 млрд

грн. Індекс промислової продукції склав 102,6 %. Оцінено вартість корисних копалин Івано-Франківської області в 99 млрд грн.

У 2024 році порівняно з аналогічним періодом 2023 року зросло:

- виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування у 1,9 рази;
- виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів на 20,8%;
- виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції на 12,1 %;
- виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів на 7,7 %;
- машинобудування на 7,2 %;
- виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність на 0,9 %.

Станом на вересень 2024 року, в Івано-Франківській області зареєстровано 6 індустріальних парків:

- «Kalush Industrial HUB» - м. Калуш, пріоритетними напрямками розвитку є машинобудування, виробництво обладнання для електротехнічної промисловості, деревини та меблів, металообробка, виготовлення оздоблювальних, будівельних і теплоізоляційних матеріалів, а також переробка полімерів і виробництво пластмасових виробів;

- «ІСКРА» - с. Підгайчики, передбачає розвиток виробництва харчових продуктів, текстильне виробництво, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів, виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції, виробництво готових металевих виробів, виробництво машин і устаткування, н.в.і.у., виробництво меблів, ремонт машин і устаткування;

- «Перший еко-індустріальний парк» - м. Долина, функціональне призначення охоплює легку промисловість, яка забезпечує виробництво споживчих товарів, лісообробну промисловість, спрямовану на виготовлення деревини та виробів із неї, а також автомобільну та приладобудівну промисловість, що відповідають за створення транспортних засобів і точного обладнання;

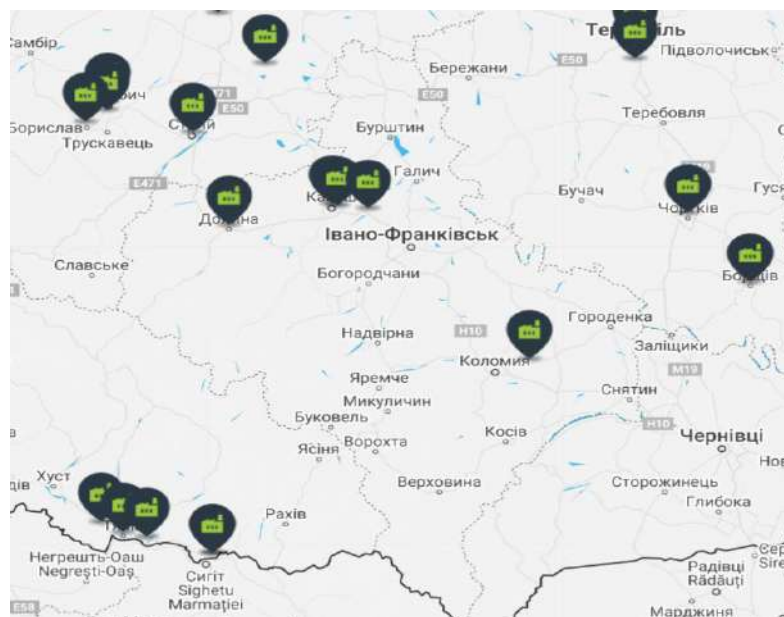
- «Галіція» - м. Калуш, метою створення індустріального парку є забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності міста Калуша Калуського району Івано-Франківської області та України в цілому, активізація інвестиційної діяльності, підвищення рівня зайнятості населення, розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури, відновлення економіки України, яка постраждала внаслідок воєнної агресії росії;

- «ГРІН ЛАКТИК» - м. Бурштин, напрямки розвитку включають виробництво борошна і круп, крохмалу та крохмальних продуктів, інших харчових виробів, а також готових кормів для тварин. Ці галузі спрямовані на забезпечення якісної продукції для задоволення потреб споживачів та розвитку агропромислового комплексу;

- «Калуш Продакшн» - м. Калуш, був доданий до Реєстру індустріальних (промислових) парків 24 вересня 2024 року, виробничі потужності парку охоплюватимуть виробництво хімічних речовин і продукції, меблів, готових металевих виробів (окрім машин та устаткування), неметалевої мінеральної продукції, паперу, гумових і пластмасових виробів.

Івано-Франківська область посідає четверте місце в Україні за кількістю індустріальних парків. Загалом в Україні зареєстровано 92 індустріальні парки, що свідчить про активний розвиток індустріальної інфраструктури в регіонах.

Рисунок 61. Індустріальні парки Івано-Франківської області, 2024

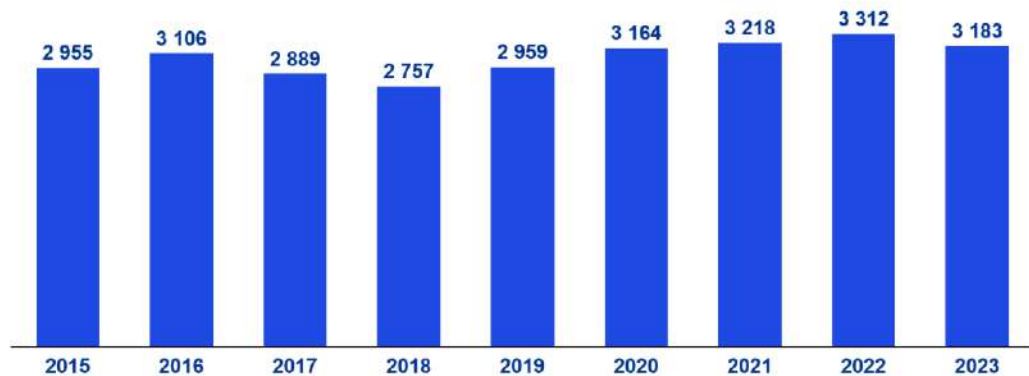
Джерело: [Індустріальні парки](#)

Проекти індустріальних парків передбачають розвиток інфраструктури, що створить сприятливі умови для залучення інвесторів, розширення промислових потужностей і стимулювання економічного зростання в регіоні.

Туризм

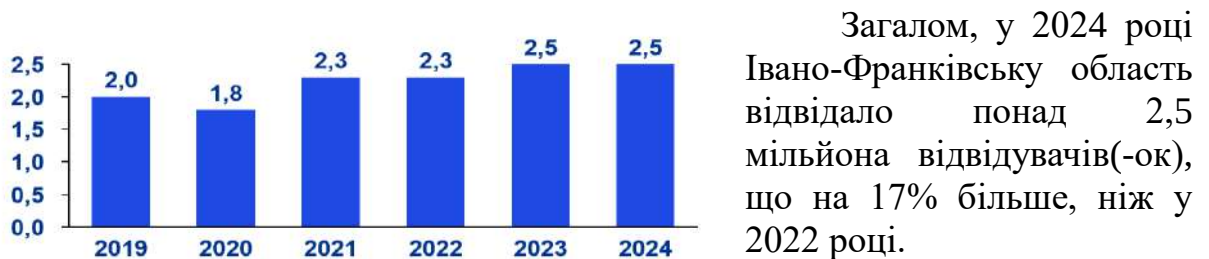
Туризм в Івано-Франківській області є однією з важливих економічних галузей регіону, зокрема завдяки унікальному розташуванню в Карпатах та багатим природним і культурним ресурсам. Основними напрямками розвитку галузі є покращення туристичної інфраструктури, створення нових маршрутів та зон відпочинку.

Рисунок 62. Динаміка чисельності фізичних осіб підприємців(-иць) в туристичній галузі (КВЕД 55, 56, 79.1, 93.2), людей

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

Рисунок 63. Динаміка відвідуваності Івано-Франківської області, млн людей

Джерело: [Туризм Івано-Франківської області 2024 - Speaker Deck](#)

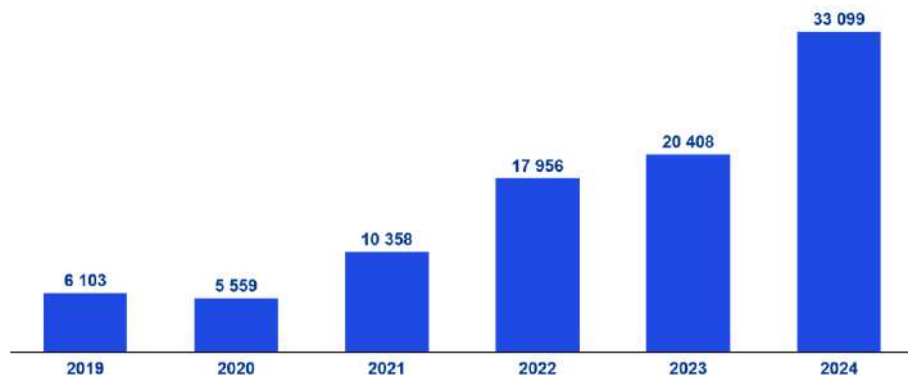
Туризм відіграє важливу роль у структурі економіки області, забезпечуючи зростання податкових надходжень та створення нових робочих місць.

Кластерний розподіл надходжень туристичного збору у розрізі локальних дестинацій Прикарпаття зафіксував суттєвий ріст частки Буковелю - 66% на противагу 54% у 2023 році - за рахунок Гуцульських Карпат та Івано-Франківської агломерації, частки яких зменшились з 32% і 12% до 23% і 9% відповідно.

Найбільші надходження туристичного збору у 2024 році зафіксовані у таких громадах, тис. грн:

1. Поляницька 21 932,94 (+101%)
2. Яремчанська 5 173,92 (+23%)
3. Івано-Франківська 2 537,02 (+18%)
4. Ворохтянська 1 622,54 (+23%)
5. Верховинська 278,82 (+5%)
6. Косівська 261,62 (+5%)
7. Коломийська 201,16 (+72%)
8. Богородчанська 194,52 (+6%)
9. Вигодська 128,94 (-31%)
10. Зеленська 110,50 (-27%)

Рисунок 64. Динаміка податкових надходжень туристичного збору Івано-Франківської області, тис. грн

Джерело: [Iftourism](https://iftourism.com)

Агропромисловий розвиток

Аграрний сектор області охоплює 597 сільськогосподарських підприємств (414 фермерських) та близько 256 тис. особистих селянських господарств. Зберігання продукції забезпечують 13 овочесховищ (8 тис. т), 9 картоплесховищ (4,5 тис. т), 4 фруктосховища (3,8 тис. т) і 11 елеваторів (521,3 тис. т).

Рисунок 65. Динаміка виробництва сільськогосподарської продукції, %

Джерело: [Державна служба статистики України](https://data.ukrstat.gov.ua)

В області діє 136 сільськогосподарських кооперативів, 204 сімейних ферм. Спостерігається зростання кількості операторів органічного ринку, діяльність здійснюють 20 представників ринку органічної продукції. Агропромисловий сектор достатньою мірою забезпечує сировиною харчову та переробну промисловість.

У 2023 році підприємства забезпечили 66,1% загальнообласного виробництва культур зернових та зернобобових, 88,4% буряку цукрового фабричного, 99,3% сої, 99,4% соняшнику, все виробництво ріпаку та кользи. Господарствами населення одержано 99,8% загального обсягу картоплі,

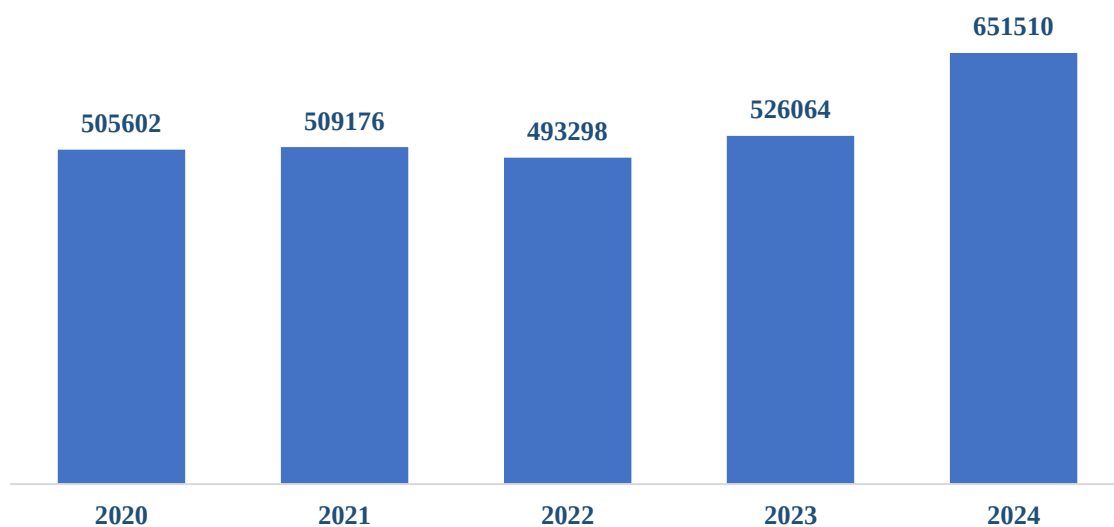
96,3% культур овочевих, 92,1% культур плодових та ягідних. У 2023 році за обсягом виробництва м'яса область посіла 6 місце серед регіонів України, молока – 8, вовни – 7, яєць – 14 місце. Підприємствами вироблено 57,6% загальнообласних обсягів виробництва м'яса (у забійній масі), 4,8% – молока, 0,2% – яєць, 34,8% – вовни.

Першочерговими завданнями в агропромисловому комплексі є забезпечення розвитку інфраструктури на селі шляхом створення сільськогосподарських кооперативів та сімейних ферм, популяризація органічного виробництва, виробництво сільськогосподарської продукції з доданою вартістю.

Будівництво

В області у 2024 році прийнято в експлуатацію 651,5 тис. м² загальної площі житлових будівель нового будівництва (з урахуванням дач та садових будинків). Найбільше житла прийнято в експлуатацію у Івано-Франківському районі – понад 70,0 % загальнообласного обсягу загальної площі новозбудованих житлових будівель.

Рисунок 66. Динаміка регіону за площею житлових будівель нового будівництва, м²

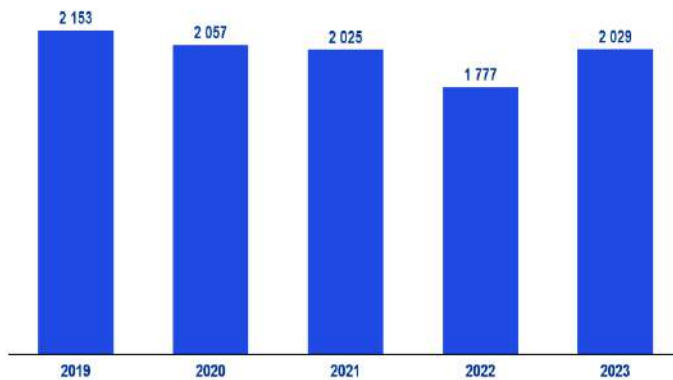

Джерело: Івано-Франківська обласна державна адміністрація

Частка Івано-Франківської області у загальнодержавному обсязі введеного житла склала 7,1%. За обсягом введення в експлуатацію житла Івано-Франківщина посіла 4 місце серед регіонів держави, за темпом зростання проти попереднього року – 15 місце.

Порівняно з відповідним періодом 2023 року зростання обсягів загальної площі житлових будівель нового будівництва, прийнятих в експлуатацію, спостерігалось як в цілому по області (на 29,2 %), так і в усіх районах.

Рисунок 67. Кількість суб'єктів господарювання області у галузі будівництва

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

У 2023 році в Івано-Франківській області в галузі будівництва налічувалось 2 029 діючих суб'єктів господарювання, що на 14% більше, ніж у 2022 році. В Україні загалом цей показник зріс на 13%: з 44720 у 2022 до 50621 у 2023 році.

Інформаційні технології

В Івано-Франківській області ІТ-сфера є важливим сектором економіки, що активно розвивається. У місті Івано-Франківську функціонує ІТ-кластер, створений для сприяння розвитку цієї галузі, покращення співпраці між навчальними закладами та бізнесом, а також створення комфортних умов для фахівців(-чинь). Івано-Франківський ІТ-Кластер² налічує понад 5000 ІТ-фахівців(-чинь) та 115 ІТ-компаній. Більшість з них займаються аутсорсингом, що є основною спеціалізацією місцевих підприємств.

У період воєнного стану кількість ІТ-компаній та фахівців(-чинь) в області зросла, а також відбулось значне поповнення ринку за рахунок релокації ІТ-спеціалістів(-ок). У квітні-травні 2022 року в регіон переїхало понад 2100 фахівців(-чинь), що посилило позиції Івано-Франківської області в цій галузі.

1.7.3 Малий і середній бізнес

Підприємництво

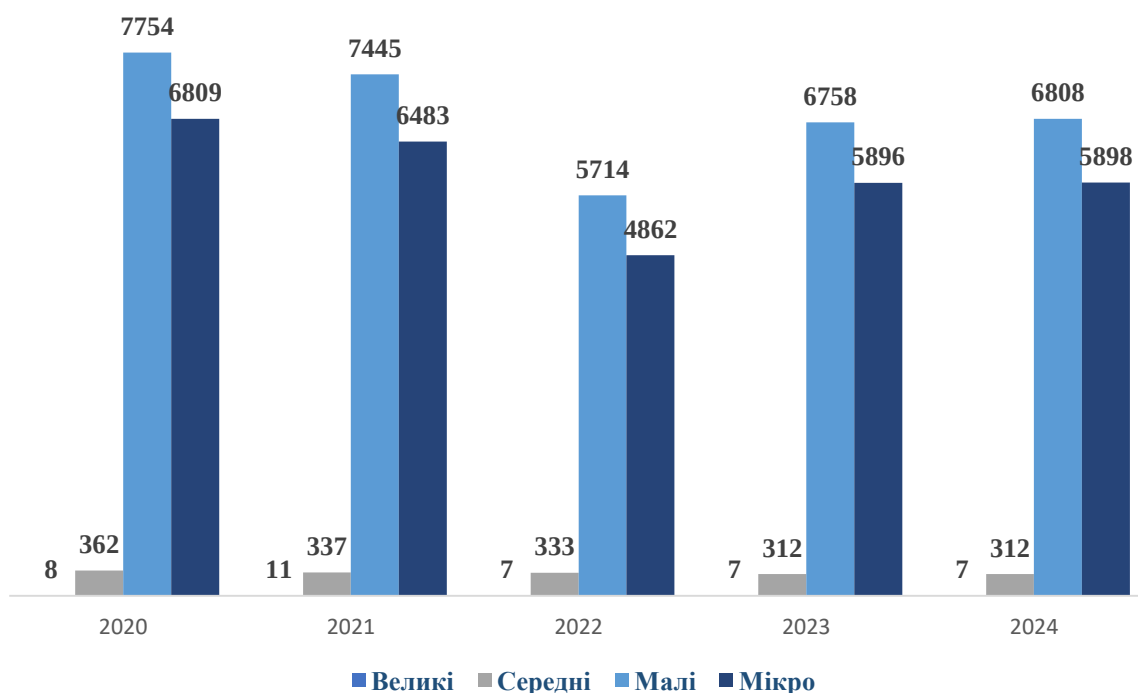
Івано-Франківська область традиційно є однією з лідерів за кількістю підприємців(-ниць) та суб'єктів мікропідприємництва, які створюють більшість робочих місць в регіоні. Попри виклики, пов'язані з повномасштабною війною, малий і середній бізнес продовжує розвиватися.

За даними аналітичного дослідження, OpenDataBot станом на 1 жовтня 2025 року на Івано-Франківщині спостерігається позитивна динаміка підприємницької активності. В області зареєстровано 7124 нових фізичних осіб-підприємців, хоча 5841 припинили діяльність, приріст підприємців склав 1283 — це свідчить про стабільне відновлення економіки регіону та довіру людей до можливостей ведення бізнесу на Прикарпатті.

² [Івано-Франківський ІТ Кластер](#)

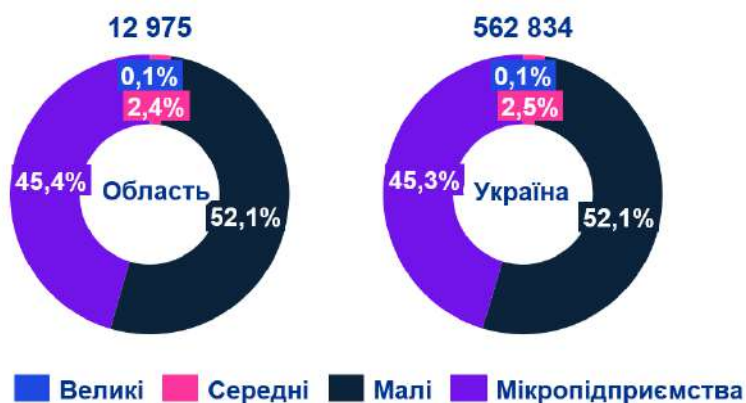
Основними труднощами для бізнесу стали воєнні дії, воєнний стан, інфляція, падіння попиту, руйнування ланцюгів постачання та дефіцит фінансування. Додатково вплинули зростання вартості сировини, матеріалів і енергоресурсів, підвищення цін на оренду нерухомості, брак обігових коштів і кваліфікованих працівників(-ць). Проблемними залишаються обмежені фінансові ресурси, скорочення ринків збуту, відсутність можливостей для виходу на міжнародні ринки, недостатня кваліфікація підприємців(-иць), відтік робочої сили за кордон і низька ефективність інфраструктури.

Рисунок 68. Динаміка кількості підприємств Івано-Франківської області, одиниць

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

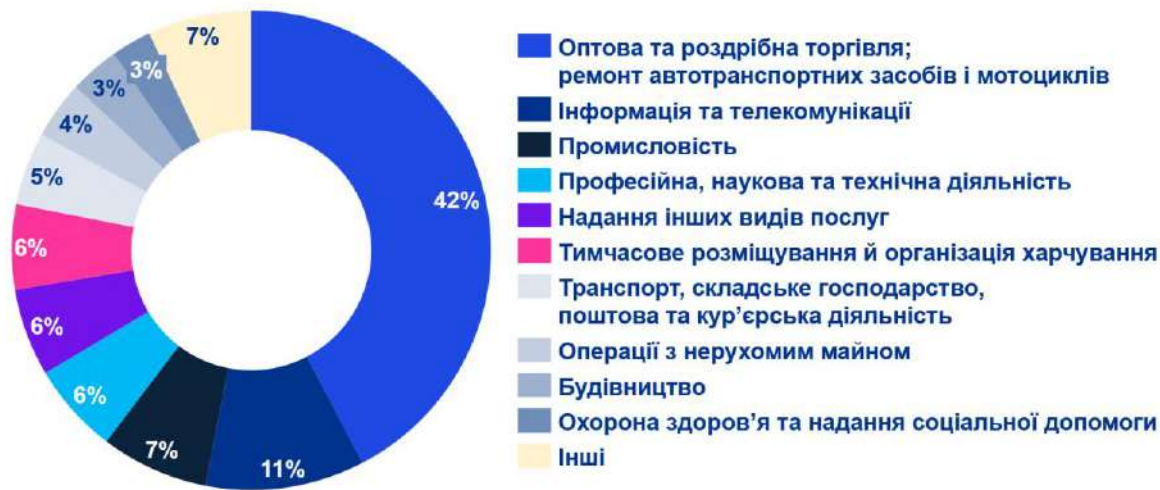
Рисунок 69. Структура кількості підприємств Івано-Франківської області та України, відсотки

Джерело: [Державна служба статистики України](#)

У 2024 році в Івано-Франківській області функціонувало 63,1 тисячі суб'єктів господарювання, що на 4,5% більше, ніж торік, з них 88,7% – фізичні особи-підприємці. Частка суб'єктів господарювання в області склала 3,2% від загальної кількості в Україні.

Рисунок 70. Структура діючих суб’єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2024 році, %

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Івано-Франківська область прийняла значну кількість внутрішньо-переміщених осіб, серед яких є чимала кількість представників(-ць) бізнесу. Це сприяло зростанню кількості суб’єктів господарювання у регіоні.

Таблиця 9. Кількість зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців(-иць), тис. людей

	на 01 жовтня 2022 року	на 01 жовтня 2023 року	на 01 жовтня 2024 року	на 01 січня 2026 року
Кількість зареєстрованих юридичних осіб				
Україна	1 458,2	1 488,1	1 518,5	1 555,9
Івано-Франківська область	30,9	31,1	32,4	33,4
Кількість зареєстрованих ФОПів				
Україна	1 409,4	1 549,9	1 702,5	1 782,0
Івано-Франківська область	41,5	47,2	52,5	56,6

Джерело: Державна служба статистики України

З метою підтримки сталого розвитку малого та середнього підприємництва Івано-Франківської області, збереження експортного потенціалу області і створення нових робочих місць реалізується Регіональна цільова програма розвитку малого та середнього підприємництва в Івано-Франківській області на 2024-2027 роки, затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 22.12.2023 № 822-28/2023. У результаті реалізації Програми очікується збільшення частки реалізованої продукції (робіт, послуг) малими та середніми підприємствами; кількості створених робочих місць; кількості малих та середніх підприємств; частки надходжень до бюджетів усіх рівнів від діяльності малого та середнього підприємництва.

1.7.4. Експортний потенціал регіону. Зовнішньоекономічна діяльність

Рисунок 71. Динаміка експорту та імпорту регіону, млн дол. США

Джерело: [Головне управління статистики в Івано-Франківській області](#)

У період 2020-2024, Івано-Франківська область активно бере участь у зовнішньоекономічній діяльності, забезпечуючи значний обсяг експорту та імпорту товарів і послуг.

За актуальною статистичною інформацією у 2024 році обсяг експорту товарів області становив 618,8 млн дол. США (збільшився на 0,4% порівняно з 2023 роком), імпорту – 594,5 млн дол. США (збільшився на 7,1%). Сальдо в балансі зовнішньої торгівлі області позитивне та склало 24,3 млн дол. США. Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 1,04 (у 2023 році – 1,11).

Партнерами області у зовнішній торгівлі товарами були нерезиденти із 108 країн світу. За географічним розподілом обсягів експорту товарів області найбільша питома вага припадає на країни Європейського Союзу – 85,3% від їх загального обсягу.

У товарній структурі експорту області переважали обсяги наступних груп згідно з УКТ ЗЕД: електричні машини (25,9% від загального обсягу

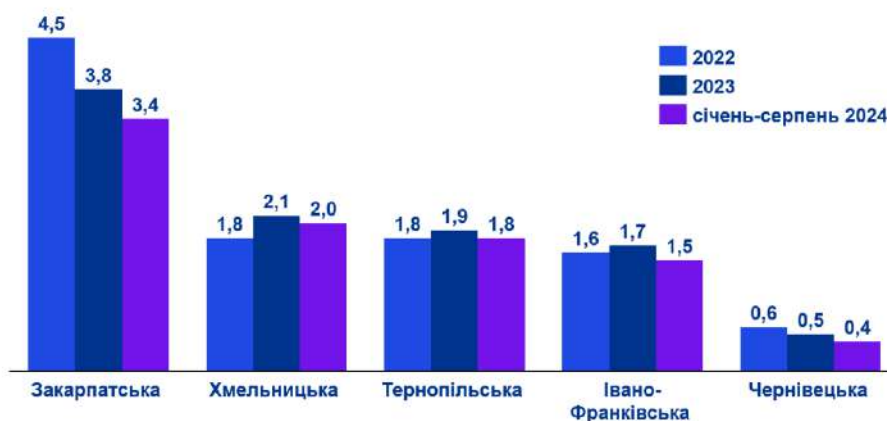
експорту товарів області, збільшення на 26,9% порівняно з 2023 роком); сіль, сірка, землі та каміння (17,4%, збільшення на 47,3%); деревина і вироби з деревини (16,3%, зменшення на 0,7%); зернові культури (10,1%, зменшення на 21,8%); котли, машини (6,5%, зменшення на 7,6%); насіння і плоди олійних рослин (3,4%, зменшення на 25,7%).

Рисунок 72. Структура експорту та імпорту області, %

Джерело: Івано-Франківська обласна державна адміністрація

Рисунок 73. Динаміка експорту Івано-Франківської області та сусідніх областей від загального обсягу, %

Джерело: Державна служба статистики України

В імпортних операціях області провідні місця за обсягами посідають наступні країни: Польща – 18,3% до загального обсягу імпорту товарів області (зменшення на 2,8% порівняно з 2023 роком), Німеччина – 13,9% (збільшення на 29,1%), Китай – 13,1% (збільшення на 35,3%), Туреччина – 6,0% (збільшення на 50,6%) та Італія – 4,5% (зменшення на 4,6%).

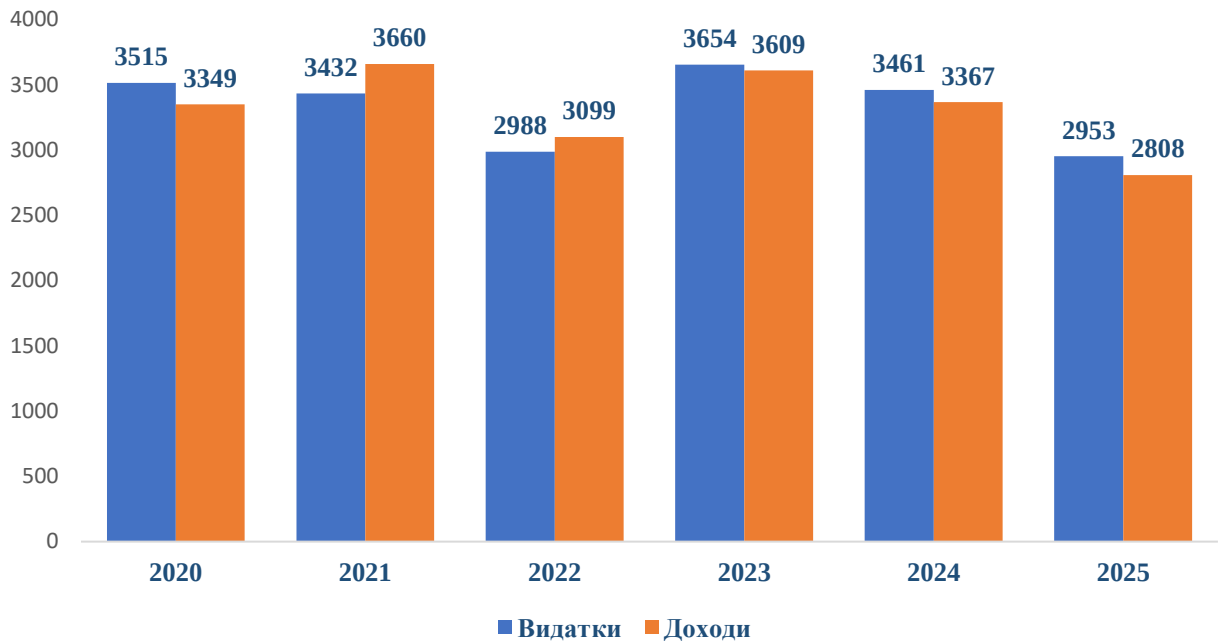
Імпорт товарів з країн ЄС становив 61,9% всього імпорту області та збільшився на 1,9%.

Зовнішньоторговельний баланс області характеризується позитивною динамікою, що сприяє зміцненню економічного потенціалу регіону.

1.7.5. Фінансово-бюджетна ситуація області

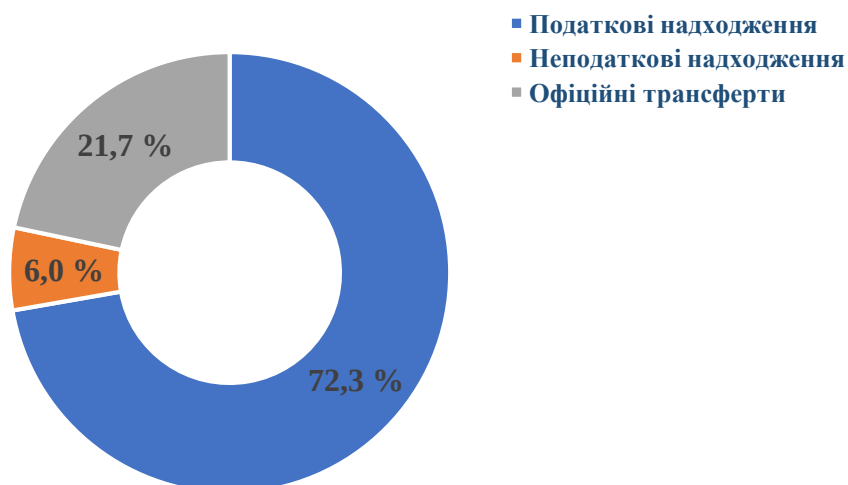
Упродовж 2025 року в області збережено позитивну динаміку надходжень податків і зборів до бюджетів усіх рівнів. За підсумками I півріччя 2025 року темп зростання доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) склав 122,1%. У розрахунку на одну особу доходи місцевих бюджетів за I півріччя 2025 року склали 5676,9 гривні порівняно з 4652,2 гривні за відповідний період попереднього року.

Рисунок 74. Динаміка бюджету Івано-Франківської області, млн грн

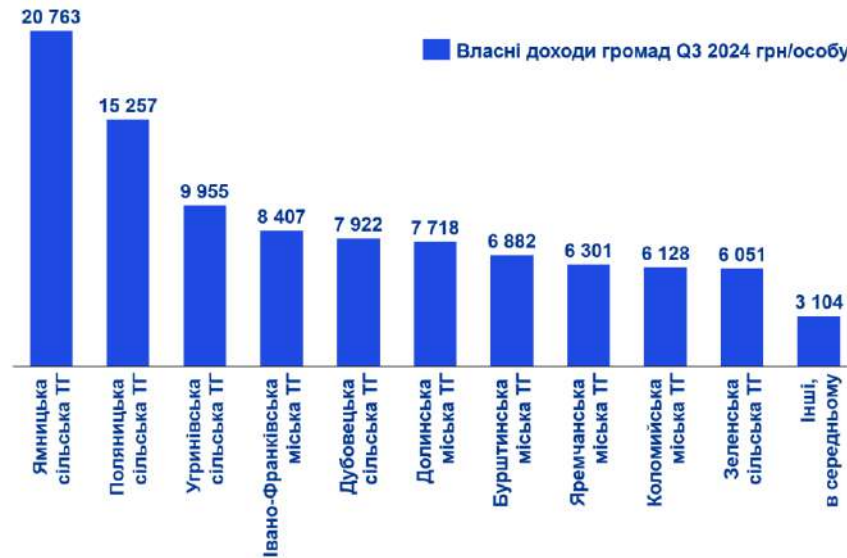
Джерело: [Державний веб-портал бюджету для громадян\(-ок\)](#)

Рисунок 75. Структура бюджету Івано-Франківської області за доходами, 2025 рік

Джерело: [Державний веб-портал бюджету для громадян\(-ок\)](#)

Рисунок 76. Доходи громад Івано-Франківської області без трансфертів на душу населення

Джерело: [Портал відкритих даних](#)

Найбільшими платниками податку на прибуток стали підприємства: ТОВ «Західнадрасервіс», ТОВ «Карпатсмоли», ТОВ «ІФ-ДАХ», ПРАТ «Івано-Франківськцемент», ТОВ «УНІПЛИТ», ТОВ «Буковель», АТ «Прикарпаттяобленерго», ТОВ «Електролюкс» Україна, ТОВ «ЗЗКС» (Запорізький завод кольорових сплавів). Найбільшими платниками податку на доходи фізичних осіб в області є: ПРАТ «Івано-Франківськцемент», ТОВ «Леоні Ваерінг Системс УА ГМБХ», АТ «Прикарпаттяобленерго», ВП «Бурштинська ТЕС» АТ«ДТЕК Західенерго», НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта», ТОВ «Оператор» ГТС України, НГВУ «Надвірнанафтогаз», «АТ «Укрнафта», ТОВ «Гудвеллі Україна».

1.7.6. Інвестиційний клімат області

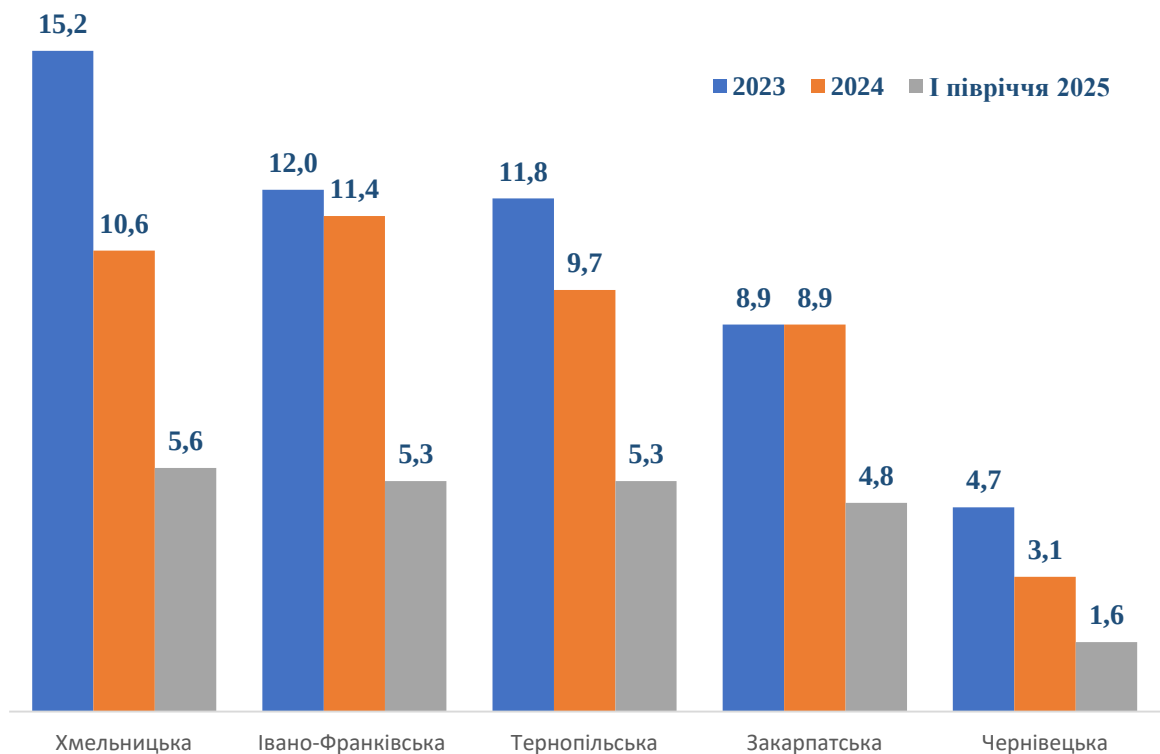
Прикарпаття є інвестиційно привабливим регіоном із виробничим, туристичним потенціалом, збереженими традиціями, зручним розташуванням, кваліфікованими кадрами, розвинутою інфраструктурою та значними можливостями для розвитку.

Обсяг капітальних інвестицій в Івано-Франківській області в 2023 році склав 12002,2 млн грн, за січень-грудень 2024 року – 11425,6 млн грн, січень-червень 2025 року – 5335,6.

Найбільший обсяг капітальних інвестицій спрямовано на переробну промисловість - 23% від загального обсягу.

Будівництво стало одним з основних секторів, що залучили значні інвестиції, складаючи 21,5% від загального обсягу. Значну частину вкладень також отримали лісове та сільське господарство, які забезпечили 11,5% капітальних інвестицій.

Рисунок 77. Динаміка капітальних інвестицій області у порівнянні із сусідніми областями, млрд грн

Джерело: Державна служба статистики України

Загальний обсяг залучених з початку інвестування в економіку області прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) становить 858,7 млн. дол. США, що у розрахунку на одну особу склало 625,6 дол. США. За обсягом іноземних інвестицій на одного жителя область займає 5 місце в Україні.

Інвестиції надійшли від нерезидентів із 52 країн світу. Пріоритетне місце в інвестуванні економіки Івано-Франківщини належить країнам Європейського Союзу. З країн ЄС внесено 789,6 млн.дол. США інвестицій, з інших країн світу – 69,1 млн. дол. США.

Іноземні інвестори вкладали капітал переважно у підприємства промисловості, куди спрямовано 648 млн. дол. США.

До 5 основних країн-інвесторів, на які припадає понад 90% загального обсягу прямих інвестицій, продовжують входити: Швейцарія – 41,3%, Кіпр – 27,3%, Данія – 16,1%, США – 3,5%, Німеччина – 1,9%.

Висновки до підпункту 1.7

Промисловий комплекс Івано-Франківської області залишається ключовим сектором економіки. Регіон активно працює над збереженням виробничого потенціалу, орієнтуючись на потреби воєнного часу.

Аграрний сектор області забезпечує значну частину сировини для харчової та переробної промисловості. Однак є потреба в розвитку інфраструктури, створенні кооперативів і популяризації органічного виробництва.

Туризм в Івано-Франківській області є важливою складовою економіки регіону, сприяючи його соціально-економічному розвитку. Кількість туристів(-ок) щороку зростає, що позитивно впливає на податкові надходження, розвиток інфраструктури та створення нових робочих місць. Лідерами туристичної галузі залишаються курорт Буковель і Гуцульські Карпати, які значно впливають на формування місцевого бюджету.

Обсяг нового житлового будівництва в області зростає, область займає 5 місце в Україні за цим показником, що свідчить про розвиток житлової інфраструктури.

Зовнішньоекономічна діяльність Івано-Франківської області характеризується активними зв'язками з багатьма країнами, зокрема з Європейським Союзом.

Регіон активно експортує продукцію у сектори машинобудування, деревообробної, хімічної та харчової промисловості. Основні експортні товари — це промислові вироби, деревина, будівельні матеріали та сільськогосподарська продукція.

Сфера ІТ активно розвивається, зокрема завдяки релокації ІТ-фахівців(-чинь) під час війни. Івано-Франківськ став важливим центром для ІТ-компаній, що сприяє розвитку галузі. В Івано-Франківській області активно розвивається ІТ кластер, створюючи сприятливе середовище для інновацій, розвитку стартапів і залучення інвестицій. Кластер має високий потенціал завдяки наявності кваліфікованих кадрів, розвитку інфраструктури та підтримці місцевої влади. ІТ-галузь регіону демонструє стабільне зростання, сприяючи економічному розвитку та створенню нових робочих місць.

Незважаючи на складні економічні умови, малий і середній бізнес в області продовжує розвиватися. Основні галузі, що впливають на бізнес-середовище, включають торгівлю, виробництво, будівництво та послуги.

В області діють інвестиційні програми та ініціативи, спрямовані на підтримку інновацій і сталий розвиток. Водночас, бізнес стикається з певними викликами, зокрема, у вигляді необхідності модернізації виробничих потужностей та енергоефективності.

1.8. Висновки щодо впливу повномасштабного вторгнення рф на розвиток регіону

Повномасштабне вторгнення рф значно вплинуло на соціально-економічну ситуацію в Івано-Франківській області. Станом на кінець 2024 року в Івано-Франківській області зазнали руйнувань як житлова, так і енергетична інфраструктура. У період з 24.02.2022 по 31.12.2024 системою повітряних тривог було зафіксовано понад 650 сигналів про небезпеку.

Загальна оцінка прямих збитків Івано-Франківської області станом на початок 2024 – 384 млн дол. Зокрема, російські атаки пошкодили енергетичні об'єкти в Бурштині, головним з яких була – Бурштинська ТЕС. У результаті кількох атак, найбільш серйозних у січні 2023 року та березні 2024 року, було пошкоджено ключові вузли станції. Були виведені з ладу всі блоки Бурштинської ТЕС.

Пошкоджено інфраструктуру Івано-Франківського аеропорту. Також були випадки пошкоджень житлових будівель. Інші об'єкти інфраструктури зазнали пожеж після обстрілів, наприклад, господарські споруди та новобудови у приватних домогосподарствах області.

Також у наслідок російського обстрілу значно постраждав Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу: пошкоджено 14 будівель, 815 вікон, 25 дверей і 1160 м² покрівлі, збитки – 100 млн грн.

З початку повномасштабного вторгнення кількість ВПО в області зросла до 124 тис. людей, що спричинило додаткове навантаження на соціальні та інфраструктурні ресурси регіону. Це підвищило потреби в житловому фонді, медичних та освітніх закладах, транспортних послугах. Область сприяє їх інтеграції через програми професійної перепідготовки, грантової підтримки на започаткування бізнесу та створення соціального житла. В регіоні діють ініціативи підтримки, такі як центри допомоги переселенцям, психологічна реабілітація, а також співпраця з міжнародними організаціями для фінансування житлових і соціальних проєктів.

Незважаючи на частку (46%) працездатних людей у складі ВПО, одночасний виїзд молоді та кваліфікованих кадрів за кордон створює дефіцит робочої сили, що перешкоджає економічному відновленню та розвитку. Це вимагає запровадження ініціатив, спрямованих на підтримку працездатного населення та залучення нових інвестицій.

Івано-Франківська область активно розробляє програми реінтеграції ветеранів(-ок), що передбачають створення робочих місць, підтримку підприємництва та адаптацію до мирного життя. Це сприяє розвитку ветеранського бізнесу та соціальної інтеграції.

Збільшення потреби у створенні реабілітаційних центрів для людей, постраждалих від війни, а також необхідність відновлення та модернізації інфраструктури, зокрема, медичних, житлових та транспортних об'єктів, вимагають значних інвестицій. Водночас, розвиток реабілітаційної інфраструктури створює потенціал для економічного зростання в нових сферах.

1.9. Смартспеціалізація регіону

Смартспеціалізація - підхід стратегічного планування регіонального розвитку і визначення сфер втручання, що забезпечує економічне зростання та базується на розкритті інноваційного потенціалу, унікальності наявних активів, конкурентних переваг регіону, найбільш ефективному їх використанні.

Визначення смартспеціалізації Івано-Франківської області здійснено з врахуванням Методичних рекомендацій щодо застосування смартспеціалізації на регіональному рівні, затверджених наказом Мінекономіки від 10.06.2024 №14563

Відтак, для ідентифікації видів економічної діяльності, що формуватимуть смартспеціалізацію області, було проведено:

Економічний
аналіз

Аналіз бізнес
середовища

Аналіз капітальних
інвестицій

Аналіз структури
експорту

Аналіз інноваційної
інфраструктури

Аналіз освіти та
науки

Консультації з
заінтересованими
сторонами

01

Економічний аналіз

Для оцінки економічного потенціалу було використано статистичні дані за період 2016 - 2023 років, деталізовані за класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД). Аналіз базувався на основі 4-х показників: кількість діючих суб'єктів господарювання, обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), кількість зайнятих працівників(-ць) та оплата праці.

По кожному із перелічених показників було визначено перелік галузей з високим економічним потенціалом:

- За критерієм оплати праці:
 - визначено співвідношення темпів зростання оплати праці за 8 років в регіоні з аналогічними показниками по Україні. Галузі, в яких темпи зростання в області перевищували показники по Україні, класифікувалися як потенційно перспективні або «Smart».
- За критеріями кількості зайнятих працівників(-ць), обсягу реалізованої продукції та кількості діючих суб'єктів господарювання здійснювалися наступні кроки:
 - визначено коефіцієнт Локалізації (LQ) – співвідношення частки галузі в регіональній економіці та частки галузі в цілому в економіці України. Галузь отримувала оцінку 1, якщо значення $LQ > 1,25$;
 - визначено коефіцієнт Зростання – порівняння темпів зростання галузі в регіоні до аналогічного показника по Україні. Галузь отримувала оцінку 1, якщо регіональне зростання перевищувало зростання по Україні.
 - визначено Критичну Масу – частка галузі в економіці регіону. Галузь отримувала оцінку 1, якщо частка галузі в економіці регіону $\geq 0,25\%$.

Сумарна оцінка 3 (за коефіцієнтами Локалізації, Зростання та Критичної Маси) означала віднесення галузі до категорії «Smart».

Для формування об'єднаного переліку галузей з високим економічним потенціалом було відібрано галузі, які відповідали категорії «Smart» за щонайменше двом з чотирьох критеріїв.

● Результати проведеного аналізу

За результатами проведеного аналізу сформовано перелік пріоритетних видів економічної діяльності для смартспеціалізації, визначених на основі кількісного та якісного аналізу досліджених показників, тобто галузей, що мають високі економічні показники, здатні інтегрувати інноваційні рішення, демонструють конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках та підтримуються наявною інфраструктурою, інвестиціями та освітнім потенціалом.

Таблиця 15. Перелік пріоритетних видів економічної діяльності для смартспеціалізації

Секція/Розділ КВЕД	Назва ВЕД
С	Переробна промисловість
23	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції
16	Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів
10	Виробництво харчових продуктів
20	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції
28	Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.
В	Добувна промисловість
06	Добування сирої нафти та природного газу
08	Добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів
D	Постачання електроенергії та газу
35.11	Виробництво електроенергії
I	Тимчасове розміщування й організація харчування
55	Тимчасове розміщування
56	Діяльність із забезпечення стравами та напоями
J	Інформація та телекомунікації
62	Комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність

Джерело: Власні напрацювання

Рисунок 78. Пріоритетні види економічної діяльності для смартспеціалізації Івано-Франківської області

Переробна промисловість – 23. Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції

Область має значні природні ресурси, такі як поклади вапняку, глини, піску та інших сировинних матеріалів, що використовуються у виробництві будівельних матеріалів; розвинуту виробничу базу виготовлення цементу, плитки, цегли та інших будівельних матеріалів; високий економічний потенціал, зокрема, зростання галузі в розрізі кількості виготовленої продукції в порівнянні з іншими областями України. Спостерігається високий попит на мінеральну продукцію, зокрема в будівництві, інфраструктурних проєктах; очікується зростання попиту в подальшому.

Науково-інноваційний потенціал

- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
- Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (кафедра біохімії та біотехнології)
- «Прикарпатський промисловий кластер»

26%

середнє зростання обсягу реалізованої продукції за період 2016-2023

Вплив на суміжні галузі

- Виробництво неметалевої мінеральної продукції тісно пов'язане із розвитком суміжних галузей, таких як будівництво, машинобудування та енергетика. Ця спеціалізація забезпечує матеріальну базу для інфраструктурних проєктів і стимулює зростання попиту на транспортні послуги та ремонтно-технічне обслуговування.

Переробна промисловість – 16. Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів

Значна частина території покрита лісами, що забезпечує доступ до якісної деревини, зокрема, хвойних і твердих порід, для виробництва конкурентоспроможної продукції, що є перевагою перед іншими регіонами. В області діє низка деревообробних підприємств, які спеціалізуються на виробництві пиломатеріалів, паркету, фанери, дерев'яних панелей, будівельних матеріалів та інших виробів; розвинена транспортна мережа сприяє ефективному постачанню продукції як на внутрішній ринок, так і на експорт. Галузь має високий економічний потенціал, зокрема демонструє щорічне зростання в розрізі обсягів виготовленої продукції.

Переробна промисловість - 10. Виробництво харчових продуктів

Харчова промисловість є однією з основних галузей економіки Івано-Франківської області, що забезпечує значну частину як внутрішнього виробництва, так і експортних поставок. Івано-Франківська область має багаті сільськогосподарські землі, що дозволяє розвивати як рослинництво, так і тваринництво для забезпечення молочною, м'ясною сировиною. Область має великі потужності в тваринництві, зокрема, молочному виробництві, що є важливим для молочної переробки.

Промисловий потенціал

- Індустріальний парк «Галиція»
- Індустріальний парк «ІСКРА»
- Індустріальний парк «ГРІН ЛАКТИК»

652 діючі суб'єкти господарювання

в галузі виробництва продуктів харчування в 2023 році. Середнє зростання суб'єктів господарювання за період 2016-2023 становить 4%, що перевищує середнє зростання в Україні на 2,5%.

Основні активні підприємства

- ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Варто»;
- ТОВ «М'ясо-ІФ»;
- ТОВ «Імперово Фудз»;
- ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»;
- ТОВ «Калуський комбінат хлібопродуктів».

21% експорту

в 2023 році від загальної структури регіону

28% зайнятого населення

Задіяно в галузі сільського господарства

621,1 тис. га

в регіоні відведено під сільськогосподарські угіддя. У 2023 році вироблено 66,1% культур і зернобобових, 99,3% сої, 99,4% соняшнику. Регіон також спеціалізується на вирощенні картоплі, овочів, плодово-ягідних культур; має значний потенціал у тваринництві, зокрема молочному виробництві, важливого для молочної переробки.

Переробна промисловість – 20. Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції

Хімічна промисловість Івано-Франківської області має значний потенціал завдяки наявності природних ресурсів, зокрема нафти, газу, калійних та сірчаних руд, вапняків, які є сировинною базою для виробництва хімічної продукції.

Найбільшим підприємством хімічної галузі в області є ТОВ «Карпатнафтохім», яке відігравало значну роль у формуванні макроекономічних показників регіону та забезпечувало виробництво полімерної й нафтохімічної продукції. З 2022 року діяльність підприємства була призупинена, проте його виробничі потужності збережені, що створює передумови для відновлення виробництва. Також перспективним напрямом є відновлення виробництва калійних добрив, що може сприяти розвитку агропромислового комплексу та експорту.

Науково – інноваційний потенціал

- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (факультет природничих наук)
- Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (кафедра хімії середовища та хімічної освіти)
- Державний науково-дослідний і проектний інститут основної хімії «НІОХІМ»

62 діючих суб'єктів

у сфері виробництва хімічної продукції у 2023. Зростання кількості компаній в регіоні перевищує загальноукраїнські темпи: середнє зростання 2016-2023: 4% у регіоні, 2% в Україні

Сприяє зростанню суміжних галузей:

енергетики; будівництва; легкої, сільськогосподарської, фармацевтичної промисловості, виробництва добрив.

8,1 млн дол. США

Експорту хімічної продукції та пов'язаних з нею галузей промисловості в 2023

2 837 млн грн

Хімічної продукції реалізовано в 2023 році

Значний ресурсний потенціал

В регіоні значні поклади, вапняку, гіпсу, піску, нафти, газу, калійної солі, сірки, фосфоритів.

Переробна промисловість – 28. Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.

Машинобудування є важливою складовою промисловості Івано-Франківської області, охоплюючи виробництво обладнання для різних секторів та комплектуючих для транспорту. У 2023 році обсяг реалізованої продукції галузі склав 7,02 млрд грн, а частка експорту – 27,5% (приблизно 169,4 млн доларів США). Серед провідних підприємств – ТОВ «Електролюкс Україна» (виробництво пральних машин), Leoni AG (кабельні мережі для автоіндустрії) та ДП «ВО «Карпати» (електротехнічна продукція)

Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 35.11 Виробництво електроенергії

Для розвитку альтернативних джерел енергії область має перевагу завдяки природному ландшафту та кліматичним умовам. Має значні можливості для використання сонячної енергії (особливо в південних районах області), вітрової енергії (потенціал для розвитку вітрових електростанцій в гірських районах). Перехід на альтернативні джерела енергії дозволяє зменшити екологічне навантаження. Завдяки природним ресурсам та науковому потенціалу (зокрема, завдяки університетам і науковим паркам, які займаються дослідженнями в сфері енергетики), регіон є важливим центром для розвитку інноваційних проєктів у цій галузі.

Науково-інноваційний потенціал

- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
- Науковий парк «Надійний трубопровідний транспорт енергоносіїв»
- «Прикарпатський еко-енергетичний кластер»

15%

середнє зростання обсягу реалізованої продукції за період 2016-2023

3 місце в Україні

за потужностями встановлених СЕС - значний потенціал відновлювальних джерел енергії Івано-Франківської області

18 млрд грн

обсягу реалізованої продукції в 2023

192 од.

підприємств в галузі станом на 2023 – на 92% більше ніж в 2016

1 млн. тон

нафтового еквіваленту складає потенціал відновлювальних джерел енергії - вітрова, сонячна, мінігідро-, та теплогенерація, геотермальна генерація (в сухих нафтогазових свердловинах).

Добувна промисловість – 06. Добування сирої нафти та природного газу

В області зосереджена одна з найбільших часток балансових запасів нафти країни. Нафта є важливим ресурсом в галузях енергетики, хімічної промисловості, машинобудування, будівництва, авіації та пластмасової індустрії. Наукова база Івано-Франківської області, зокрема університети та наукові парки, має потенціал для розвитку та впровадження інновацій в галузях, пов'язаних з нафтою, газом та енергетикою, що сприяє розвитку цих сфер у регіоні.

Науково-інноваційний потенціал

- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
- Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (кафедра біохімії та біотехнології)
- Нафтогазовий кластер

11%

середнє зростання обсягу реалізованої продукції за період 2016-2023

32% видобутку нафти

припадає на Івано-Франківську область від загального обсягу видобутку в країні. За підсумками 2023 року в області сукупний обсяг склав 0,5 млн тон.

Частка інвестицій - 48%

у промисловому секторі регіону станом на 2023 рік

8% підприємств галузі

знаходяться в Івано-Франківській області станом на 2023

19,2 млн т -

оцінюють балансові видобувні запаси нафти за категоріями A+B+C1, за категорією C2 – 4,4 млн т. Запаси газу за категоріями A+B+C1 оцінюють в 23,6 млрд м3, за категорією C2 – 5,5 млрд м3.

Добувна промисловість – 08. Добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів

Добувна промисловість Івано-Франківської області має значний потенціал для розвитку завдяки багатим запасам корисних копалин, зокрема калійних солей, глини, вапняку та торфу. Калуш-Голинське родовище володіє стратегічними запасами калію, що робить область ключовим гравцем у виробництві добрив та хімічної продукції.

Науково-інноваційний потенціал

- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
- Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (кафедра біохімії та біотехнології)
- Державний науково-дослідний і проектний інститут основної хімії «НІОХІМ»

12%

середнє зростання обсягу реалізованої продукції за період 2016-2023

Родовище Калуш-Голинське із запасами K_2O 49,3 млн тонн

занесено до офіційного переліку надр, що мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави.

177 млн грн

реалізованої продукції станом на 2022

Передкарпатський крайовий прогин

один із найбільших калієносних басейнів в Україні. Державним балансом запасів корисних копалин обліковується 13 родовищ калійно-магнієвих солей.

Тимчасове розміщення й організація харчування – 55. Тимчасове розміщення

Туризм є важливою галуззю для залучення інвестицій та розвитку місцевої економіки. Галузь сприяє створенню нових робочих місць, розвитку інфраструктури, готельного та ресторанного бізнесу, а також бізнесу, пов'язаного з транспортом та обслуговуванням туристів(-ок).

Область має переваги перед іншими областями України завдяки географічному розташуванню, особливостям природних територій та клімату, що включає гірські, водні ресурси та природні парки; значний потенціал для розвитку таких видів туризму, як екотуризм, гірськолижний туризм, піший туризм, велотуризм і туризм на воді.

Науковий потенціал

- Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника - факультет туризму
- Фаховий коледж ЗВО «Університет Короля Данила» - підготовка кадрів за спеціальністю готельно-ресторанна справа
- Науковий парк «Прикарпатський університет»

6,8 %

середнє зростання кількості зайнятих працівників готельного бізнесу за період 2016-2023, що перевищує середнє зростання даного показника в Україні на 5%.

Туристичний потенціал

В 2023 році Івано-Франківську область відвідали понад 2,4 мільйона туристів, що на 17% більше, ніж у 2022 році. Цей показник є рекордним за всю історію області та має тенденцію до зростання в майбутньому.

1,4 млрд грн

обсяг наданих послуг в 2023 – 101% зростання в порівнянні з 2022

727 од.

підприємств в галузі станом на 2023, що становить 12% національної структури

Більше ніж 10 курортних місцевостей

налічується в області, через особливість природних територій та клімату

Тимчасове розміщування й організація харчування – 56. Діяльність із забезпечення стравами та напоями

Галузь діяльності із забезпечення стравами та напоями є важливою складовою економіки Івано-Франківської області. Ця сфера підтримує створення нових робочих місць, розвиток локального бізнесу, популяризацію місцевої кухні та зміцнення культурної ідентичності регіону. Область має конкурентні переваги завдяки унікальним природним ресурсам, включаючи Карпатські гори, мінеральні води та природні парки, а також багатій гастрономічній спадщині. Високий потенціал для розвитку гастрономічного туризму, зокрема, фестивалів крафтового виробництва та автентичних закладів харчування, робить регіон привабливим для туристів (-ок) з України та з-за кордону.

Розвиток ресторанного бізнесу в області підтримує інші галузі економіки, зокрема, сільське господарство, ремесла та транспорт, створюючи комплексну екосистему обслуговування туристів(-ок) та місцевого населення.

Науковий потенціал

- Фаховий коледж ЗВО «Університет Короля Данила» - підготовка кадрів за спеціальністю готельно-ресторанна справа
- Науковий парк «Прикарпатський університет»

6,2 %

середнє зростання кількості зайнятих працівників ресторанного бізнесу за період 2016-2023

"Промприлад.Реновація" Foodoteka

— проєкт інноваційного центру міста Івано-Франківськ, що створює можливості для розвитку української культури харчування. Структура екосистеми включає Food Market (15 ресторанів), фермерський ринок, освітню платформу з кулінарії, простір для дослідження та інновацій, центр крафтових напоїв, центр контролю якості сировини та продуктів.

719 млн грн

обсяг наданих послуг в 2023 – 87% зростання в порівнянні з 2022

2 726 од.

підприємств в галузі станом на 2023

Більше ніж 20 гастрономічних фестивалів проведено у 2023 році.

В області функціонує ГС «Дорога смаку Прикарпаття» - сприяє розвитку крафтових, локальних виробництв, організовує гастрономічні маршрути, згідно стандартів ЄС.

Інформація та телекомунікації - 62. Комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність

Інформаційні технології в Івано-Франківській області є однією з найбільш динамічно зростаючих галузей економіки, яка активно сприяє розвитку цифрової економіки та інновацій. ІТ-галузь є двигуном цифрової трансформації, що відображається в розвитку електронної комерції, цифрових платформ для бізнесу та мікросервісів.

Науково-інноваційний потенціал

- Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (кафедра інформаційно-телекомунікаційних технологій)
- «Прикарпатський промисловий кластер»
- «Івано-Франківський кластер інформаційних технологій»

Івано-Франківський ІТ кластер

- 115 + Компаній-учасників
- 5 000+ ІТ-спеціалістів
- 20+ Проєктів для бізнесу

4 943 од.

діючих суб'єктів господарювання галузі в регіоні в 2023 році. Середнє зростання за період 2016-2023 становить 19%, що на 4% перевищує середнє зростання в Україні за даний період.

24% експорту

в 2023 від загального експорту послуг в регіоні

1 360 млн грн

обсягу наданих послуг в регіоні в 2023 – 30% зростання в порівнянні з 2022

18%

середнє зростання кількості зайнятих працівників сфери інформаційних технологій за період 2016-2023

**Відповідно до Закону України “Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни” у період дії воєнного стану або стану війни органи державної статистики не здійснюють перевірки щодо своєчасності та повноти подання звітності.*

**Усі дані, представлені в розділі, актуальні станом на дату його підготовки. Комплексна оцінка потенційних майбутніх воєнних ризиків, не застосувалась.*

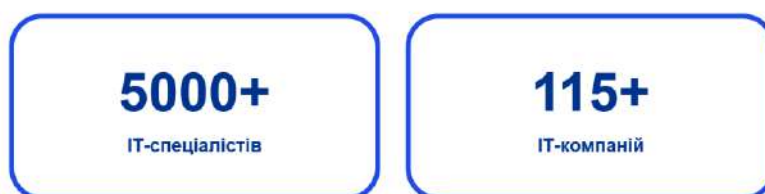
1.10. Кластерні об'єднання

Кластерний розвиток як чинник підвищення регіональної конкурентоспроможності є характерною ознакою сучасної інноваційної економіки. Розвиток кластерів сприяє прискоренню обміну інформацією, стимулює появу інновацій, генерує виникнення нових виробників і споживачів і в такий спосіб посилює національну конкурентоспроможність. Створення кластерів на регіональному рівні є однією із поширених форм інтеграції при формуванні партнерських зв'язків між соціально-економічними системами.

Івано-Франківський ІТ Кластер

Івано-Франківський ІТ Кластер - це група ініціативних ІТ-спеціалістів(-ок), які об'єднались на громадських засадах задля розвитку ІТ-галузі в Івано-Франківську. ГО «Івано-Франківський ІТ Кластер» об'єднує всіх зацікавлених у розвитку ІТ-середовища в регіоні.

Рисунок 79. Учасники(-ці) Івано-Франківського ІТ кластеру

Джерело: [Івано-Франківський ІТ-кластер](#)

Учасниками(-цями) організації є представники(-ці) ІТ-партнерів, технологічних компаній та спільнот, а також афілійовані учасники(-ці), котрі представляють освіту, владу та бізнес, поділяють бачення, місію та цінності громадської організації.

Прикарпатський еко-енергетичний кластер: ПЕЕК

Прикарпатський еко-енергетичний кластер створений з метою підвищення ефективності використання всіх видів енергії та зменшення негативного впливу на довкілля в Івано-Франківській області шляхом покращення співпраці бізнесу, науки і громадського сектору. Місія кластеру – розвиток енергоощадності та відновлювальної енергетики, сприяння впровадження енергоефективних рішень та стартапів, щоб допомогти перетворити Прикарпаття в «осередок зелених інновацій».

Одна із ідей ефективного функціонування кластеру – вплив на регіон та можливість створити у межах кластеру механізми для розвитку сприятливого середовища для соціально-економічного розвитку області і залучення інвестиційних коштів для реалізації проєктів в сфері «зеленої» енергетики. З цією метою кластером підтримуються проєкти, що можуть мати інформаційний, навчальний чи комерційний характер і спільно реалізовуватимуться учасниками(-цями) кластеру.

Громадська спілка «Прикарпатський промисловий кластер»

Прикарпатський промисловий кластер - об'єднання малого, середнього та великого бізнесу, освітніх і наукових установ та лабораторій, інкубаторів, центрів трансферу технологій тощо, в таких економічних напрямках, як промисловість, інжиніринг та автоматизація, наука та освіта для задоволення та захисту законних соціальних, економічних та інших спільних інтересів своїх членів(-кинь).

Кластер підтримує та розвиває дослідження, впровадження та розвиток нових технологій, високотехнологічних продуктів та інновацій, управлінських і виробничих процесів, навчання згідно принципів циркулярної економіки, представляє спільні інтереси учасниць(-ків) на внутрішніх і зовнішніх ринках.

Бізнес Асоціація Івано-Франківська

ГС «Бізнес Асоціація Івано-Франківська» - це об'єднання власників та ТОП-менеджменту бізнесу Івано-Франківська, які зацікавлені в розвитку підприємництва міста.

Основною метою діяльності спілки є лобювання, адвокація та захист економічних, правових, соціальних та інших інтересів своїх членів(-кинь), сприяння їх підприємницькій діяльності та розвитку бізнес-середовища міста, посиленню їх впливу в системі соціального діалогу.

Цілі асоціації: формування якісного бізнес-середовища; адвокація та лобювання інтересів учасниць(-ків) спільноти, реклама франківських бізнесів; долучення до стратегічних ініціатив, які можуть впливати на бізнес-спільноту Івано-Франківська.

1.11. Результати опитування заінтересованих сторін області

З метою вивчення думки заінтересованих сторін Івано-Франківської області, проведено опитування мешканців(-ок), голів територіальних громад та ініційовано онлайн-консультації з заінтересованими сторонами області.

Також проведено понад 15 комунікаційних сесій з університетами, громадськими організаціями, агентствами, кластерними об'єднаннями та асоціаціями, під час яких обговорювались перспективи розвитку Івано-Франківської області. Визначено ключові аспекти щодо стану залучення інвестицій, підготовки смартспеціалізації, а також виокремлені основні проблеми, можливості та бачення майбутнього розвитку регіону.

Опис вибірки респонденток(-ів) опитування мешканців(-ок)

У період листопад-грудень 2024 року проводилися опитування, зокрема, розміщувались оголошення на офіційній веб-сторінці облдержадміністрації, сторінці в Facebook та інших каналах комунікації, проводились таргетовані розсилки-запрошення прийняти участь в опитуванні на електронну пошту. Окрім прямої мети дізнатися громадську думку, даний метод став інструментом залучення жителів(-ьок) громади до формування Стратегії розвитку. Анкета містила запитання щодо оцінки поточного стану якості життя в області, виявлення проблем, думки про

наявні ресурси, необхідні першочергові кроки та бачення майбутнього розвитку до 2027 року.

В опитуванні взяло участь 342 учасниць(-ків). Розподіл соціально-демографічних та географічних показників у вибірці певною мірою відображає особливості генеральної сукупності населення області. Івано-Франківський, Калуський та Надвірнянський райони зайняли найбільшу частку у вибірці та склали 29%, 27% та 21% відповідно. Сільське населення склало 55% в загальній кількості опитаних, а міське – 45%.

Рисунок 80. Географічний розподіл вибірки учасниць(-ків)

Джерело: Власні напрацювання

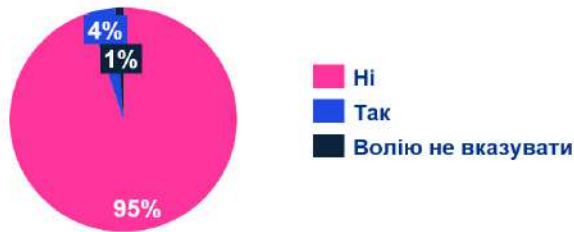
Зокрема, переважаюча частка учасниць(-ків) — жінки (77%), що свідчить про їхню більш активну залученість у життя області, тоді як чоловіки складають лише 22%, ще 1% воліли не вказувати свою стать. Основну групу респонденток(-ів) (72%) складають особи у віці 34-59 років, молодь до 24-х років – лише 5% вибірки, 60+ складають 6%.

Рисунок 81. Статева та вікова структура респонденток(-ів)

Джерело: Власні напрацювання

Рисунок 83. Частка ВПО серед респонденток(-ів)

Частка ВПО складає 4% від опитуваних, 1% волів не вказувати свій статус. Загалом вибірка респонденток(-ів) охопила всі ключові та найбільш чисельні верстви населення.

Джерело: Власні напрацювання

Вибірка матеріального становища сімей респондентів(-ок) демонструє, що більшість сімей (43%) мають достатньо коштів на їжу, одяг але із придбанням товарів тривалого користування викликають труднощі. Близько 9% респондентів(-ок) зазначили, що можуть дозволити собі заощадження, інші 9% ледве зводять кінці з кінцями. Значно менша кількість сімей перебуває в складнішому фінансовому становищі, зокрема 2% сімей вказали, що не вистачає коштів навіть на їжу.

Рисунок 82. Матеріальна забезпеченість респонденток(-ів)

Джерело: Власні напрацювання

Загальні умови проживання та перспективи розвитку регіону

Результати опитування відображають поширену невизначеність у питаннях розвитку як України в цілому, так і регіону. Значна частина респонденток(-ів) не може сформулювати свою думку з цього приводу. Оптимістичне бачення напрямку розвитку дещо переважає щодо Івано-Франківської області, аніж щодо країни в цілому. Значна частка (53%) респонденток(-ів) не мають чіткого бачення напрямку, у якому розвивається

їх область. Серед опитаних 19% вважають, що область рухається в неправильному напрямку і лише 27%, що у правильному.

Рисунок 84. Як ви вважаєте у правильному чи неправильному напрямку йдуть справи в Україні/ в області?

Джерело: Власні напрацювання

Позитивним показником є те, що більшість респонденток(-ів) вважає проживання в громаді комфортним, переважно не відзначаючи суттєвих змін у цьому аспекті за останній рік. Це може свідчити про стабільність умов життя, але водночас і про відсутність помітного прогресу.

Рисунок 85. Наскільки комфортно вам проживати у вашому населеному пункті та як змінилася ситуація за останні 12 місяців?

Джерело: Власні напрацювання

Для більшості респонденток(-ів) (76%) комфортно проживати у області. 13% зазначають, що їм некомфортно (скоріше або однозначно). Ще 11% опитаних не змогли визначитися. Для 53% респонденток(-ів) протягом останнього року рівень комфорту життя в регіоні не змінився.

Результати щодо рівня можливостей у області демонструють оцінки середнього та хорошого рівня, більшою мірою у питаннях безпеки.

Щодо аспекту самореалізації, 39% респонденток(-ів) вказали добрі або відмінні можливості, 34% вказують на мінімальні можливості самореалізуватися.

Рисунок 86. Наскільки ви задоволені рівнем можливостей у вашому населеному пункті?

Джерело: Власні напрацювання

За останні 12 місяців респонденти(-ки) загалом відзначають відсутність значних змін у рівні можливостей у їх населеному пункті. Безпека, самореалізація, розвиток молоді та гідна оплата праці здебільшого залишились без змін (49–62%), тоді як значне покращення у цих сферах зафіксували лише 2–4% респондентів(-ок). Водночас 13–21% повідомили про погіршення, особливо у питаннях підприємницької діяльності та оплати праці. Це свідчить про необхідність більш активного вирішення проблем у ключових сферах для покращення добробуту громади.

Рисунок 87. Як змінилась ситуація із рівнем можливостей у вашому населеному пункті за останні 12 місяців?

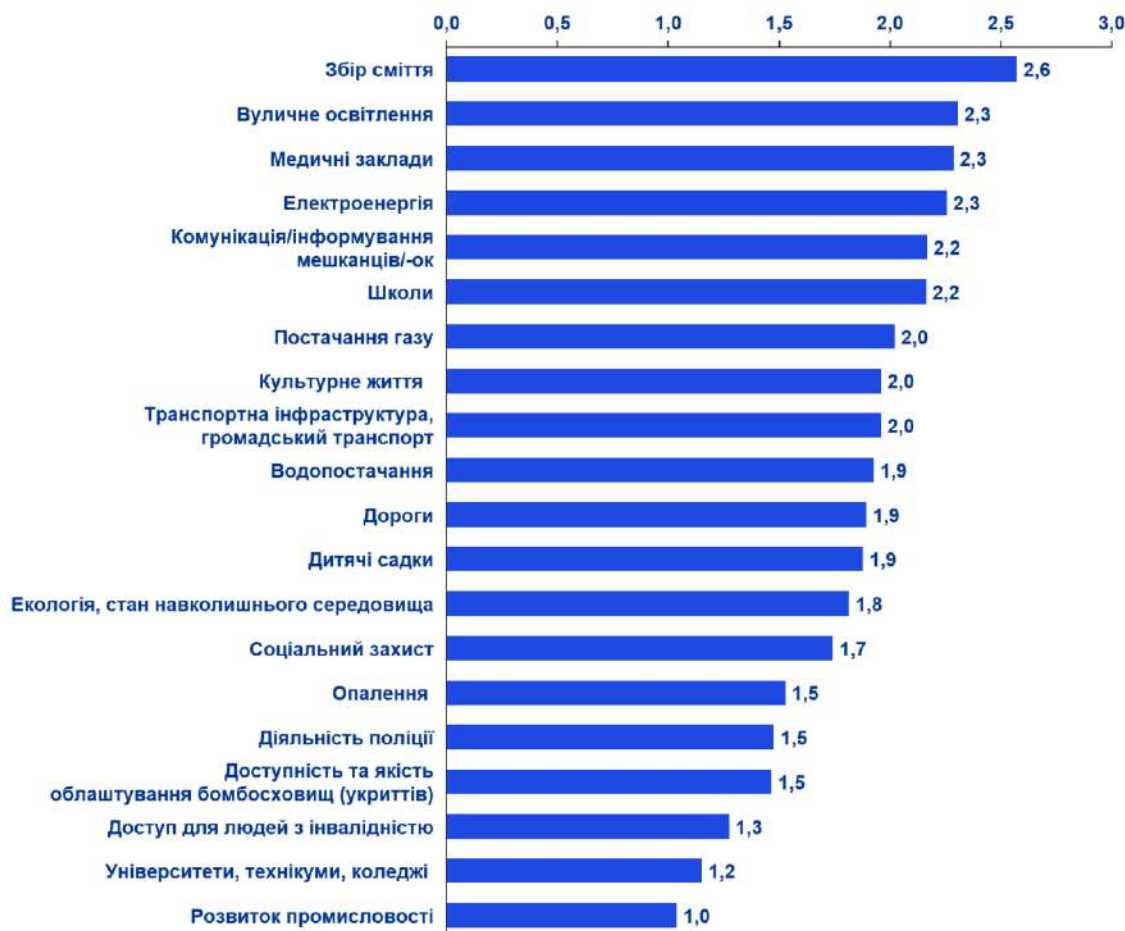

Джерело: Власні напрацювання

Дослідження рівня задоволеності мешканців(-ок) по шкалі від 1 до 4 (де зовсім задоволений – 4, скоріше задоволений – 3, скоріше не

задоволений – 2, зовсім незадоволений – 1) Івано-Франківської області показало, що найкраще оцінюються базові послуги, такі як збір сміття, вуличне освітлення та доступ до медичних закладів. Водночас значною проблемою є якість комунальної інфраструктури, зокрема доріг, водопостачання та опалення, які викликають суттєві зауваження.

Рисунок 88. Оцініть наскільки ви задоволені такими послугами і сферами:

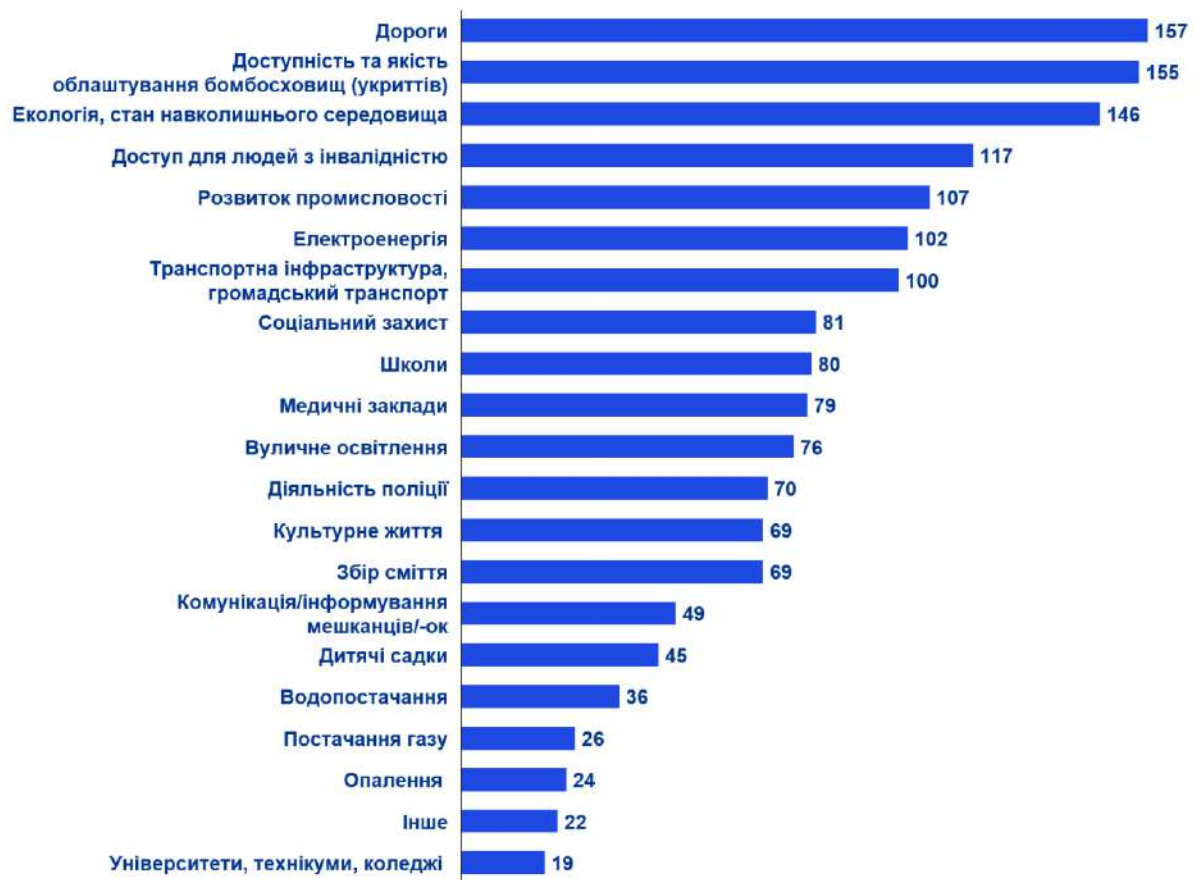
Джерело: Власні напрацювання

Аналізуючи пріоритети мешканців(-ок) області, першочергового покращення потребують дороги, які є найгострішою проблемою регіону. Також критично важливим є підвищення доступності та якості облаштування бомбосховищ, що свідчить про актуальність безпекових питань. На третьому місці — проблеми екології та стан навколишнього середовища, що потребують комплексного вирішення.

Значна увага також має бути приділена доступності для людей з інвалідністю та розвитку промисловості, що є ключовими для соціальної інтеграції та економічного зростання. Інші нагальні сфери включають транспортну інфраструктуру, електропостачання та соціальний захист.

Менше наголошується на потребі покращення шкіл, медичних закладів і вуличного освітлення. Питання опалення, водопостачання та газопостачання мають нижчий пріоритет, хоча й залишаються важливими для певних категорій населення.

Рисунок 89. Які послуги та сфери, на вашу думку, потребують першочергового покращення?

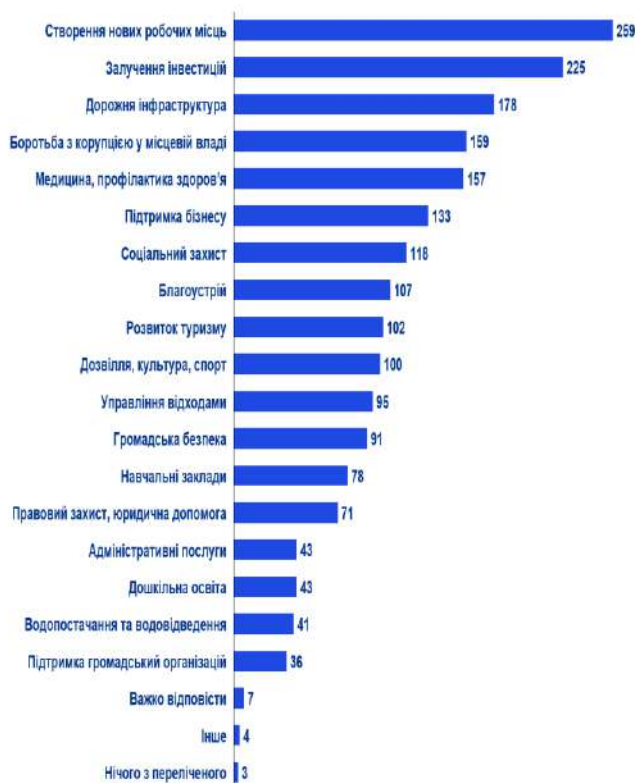
Джерело: Власні напрацювання

Пріоритетами відновлення та розвитку Івано-Франківської області мешканці(-ки) визначили створення нових робочих місць та залучення інвестицій, що отримали найбільшу підтримку голосів. Важливими завданнями також є покращення дорожньої інфраструктури та боротьба з корупцією у місцевій владі.

Серед інших ключових напрямків — розвиток медицини та профілактики здоров'я, підтримка бізнесу та зміцнення соціального захисту. Значна увага приділяється благоустрою, туризму, культурі, спорту та управлінню відходами.

Менш пріоритетними мешканці(-ки) вважають питання дошкільної освіти, адміністративних послуг і підтримки громадських організацій, що може свідчити про їхню нижчу актуальність у поточних умовах.

Рисунок 90. Якими мають бути пріоритети відновлення та розвитку регіону?

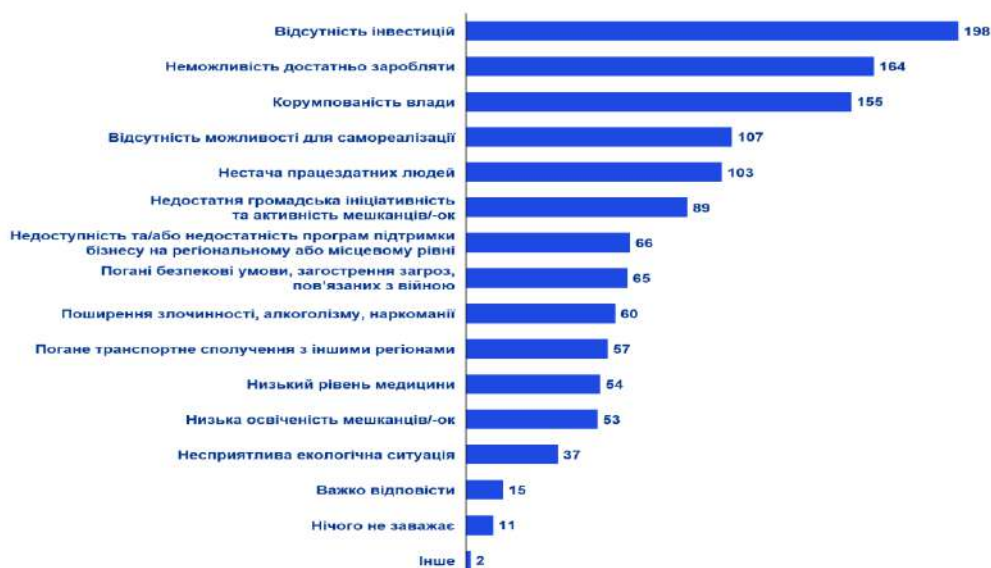

На думку респондентів(-ок), головними перешкодами для розвитку регіону є відсутність інвестицій, низькі заробітки та корупція у владі. Ці чинники суттєво впливають на економічну стабільність, довіру до органів управління та можливості для розвитку бізнесу. Також проблемою є обмежені можливості для самореалізації та нестача працездатного населення, що ускладнює зростання продуктивності й соціальної активності.

Джерело: Власні напрацювання

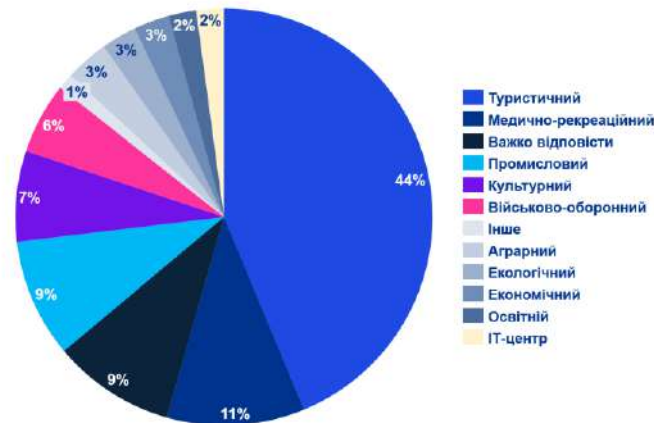
Додаткові виклики включають низьку громадську ініціативність, недостатню підтримку бізнесу, погіршення безпеки через війну та соціальні проблеми, як-от злочинність і залежності. Менш актуальними, але все ще важливими, є питання медицини, транспорту, екології та освіченості мешканців(-ок), які також впливають на якість життя й перспективи регіону

Рисунок 91. Що, на вашу думку, заважає/може завадити ефективному відновленню та розвитку регіону?

За результатами опитування, більшість респондентів(-ок) бачать область туристичним центром у найближчі 5-10 років (143 голоси). Серед інших популярних варіантів – медично-рекреаційний напрямок (35), також значна частка учасниць(-ків) (31 особа) не змогла визначитися з відповіддю. Меншу підтримку отримали ідеї промислового (30), культурного (23) і військово-оборонного (18) розвитку. Інші напрями, такі як аграрний (11), екологічний (9), економічний (9), освітній (7), IT-центр (7) і транспортний, мають найменшу кількість прихильників(-ць).

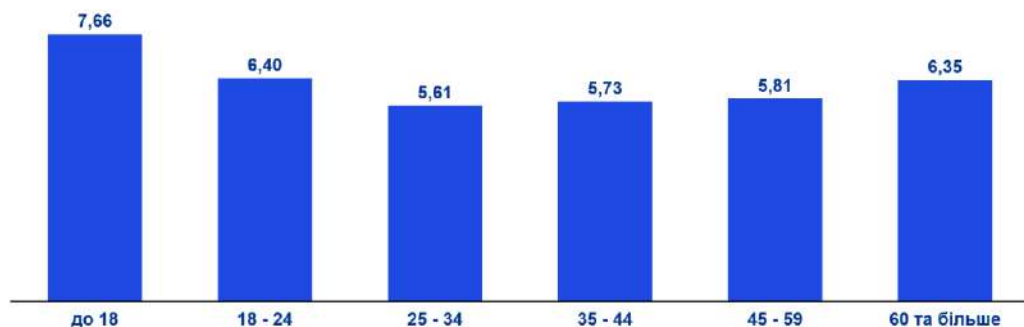
Рисунок 92. На вашу думку, яким центром може стати область у найближчі 5-10 років?

Джерело: Власні напрацювання

Прослідковується залежність сприйняття безбар'єрності середовища від вікової групи. Найвищу оцінку (7,7) дали наймолодші респонденти(-ки) (до 18 років), що може свідчити про те, що молодь рідше стикається з бар'єрами або має менше критичних очікувань. Найнижчі оцінки зафіксовані у групі 25–34 роки – 5,6. Інші вікові категорії дали дещо вищі бали: 35–44 роки – 5,73, 45–59 років – 5,81, 60 років і більше – 6,35. Загалом, середовище отримало середню оцінку (5,83), що вказує на необхідність покращень для підвищення доступності й комфорту для різних вікових груп.

Рисунок 93. Оцінка від 1 до 10 наскільки середовище є безбар'єрним, де 10 – найвища оцінка (за віковим розподілом)

Джерело: Власні напрацювання

Рівень надання соціальних послуг для вразливих категорій населення та дотримання принципів гендерної рівності в населених пунктах демонструють схожі тенденції. Найбільша частка респондентів(-ок) оцінює обидва аспекти як посередні: 44% для соціальних послуг і 40% для гендерної рівності. Високий рівень відзначили 22% щодо соціальних послуг і 29% щодо гендерної рівності, тоді як дуже високий рівень обох аспектів отримав однакову оцінку – 6%.

Низький і дуже низький рівні соціальних послуг відзначили 10% і 6% респондентів(-ок) відповідно, тоді як для гендерної рівності ці показники становлять 6% і 3%. Значна частка опитаних не змогла визначитися: 12% щодо соціальних послуг і 16% щодо гендерної рівності.

Рисунок 94. Оцінка рівня надання соціальних послуг для вразливих категорій населення та дотримання принципів гендерної рівності

Джерело: Власні напрацювання

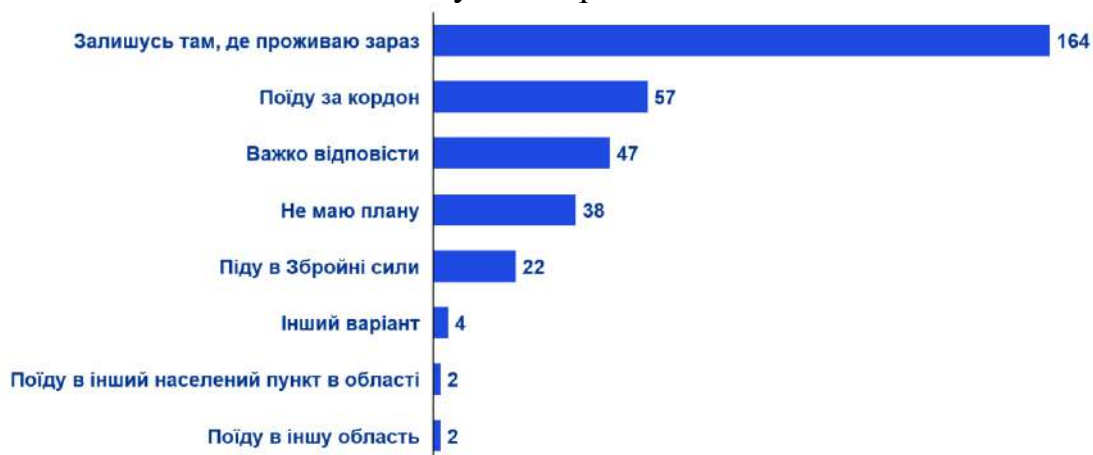
Ставлення до внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які проживають у населених пунктах, здебільшого нейтральне, про що свідчать 144 респонденти(-ки). Тепле ставлення демонструють 110 людей, а ще 19 описали його як дуже тепле. Певна частка респондентів(-ок) (28) не змогла визначитися зі своєю позицією. Негативні оцінки є менш поширеними: холодне ставлення висловили 10 людей, а дуже холодне – 12.

Рисунок 95. Як би ви загалом охарактеризували своє ставлення до внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що проживають у вашому населеному пункті?

Загалом більшість опитаних (50%) планують залишитися в громаді після війни, 14% респонденток(-ів) не визначилися та близько 19% мають в планах переїзд до іншої області, країни або іншого населеного пункту.

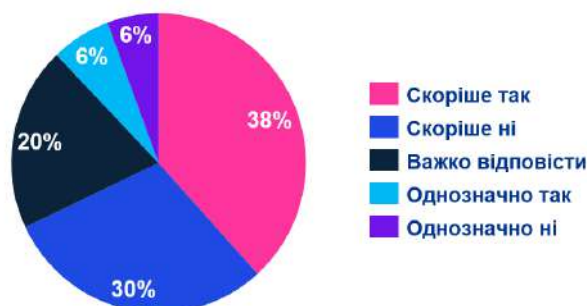
Рисунок 96. Який з наведених варіантів найбільш імовірний для вас у випадку загострення війни

Джерело: Власні напрацювання

Екологічна оцінка

Рисунок 97. Чи задоволені ви станом екологічної ситуації у вашому регіоні?

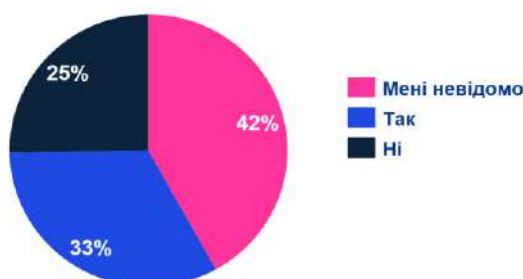

Оцінка екологічної ситуації у регіоні показує, що переважна більшість респондентів(-ок) має помірно позитивне ставлення: 129 людей відповіли «скоріше так», а 22 – «однозначно так».

Джерело: Власні напрацювання

Водночас значна частка вважає ситуацію незадовільною: 100 людей відповіли «скоріше ні», а 19 – «однозначно ні». Ще 67 респондентів(-ок) зупинилися на варіанті – важко відповісти, що може свідчити про брак інформації або чітких змін у цьому напрямку.

Рисунок 98. Чи проводяться в вашому населеному пункті заходи спрямовані на зменшення негативного впливу на навколишнє середовище?

Стосовно заходів зі зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, більшість респондентів(-ок) (141) заявили, що їм невідомо про такі ініціативи у своєму населеному пункті.

Лише 110 людей підтвердили їх проведення, тоді як 85 вказали, що таких заходів немає.

Результати опитування голів територіальних громад

З метою визначення основних проблем, потреб, та перспектив розвитку регіону проведено опитування голів територіальних громад, заступників(-ць) голів, старост, керівників(-ць) структурних підрозділів ОМС. Згідно з результатами, оцінка стану справ у громаді та області здебільшого позитивна.

Рисунок 99. Оцінка стану справ головами територіальних громад, кількість відповідей, кількість голосів

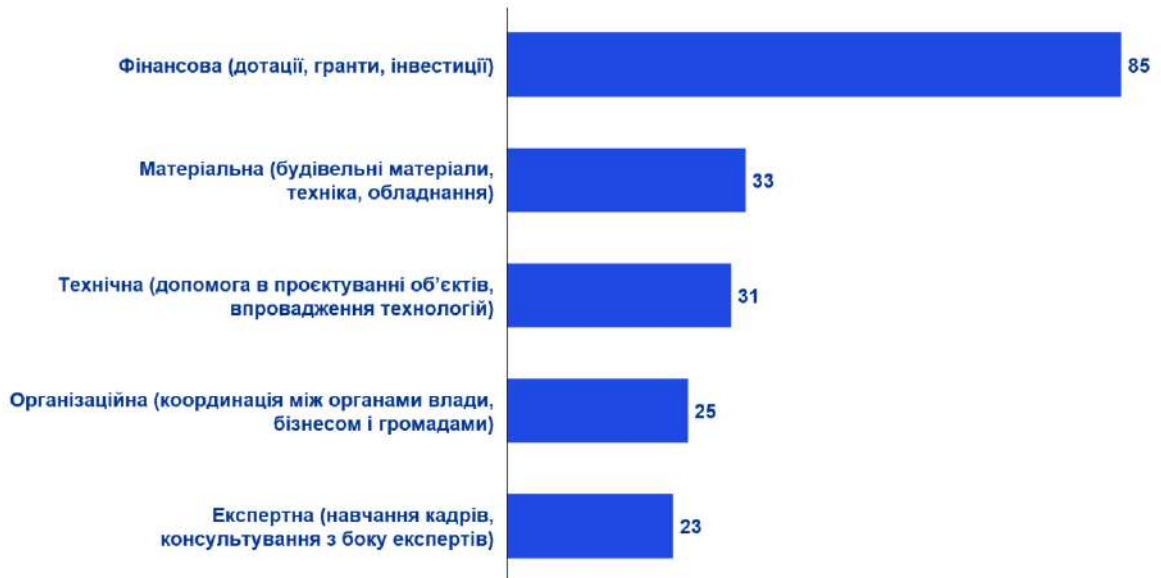
Джерело: Власні напрацювання

Однак, все ж опитані вказують на актуальні проблеми. Найчастіше голови територіальних громад виділяють незадовільний стан доріг (із 80 отриманих відповідей 33 згадують про поганий стан дорожньої інфраструктури); застарілі та зношені системи водопостачання (9 із 80 відповідей) та низький рівень зайнятості населення (19 із 80 згадують про недостатню кількість укріплень). Описані виклики часто виходять за межі можливостей окремої громади, потребуючи підтримки обласного рівня та державного регулювання.

Основні рішення для покращення ситуації в регіоні, на думку опитаних, полягають у залученні фінансування з різних джерел для розвитку інфраструктури, підтримки економічного зростання, зниження рівня безробіття.

За результатами опитування, для підвищення ефективності використання місцевого бюджету необхідно запровадити внутрішній аудит, оптимізувати витрати, забезпечити прозорість прийняття рішень, визначити пріоритетні напрямки розвитку, залучати інвестиції та грантові кошти. Також важливо підвищити доходи бюджету через вдосконалення податкової системи, інвентаризацію земель і стимулювання бізнесу.

Рисунок 100. Якої допомоги від ОВА ви потребуєте для реалізації потенціалу регіону? Кількість відповідей

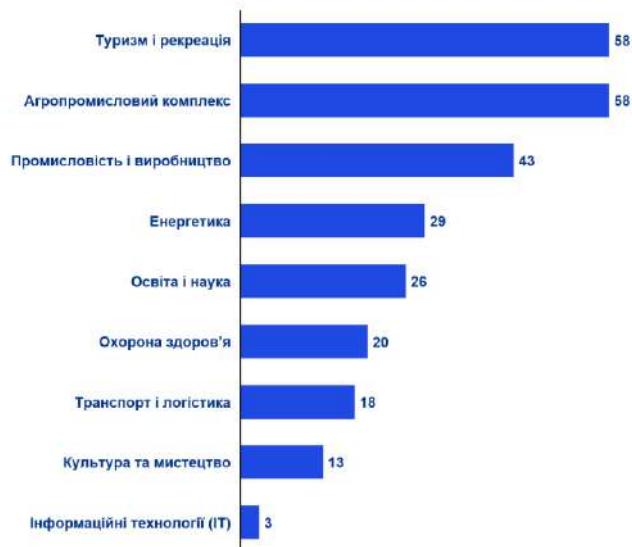

Джерело: Власні напрацювання

За результатами опитування на питання «Як ви оціните рівень взаємодії з представниками(-цями) ОВА?» (де 1 – зовсім незадовільний, а 10 – повністю задовільний) була отримана середня оцінка 7,5. Оцінка в 7,5 вказує на позитивну динаміку, але також на наявність можливостей для встановлення чіткого механізму взаємодії та співпраці з представниками(-цями) ОВА.

Основні ризики для громад та області, на які вказують більшість опитаних, це військово-політична ситуація в країні, що супроводжуються руйнуваннями інфраструктури, відтоком населення, забрудненням довкілля, та нестачею фінансових ресурсів для відновлення і розвитку.

Рисунок 101. Розвиток яких напрямів є наразі найбільш пріоритетним для вашого регіону? Кількість відповідей

Джерело: Власні напрацювання

Відповіді на питання про перспективи розвитку громад та області найчастіше вказують на розвиток туризму, агропромислового комплексу, освіти та науки; важливість залучення інвестицій для підтримки бізнесу, модернізації промисловості, енергетики, транспортної інфраструктури та відновлення після воєнних дій.

Голови територіальних громад здебільшого вбачають для регіону перспективу стати туристичним, промисловим та інноваційним центром.

1.12. Аналіз розвитку територіальних громад Івано-Франківської області

Громади області мають різну чисельність населення, що впливає на їхню економічну активність та потенціал розвитку. Міські громади стають осередком залучення нових мешканців(-ок) завдяки кращим можливостям для працевлаштування та доступу до соціальних послуг, тоді як у сільських спостерігається міграція працездатного населення. У 2022 році до п'ятірки найбільших територіальних громад Івано-Франківської області за чисельністю населення увійшли: Івано-Франківська, Калуська, Коломийська, Долинська та Городенківська міські територіальні громади.

Рисунок 102. Найбільші територіальні громади області за кількістю населення, людей

Джерело: Власні напрацювання

У 2022 році до п'ятірки найменших територіальних громад Івано-Франківської області за чисельністю населення увійшли: Підгайчиківська, Поляницька, Букачівська, Угринівська, Зеленська сільські територіальні громади.

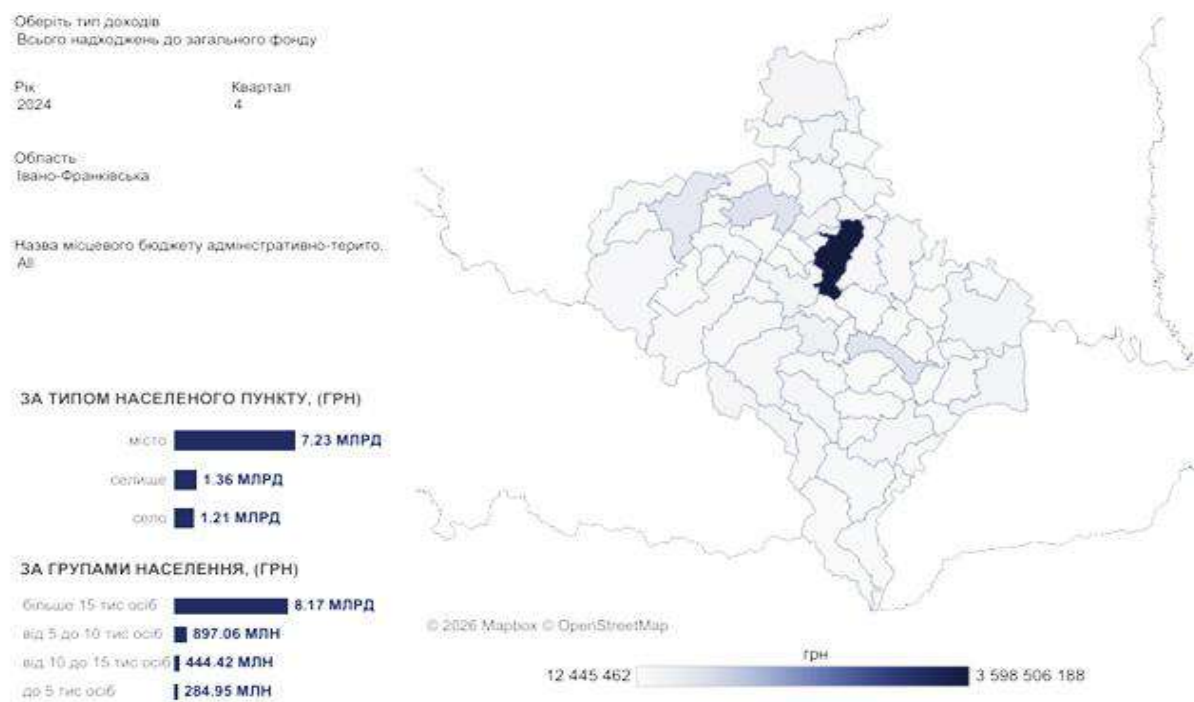
Рисунок 103. Найменші територіальні громади області за кількістю населення, людей

Джерело: Власні напрацювання

Фінансова забезпеченість громад Івано-Франківської області значно відрізняється залежно від їхнього економічного потенціалу. Великі міські громади, такі як Івано-Франківська, Коломийська та Калуська демонструють стабільне зростання власних доходів завдяки розвитку бізнесу та значним податковим надходженням. Натомість сільські громади залишаються залежними від міжбюджетних трансфертів.

Рисунок 104. Надходження до загального бюджетів громад за 2024 рік, грн

Джерело: [Місцеві бюджети – Дашборд фінансових показників громад](#)

Інвестиційна діяльність у громадах є важливим індикатором їх розвитку. Найбільші обсяги капіталовкладень зосереджені у громадах з розвинутою інфраструктурою та промисловістю, таких як Івано-Франківська, Ямницька та Калуська територіальні громади. Найменшими громадами Івано-Франківської області за інвестиційними надходженнями є Білоберізька, Переріслянська та Зеленська сільські територіальні громади.

Рисунок 105. Територіальні громади з найбільшими інвестиційними надходженнями, 2022-2023, тис. грн

Рисунок 106. Територіальні громади з найменшими інвестиційними надходженнями, 2022-2023, тис. грн

Джерело: Власні напрацювання

Експортний потенціал громад області формується здебільшого за рахунок деревообробної промисловості, харчової продукції та електроенергії. Проте рівень зовнішньоекономічної активності суттєво відрізняється між громадами. У 2023 році лідерами за обсягами експорту серед територіальних громад Івано-Франківської області стали Івано-Франківська (256 540 тис. дол США), Ямницька (78 341 тис. дол США), Надвірнянська (56 503 тис. дол США), Рогатинська (54 476 тис. дол США) та Калуська (41 348 тис. дол США) територіальні громади – вони демонструють активний розвиток експортного потенціалу.

Рисунок 107. Динаміка експорту продукції топ-10 територіальних громад області у 2023 році, тис. дол США

Джерело: Власні напрацювання

У 2023 році найнижчі обсяги експорту серед територіальних громад Івано-Франківської області зафіксовані у Печеніжинській селищній громаді (191 тис. дол. США), Обертинській селищній громаді (218 тис. дол. США),

Угринівській сільській громаді (253 тис. дол. США), Лисецькій селищній громаді (371 тис. дол. США) та П'ядицькій сільській громаді (596 тис. дол. США).

Рисунок 108. Структура експорту області у розрізі територіальних громад, %

Джерело: Власні напрацювання

Підприємства міських та сільських громад Івано-Франківської області мають різний рівень розвитку: у міських громадах більше підприємств у сферах торгівлі, послуг та виробництва, тоді як у сільських громадах основними є аграрні та деревообробні підприємства. Міські громади зазвичай мають кращу інфраструктуру і більшу інвестиційну привабливість.

Також сільські громади стикаються з проблемами низького рівня зайнятості та відтоком молоді, що ускладнює їх економічний розвиток.

Рисунок 109. Топ – 5 територіальних громад за кількістю зареєстрованих юридичних осіб, одиниць

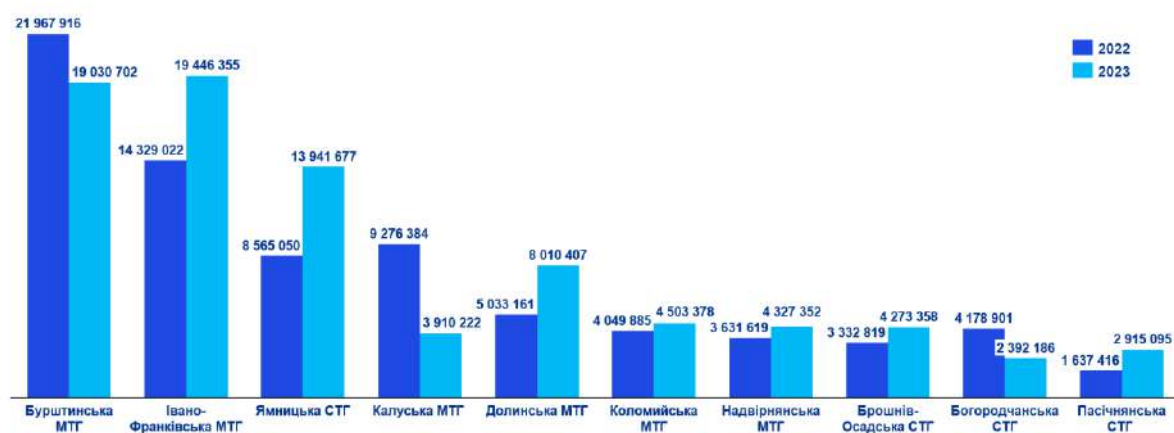

Джерело: Власні напрацювання

Станом на 2024 рік, громадами з найменшою кількістю зареєстрованих підприємств в Івано-Франківській області стали Зеленська сільська територіальна громада (39 підприємств), Спаська сільська територіальна громада (52 підприємства), Старобогородчанська сільська територіальна громада (54 підприємства), Витвицька сільська територіальна громада (57 підприємств) та Космацька сільська територіальна громада (62 підприємства).

Обсяг реалізованої продукції підприємств територіальних громад Івано-Франківської області варіюється в залежності від галузі та типу громади. У міських громадах, де домінують підприємства торгівлі, послуг та малого виробництва, обсяг реалізованої продукції зазвичай більший завдяки більшому попиту та розвитку інфраструктури. В сільських громадах основна частина продукції реалізується у вигляді сільськогосподарських товарів, де обсяги часто залежать від сезонних коливань та погодно-кліматичних умов.

Рисунок 110. Топ – 10 територіальних громад за кількістю реалізованої продукції, тис. грн

Джерело: Власні напрацювання

У 2023 році громадами з найменшими обсягами реалізованої продукції стали Верховинська селищна територіальна громада (20487 тис. грн), Рожнятівська селищна територіальна громада (62046 тис. грн), Косівська міська територіальна громада (66704 тис. грн), Дубівська сільська територіальна громада (84670 тис. грн) та Печеніжинська селищна територіальна громада (91082 тис. грн).

Висновки до 1-го Розділу

Івано-Франківська область є важливим регіоном України з великим економічним, туристичним і культурним потенціалом. Завдяки багатим природним ресурсам, область робить значний внесок в національну економіку, зокрема, через добувну, деревообробну, харчову, переробну промисловість і аграрний сектор.

Туристична галузь регіону активно розвивається, використовуючи унікальні можливості Карпат, історико-культурну спадщину та

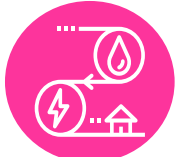
різноманітні рекреаційні можливості для залучення внутрішніх і міжнародних туристів(-ок).

Інфраструктура області потребує оновлення, особлива увага приділяється розвитку транспортної мережі та цифровізації. Відновлювані джерела енергії стають важливою сферою для інвестицій, сприяючи сталому економічному та екологічному розвитку. Регіон також демонструє значний потенціал у транскордонній співпраці, особливо з країнами ЄС, що відкриває нові можливості для торгівлі, науки, освіти та туризму.

Попри виклики, Івано-Франківщина зберігає позитивну динаміку розвитку, підтримує релокований бізнес і створює умови для залучення інвестицій.

Рисунок 111. Аналітичні висновки до Розділу I

Івано-Франківська область має багаті природні ресурси, зокрема ліси (46% території), корисні копалини (нафта, газ, сірка, калійні солі), та значні водні ресурси.	
	В регіоні відведено під сільськогосподарські угіддя 621,1 тис. га території. Регіон також спеціалізується на вирощуванні картоплі, овочів, плодово-ягідних культур; має значний потенціал у тваринництві, зокрема молочному виробництві, важливого для молочної переробки.
Понад 75% експорту забезпечують машини й обладнання (27,5%), харчові продукти (21%), деревина (16,5%), мінеральна продукція (11%).	
	Найбільше капітальних інвестицій спрямовано у переробну промисловість (23%), будівництво (21,5%), та лісове і сільське господарство (11,5%).
Основними галузями економічної діяльності області є виробництво електричної енергії, добувна промисловість, машинобудування, туризм, деревообробка, сільське господарство.	
	Область має великий потенціал для розвитку транскордонної співпраці, зокрема з країнами ЄС, а саме сприяння розвитку туризму, торгівлі, а також наукової, культурної та освітньої взаємодії.

Енергетична інфраструктура Івано-Франківської області має значний потенціал для впровадження відновлюваних джерел енергії, зокрема сонячної, вітрової та біоенергетики. Враховуючи природні ресурси регіону, зокрема, великі площі лісів та гірських територій, область може стати одним із лідерів у виробництві «зеленої» енергії, що дозволить знизити залежність від традиційних енергоносіїв та сприяти сталому розвитку.	
	Чисельність населення Івано-Франківської області станом на 2022 складає близько 1,35 млн людей; найбільшим за чисельністю населення є Івано-Франківський район (556 тис. людей). Чисельність населення скорочується через природний спад і високу трудову міграцію, особливо серед молоді та працездатного населення.
Гірські населені пункти (30% загальної кількості) мають потенціал для туризму, малого бізнесу та альтернативної енергетики, але стикаються з проблемами нерівномірного розвитку, браком робочих місць і демографічним спадом.	
	До смарт-спеціалізації Івано-Франківської області рекомендовано галузі переробної промисловості, зокрема виробництво неметалевої мінеральної продукції, хімічних речовин і хімічної продукції, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, а також виробництво харчових продуктів. Крім того, область має потенціал для розвитку добувної промисловості, зокрема у сфері видобутку нафти та природного газу, а також для постачання електроенергії. Важливими напрямками є також розвиток туризму, інформаційних технологій, зокрема комп'ютерне програмування та консультування.
Транспортна інфраструктура потребує модернізації та оновлення для покращення доступності та якості сполучення, особливо в гірських районах, що сприятиме підвищенню ефективності логістики та розвитку туризму.	
	Значна частина населення проживає в сільській місцевості, де зберігається низький рівень урбанізації, що впливає на доступ до інфраструктури та послуг. Сільські території мають нижчий рівень забезпеченості медичними, освітніми та іншими послугами.
Проблема створення додаткових робочих місць залишається важливою для Івано-Франківської області, зокрема в сільських районах. Це обмежує можливості для розвитку місцевих громад і стимулює трудову міграцію. Однак, з огляду на високий потенціал для розвитку таких секторів, як туризм, сільське господарство, енергетика, промисловість та інші галузі, є можливості для створення нових робочих місць та покращення ситуації на ринку праці.	

Джерело: Власні напрацювання

Розділ 2. SWOT-аналіз розвитку регіону

SWOT-аналіз соціально-економічного розвитку Івано-Франківської області проведено з урахуванням тенденцій розвитку, виявлених проблемних аспектів функціонування економіки, інфраструктури та соціальної сфери, динамічних змін у геополітичному становищі регіону, можливих зовнішніх впливів та викликів.

SWOT-аналіз базується на висновках до розділів описово-аналітичної частини Стратегії, пропозиціях наданих за результатами проведених комунікацій з заінтересованими сторонами під час оновлення Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, а також результатах опитування мешканців(-ок) та голів територіальних громад області.

Таблиця 16. SWOT-аналіз Івано-Франківської області

Сильні сторони	Слабкі сторони
Навколишнє природне середовище та екологічний стан	
Масштабні запаси корисних копалин (природний газ, нафта, сировина для виробництва будівельних матеріалів, калійна та магнезова солі тощо)	Області притаманні небезпечні геодинамічні процеси: затоплення території і руйнування берегів рік під час повеней, обміління річок
Сприятливі природно-кліматичні умови та різноманітний рельєф, які дозволяють цілорічно надавати оздоровчі, рекреаційні та туристичні послуги	Порушена вікова і природна структура лісів у результаті інтенсивного господарського використання лісів та неефективного управління
Наявні родовища мінеральних вод та грязей з бальнеологічними властивостями	Порушений гідрологічний та гідрохімічний режим малих річок області
46% території регіону складають лісові угіддя – Івано-Франківська область є однією з найбільш лісистих в Україні	Забруднені підземні водоносні горизонти у результаті діяльності промислових підприємств, сільського господарства та побутових відходів
Близько 16 % території, охопленої об'єктами природно-заповідного фонду, до найбільших з них належать: Карпатський НПП, Галицький НПП, НПП Верховинський, НПП «Гуцульщина»	Відсутність потужностей для сортування та переробки твердих побутових відходів
Сприятливі кліматичні умови для сільського господарства, зокрема, для вирощування зернових, овочів, фруктів та ягід, що підвищує потенціал для органічного землеробства та агротуризму	Критичний техногенно-екологічний стан в межах м. Калуша і прилеглих сіл через забруднення водоносних горизонтів Калуським гірничо-промисловим районом

	Зношеність очисних споруд та забрудненість водних ресурсів підприємствами промисловості
	Відсутня система поводження утилізації відходів гірничовидобувної, енергетичної промисловості

Економіка

Економіка регіону є диверсифікованою (основними галузями економіки є добувна, переробна промисловість, виробництво електроенергії, будівельних матеріалів, туризм, сільське господарство та торгівля)	Слаборозвинуте та дрібнотоварне агровиробництво, окремі види агропродукції не відповідають стандартам ЄС
Релокація підприємств з тимчасово окупованих територій та прифронтових регіонів, завдяки відносній безпеці, розвиненій інфраструктурі та підтримці місцевої влади	Значна частка гірських населених пунктів, яким притаманні нижчі можливості розвитку
Сприятливі умови для міжрегіональної співпраці та для безпосередніх зв'язків з регіонами країн ЄС	Значний соціально-економічний розрив у розвитку між обласним центром, великими містами і сільськими громадами та гірськими територіями
Висока інвестиційна привабливість, диверсифікована географія залучення капіталу від нерезидентів. Основну роль у фінансуванні економіки Івано-Франківщини відіграють країни Європейського Союзу	Низький рівень офіційної зайнятості, брак робочих місць у сільській та гірській місцевостях
Наявність вільних земельних ділянок та виробничих площ, придатних для створення індустріальних, технологічних, інноваційних парків	
Потенціал відновлювальних джерел енергії області складає близько 1 млн т нафтового еквіваленту	
Значні можливості для використання альтернативних джерел електропостачання: сонячної, вітрової енергії, біогазу.	
Значні поклади нафти та газу. 22% видобутку нафти припадає на Івано-	

Франківську область від загального обсягу видобутку в країні.	
Функціонування потужного ІТ кластеру, що налічує понад 115 компаній та більше 5000 спеціалістів(-ок)	
Науково-технічна сфера та інновації	
Функціонування кластерів в ІТ, економічній, енергетичній та промисловій галузях, які охоплюють 15 тис. учасниць(-ків) та більше 150 компаній	Недостатній рівень інтегрованості науки в реальний сектор економіки
Функціонування наукових парків у сферах природничих наук, соціальних, гуманітарних, екологічних дисциплін, енергетики, газотранспортної системи	Висока вартість європейського патентування та обмежене визнання українських патентів обмежують конкурентоспроможність на міжнародному рівні.
	Відсутність керуючих компаній та учасниць(-ків) для новостворених індустріальних парків
	Критичний рівень відтворення наукових та освітніх фахівців(-чинь)
Демографічна ситуація і ринок праці	
Висока частка працездатного населення (понад 50%)	Висока частка людей похилого віку, особливо у сільській місцевості
Наявний науковий та кадровий потенціал, підготовку якого проводять 20 закладів професійної та 37 закладів фахової передвищої та вищої освіти	Високий рівень трудової міграції, низька економічна активність населення через мобілізацію та вимушену міграцію за кордон, а також відтік висококваліфікованих кадрів, зокрема, в медичній, освітній та будівельній сферах
Одна з найбільших часток зайнятих ВПО в Україні – 5,7% від загальної кількості працівників(-ць)	
Транспортна інфраструктура	
Наявність міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ»	Пошкоджена інфраструктура міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ» внаслідок ракетного удару
Розгалужена мережа автодоріг дозволяє охопити туристичними маршрутами	Відсутність прямого залізничного з'єднання з м. Тернопіль, що значно

понад 2/3 природних та історико-культурних пам'яток області	сповільнює логістику з центральними та східними регіонами України
Регіон розташований в західній частині країни в безпосередній близькості до діючих та перспективних залізничних і автомобільних міжнародних коридорів; близькість до кордонів з ЄС	Відсутність облаштованого міжнародного автомобільного і пішохідного контрольно-пропускного пункту на території регіону та нерозвиненість прикордонної інфраструктури.
	Незадовільний стан доріг обласного і районного значення, мостів та шляхопроводів
	Відсутність електрифікації залізничних колій

Житлово-комунальне господарство

Високий рівень цифровізації адміністративної інфраструктури	Високий фізичний знос очисних і каналізаційних споруд, мереж централізованого тепло- та водопостачання
Рівень оснащення вузлами комерційного обліку питної води житлових будинків в області становить 91,6 %, нежитлових – 100%	Забудова багатоповерхових споруд у сейсмічних зонах
Понад 4700 приватних домогосподарств приєдналися до електричних мереж АТ «Прикарпаттяобленерго» (відповідає 3 місцю серед областей по кількості встановлених СЕС та 3 місцю по потужності встановлених СЕС.)	Низький рівень відповідності інфраструктури вимогам безбар'єрності, особливо у сільській та гірській місцевості
	Відсутність містобудівної документації та застарілість схем планування територій більшості громад області
	Висока енергоємність соціальних об'єктів та споруд житлового сектору

Туристична інфраструктура

Сприятливі умови для розвитку культурного (у т.ч. етнографічного і гастрономічного), природного (у т.ч. гірськолижного), подієвого туризму	Нерозвиненість мережі придорожньої санітарної інфраструктури, туристичної навігації у населених пунктах, на туристичних маршрутах
--	---

Диверсифікована мережа закладів готельно-ресторанної індустрії та інфраструктури зеленого туризму	Туристична інфраструктура не є достатньо модернізованою для забезпечення доступності та відповідності принципам інклюзивності й безбар'єрності
Наявність природних та культурно-історичних об'єктів, у т.ч. включених до спадщини ЮНЕСКО, музеїв, рекреаційних та курортних територій і ресурсів	Нерівномірно розвинута в області мережа закладів санаторно-курортного обслуговування
Розвинений гастрономічний туризм, завдяки традиційній кухні та кулінарним фестивалям; зелений туризм, завдяки природним ресурсам та культурній спадщині	

Соціальна сфера

Високий рівень освіти, що базується на інфраструктурі закладів вищої освіти	Недостатнє забезпечення громад шкільними автобусами, що ускладнює доступ до якісної освіти для учнів(-иць) у віддалених населених пунктах
Регіон вирізняється висококваліфікованими медичними фахівцями та впровадженням інновацій у стоматології, травматології та інших галузях медицини. Наявна розвинута мережа медичних закладів	Недостатня кількість реабілітаційних центрів для учасниць(-ків) бойових дій, людей з інвалідністю внаслідок війни та дітей з інвалідністю
У 72% закладів середньої освіти організовано спеціальне інклюзивне навчання для дітей з особливими освітніми потребами	Відсутність належного приміщення для діяльності обласного перинатального центру для надання послуг у сфері охорони материнства і дитинства
Область має велику кількість закладів культури та спорту, що охоплюють широкий спектр напрямків діяльності	Обмежена матеріально-технічна база освітніх і медичних закладів у деяких громадах
Наявний напрацьований досвід роботи з ветеранами та ВПО	

Можливості	Загрози
------------	---------

Політичні фактори

Розширення співпраці з Європейським Союзом як країни-кандидата, включно з доступом до структурних фондів ЄС, програми Ukraine Facility та інших	Ескалація та розширення воєнних дій, що посилює наявні негативні тенденції
---	--

механізмів фінансування розвитку інфраструктури, соціальної та економічної сфер	
Розвиток е-урядування та підвищення відкритості влади	Зростання рівня корупції та непрозоре використання бюджетних коштів
Успішна адаптація політик підтримки ВПО, як фактор розвитку економіки та соціальної сфери	Порушення стабільності в банківському секторі, що призведе до зниження доступності фінансування для бізнесу та підвищення вартості кредитів
Залучення допомоги міжнародних організацій для модернізації державного управління та впровадження реформ	

Економічні фактори

Реалізація цілеспрямованої політики на залучення іноземних інвестицій та сприяння розвитку внутрішніх інвесторів(-ок) завдяки відсутності безпосередньої загрози війни	Високі темпи інфляції, зниження купівельної спроможності населення, фінансова нестабільність домогосподарств та бізнесу
Співпраця із міжнародними програмами для розвитку малого та середнього бізнесу, сприяння розвитку сімейного фермерства, як важливої складової аграрної економіки	Бюрократичні перешкоди для бізнесу, високе податкове навантаження та відсоткові ставки на кредитні ресурси.
Запуск ринку землі, вдосконалення земельних відносини, які створюють умови для зменшення корупції та рейдерства	Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу
Зосередження інвестицій у проєкти добувної промисловості	Посилення міжнародної конкуренції та падіння цін на сільськогосподарську продукцію на світових ринках
Залучення державної та міжнародної підтримки для розвитку сфери реабілітації, оздоровлення та медичного туризму	Загроза руйнування об'єктів енергетичної, транспортної та державної інфраструктури внаслідок ракетних ударів, що потребує системного відновлення
Сприяння інтеграції підприємств області до глобальних ланцюгів доданої вартості	Застосування до експортно-орієнтованих компаній нового законодавства ЄС (СВАМ)
Стимулювання розвитку гірських громад у соціально-економічному напрямку, через механізми міжмуніципального	

співробітництва, підвищення їх фінансової спроможності	
Використання транзитно-транспортного потенціалу регіону, відкриття міжнародного автомобільного та пішохідного пункту пропуску	
Впровадження послідовної державної політики щодо підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії	
Релокація промислових підприємств зі сходу України	

Соціальні фактори

Поширення програм навчання цифрової грамотності серед населення. Збільшення використання AI для підвищення ефективності соціальних послуг: автоматизація процесів надання допомоги, моніторинг потреб громадян(-ок) та поліпшення доступу до медичних і соціальних послуг	Поглиблення соціальної нерівності через нестабільність економічної та політичної ситуації в регіоні
Розвиток малого підприємництва через підтримку стартапів і доступу до менторства	Посилення міграції та відтік висококваліфікованих трудових кадрів закордон. Неможливість їх повернення через низьку конкурентоспроможність перед країнами ЄС
Модернізація освітніх програм із акцентом на цифрові навички та STEM	Скорочення соціальної допомоги для людей з інвалідністю та вразливих груп населення
Залучення громад до процесів прийняття рішень та розвиток ініціатив для підтримки ВПО, організації волонтерських рухів, підтримки соціальної згуртованості, створення програм для реабілітації ветеранів(-ок), розвиток психологічної допомоги	Погіршення стану здоров'я населення через недостатній доступ до профілактичної медицини

Наука та технології

Технологічний перехід до революції «Індустрія 4.0»	Зменшення обсягів науково-дослідних ініціатив через відсутність стабільного фінансування та обмежені ресурси для закупівлі високотехнологічного обладнання
--	--

Розвиток науково-дослідних центрів та інноваційних хабів у тісній співпраці з місцевими підприємствами	Відставання у розвитку цифрових технологій та інфраструктури через війну і недостатнє фінансування науково-дослідних робіт
Активне залучення міжнародних наукових фондів і програм (наприклад, Horizon Europe) для фінансування проєктів, спрямованих на вирішення глобальних проблем у сферах клімату, енергетики, транспорту, охорони здоров'я	Нестабільність у правовому полі створює бар'єри для розвитку нових технологій, таких як штучний інтелект та біоінженерія
Інтеграція у європейський науковий простір включає співпрацю з європейськими науковими установами, участь у міжнародних проєктах, залучення грантів і фінансування, а також обмін досвідом	Втрата наукового потенціалу регіону, зокрема через відтік фахівців(-чинь)
Впровадження телемедицини для покращення доступу до якісної медицини у віддалених громадах	
Розвиток закладів вищої освіти, як освітніх центрів, здатних залучати студентів(-ок) з інших регіонів, що сприятиме покращенню демографічної ситуації та зменшенню середнього віку населення	

Екологічні фактори

Зростаюча популярність екологічного туризму в регіоні	Високий ризик виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру
Використання природних курортів, гірських територій та вод для розвитку санаторно-курортного комплексу та туризму	Висока вартість екологічних проєктів, відсутність короткострокових прибутків та державної підтримки природоохоронних ініціатив
Інвестування в відновлювані джерела енергії (сонячні, вітрові та біоенергетичні проєкти) дозволить знизити залежність від традиційних джерел енергії	Загроза просідання земної поверхні над рудниками «Калуш», «Голинь» і «Ново-Голинь», вимивання солей Домбровського кар'єру в басейн річки Дністер, що може бути вирішено через відновлення видобутку калійно-магнієвих солей та виробництва калійних добрив у Калуші

Джерело: Власні напрацювання

На основі SWOT-аналізу можна оцінити взаємозв'язки між сформульованими факторами за допомогою SWOT-матриці, яка дозволяє визначити, як саме виявлені комбінації факторів впливають на вибір стратегії, які «точки росту» формують різні «кластери» комбінацій факторів SWOT, які конкурентні переваги території, а також зовнішні виклики мають стратегічне значення для Івано-Франківської області.

Порівняльні переваги

Івано-Франківська область має значний потенціал для соціально-економічного розвитку завдяки поєднанню природних, економічних та людських ресурсів. Однією з ключових сильних сторін регіону є значні запаси корисних копалин, зокрема, нафти, газу, калійної та магнієвої солей, а також ресурсів для будівельної індустрії. Це доповнюється можливістю залучення інвестицій у проекти добувної промисловості, що сприятиме розвитку економіки та збільшенню зайнятості населення.

Регіон також має великий потенціал у використанні відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова, що сприяє енергетичній незалежності та екологічній сталості. Потенціал використання альтернативних джерел енергії дозволяє знижувати залежність від традиційних енергоресурсів, роблячи регіон екологічно сталим. Економічна диверсифікація регіону, де основними галузями є добувна й переробна промисловість, виробництво електроенергії, будівельних матеріалів, сільське господарство та торгівля, забезпечує стійкість регіональної економіки.

Область є однією з найбільш лісистих в Україні (46% території вкрито лісами). Комфортні природно-кліматичні умови та різноманітний рельєф дозволяють регіону цілорічно надавати оздоровчі, рекреаційні та туристичні послуги. Дану сильну сторону підсилює перспектива залучення державної та міжнародної підтримки для розвитку сфери реабілітації, оздоровлення та медичного туризму, а також активне використання природних курортів і гірських територій для розширення туристичної інфраструктури.

Розвинена туристична інфраструктура, наявність об'єктів природно-заповідного фонду (Карпатський НПП, Галицький НПП, НПП Верховинський, НПП Синьгора, НПП "Гуцульщина", Дністровський РЛП тощо) та культурної спадщини ЮНЕСКО робить область привабливою для внутрішніх і міжнародних туристів. Це підсилюється стимулюванням гірських громад через розвиток міжмуніципального співробітництва, що підвищує їх фінансову спроможність.

Можливість співпраці з міжнародними програмами для розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема, сімейного фермерства, створює умови для розширення аграрного сектору, включаючи органічне землеробство.

Значні можливості для області також відкриваються завдяки цифровізації адміністративної інфраструктури, що сприяє прозорості управління та впровадженню сучасних електронних сервісів. Висока

інвестиційна привабливість регіону дозволить залучити іноземні кошти для розвитку інфраструктури, аграрного сектору та інноваційних проєктів.

Додатковим фактором розвитку є наявність ІТ-кластеру і наукових парків, які сприяють впровадженню передових технологій і створюють умови для інтеграції в європейський науковий простір. Потенціал регіону підсилюється завдяки активній соціальній інтеграції внутрішньо переміщених осіб через залучення їх до економічної активності та соціалізації.

Виклики

Івано-Франківська область стикається з низкою викликів, які вимагають рішучих дій для забезпечення сталого розвитку регіону. Залежність економіки від традиційних галузей, таких як добувна промисловість, створює вразливість до коливань глобальних ринків, а недостатня модернізація інфраструктури ускладнює інтеграцію підприємств у глобальні ланцюги доданої вартості. Екологічні проблеми, зокрема забруднення водних ресурсів, деградація ґрунтів та зниження лісових площ, значно ускладнюють збереження природного потенціалу області.

Попри труднощі, регіон має значні можливості для їх подолання. Розвиток е-урядування, залучення міжнародної допомоги та впровадження інноваційних рішень сприятимуть підвищенню прозорості управління, покращенню екологічного стану та створенню умов для зменшення соціальної напруги. Інвестиції в енергоефективність і відновлювані джерела енергії допоможуть зменшити залежність від традиційних джерел енергії, а адаптація політик підтримки внутрішньо переміщених осіб та розвиток реабілітаційного й медичного туризму сприятимуть соціальній згуртованості та підвищенню якості життя.

Відкриття міжнародного автомобільного та пішохідного пункту пропуску сприятиме розвитку транспортної інфраструктури, зменшенню бар'єрів для міжнародної торгівлі та туризму, а також стимулюватиме економічний розвиток регіону через покращення логістичних зв'язків.

Розвиток малого та середнього бізнесу, стимулювання екологічного та гастрономічного туризму, а також модернізація освітніх програм із акцентом на цифрові навички та STEM допоможуть подолати кадровий дефіцит і зменшити відтік молоді.

Ризики

Загалом в сучасних умовах більшість загроз для економічного розвитку області пов'язані та є похідними від воєнних дій, які тривають на території України, і їх непередбачуваності. Івано-Франківська область стикається із загрозами, які поглиблюють слабкі сторони регіону та створюють додаткові перешкоди для його розвитку.

Економічні виклики, зокрема, фінансова нестабільність та високе податкове навантаження, спричиняють брак фінансування для природоохоронних ініціатив, що поглиблює екологічні проблеми, як забруднення підземних вод і зношеність очисних споруд. Порушення стабільності банківського сектору ускладнює доступ до фінансування для

модернізації інфраструктури, а бюрократичні бар'єри знижують інтерес до інвестицій у регіон.

Соціальні та інфраструктурні проблеми також є критичними. Відтік кваліфікованих кадрів послаблює трудовий потенціал області, особливо в сільській місцевості, яка вже потерпає від нерозвиненості транспортної та освітньої інфраструктури. Зношеність житлового фонду, низька доступність медичних і реабілітаційних центрів, а також нерозвиненість прикордонної інфраструктури створюють додаткові бар'єри для інтеграції регіону у міжнародну економіку й підвищення якості життя населення.

Слід також зазначити, що в умовах війни вплив загроз на стан розвитку області мають значний характер, оскільки ресурси для запобігання цих загроз є обмеженими.

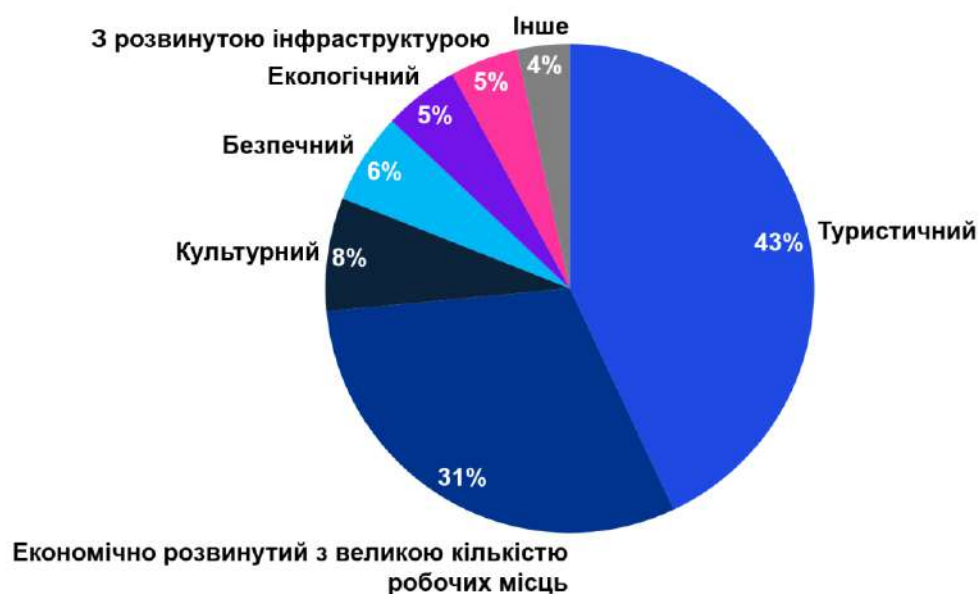
Розділ 3. Стратегічне бачення розвитку та стратегічні, оперативні цілі і завдання Стратегії розвитку регіону

3.1. Стратегічне бачення розвитку області

Стратегічне бачення розвитку – перспектива соціально-економічного, екологічно збалансованого та інноваційного розвитку регіону в довгостроковому періоді з урахуванням його унікальних особливостей.

Відповідно до результатів опитування мешканців (детальна інформація зазначена у Розділі 1, підпункт 1.11), відповідаючи на відкрите питання «Як би ви сформулювали ваше бачення Івано-Франківської області у 2027 році? Івано-Франківська область в 2027 – це...», більшість вбачають подальший розвиток Івано-Франківської області як туристичний та економічно розвинутий інноваційний регіон з великою кількістю робочих місць (в т.ч. з розвиненою промисловістю). Також відзначається, що регіон буде характеризуватися високим рівнем безпеки та екологічності, з розвиненою інфраструктурою. Значна кількість мешканців(-ок) передбачає становлення регіону культурним центром західної частини України.

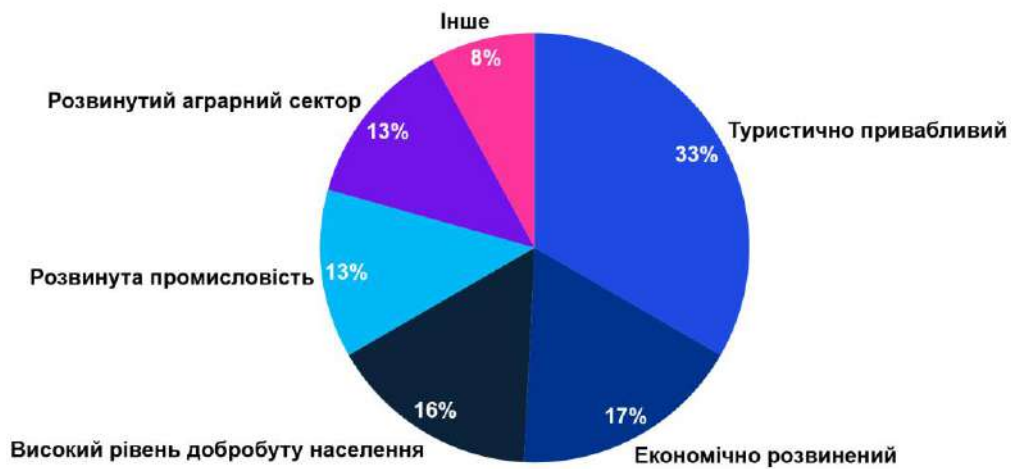
Рисунок 112. Стратегічне бачення розвитку регіону у 2027 році на думку мешканців(-ок), %

Джерело: Власні напрацювання

На думку голів територіальних громад, туристичний напрям також залишається ключовою складовою подальшого розвитку регіону. Івано-Франківська область буде економічно розвиненою, з акцентом на промисловість та аграрний сектор, що в свою чергу, забезпечить високий рівень добробуту населення.

Рисунок 113. Стратегічне бачення розвитку регіону у 2027 році на думку голів територіальних громад, %

Джерело: Власні напрацювання

Івано-Франківська область – це сучасний економічно розвинений регіон із збалансованим поєднанням промисловості, сталого туризму зі сприятливими умовами для підприємництва та комфортного проживання мешканців(-ок). Область ефективно використовує наявні природні та кліматичні ресурси для виробництва будівельних матеріалів, виробів з деревини, добування нафти, газу та розвитку альтернативної енергетики. Унікальні ландшафти й багата автентична культурна спадщина слугують основою для сталого зростання туристичної галузі та розширенню туристичної інфраструктури. Інформаційні технології, в свою чергу, забезпечують наскрізний розвиток всіх галузей регіону через впровадження сучасних цифрових рішень. Активна міжнародна співпраця та залучення інвестицій формують Івано-Франківщину як безпечний, екологічний європейський центр інновацій, зеленої енергетики, промисловості та високотехнологічних кластерів.

3.2. Матриця цілей та завдань

Стратегічні цілі — це стисле та конкретне формулювання бажаних результатів, які впливають із стратегічного бачення розвитку області, та

яких планується досягти в результаті реалізації Стратегії за визначений період. Вони є формулюванням шляхів досягнення Стратегічного бачення, реальним вираженням кінцевих результатів, які планується досягти за визначений період.

Для визначення стратегічних цілей використовувався комплексний підхід, зокрема кожна стратегічна ціль конкретизувалася в оперативних цілях, які в свою чергу містять перелік необхідних завдань та кроків.

Оперативні цілі — це сформульовані бажані конкретні позитивні результати, які необхідно досягти для реалізації певної стратегічної цілі. Для кожної з передбачених оперативних цілей визначено перелік завдань, спрямованих на її досягнення.

Завдання є складовими досягнення оперативних цілей. Завдання передбачає заздалегідь визначений результат, який потрібно отримати, обсяг роботи, який потрібно виконати, заходи, які потрібно здійснити для досягнення кожної з оперативних цілей.

Джерелом інформації для заповнення таблиці нижче, а саме формування матриці цілей та завдань, послугувала Аналітична частина стратегії, результати SWOT-аналізу, бачення розвитку області, опрацювання стратегій територіальних громад області, а також результати опитування мешканців(-ок), представників(-ць) бізнесу та голів територіальних громад.

Таблиця 20. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань

Стратегічні цілі	
Оперативна ціль	Завдання
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Івано-Франківської області	
1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках смартспеціалізації регіону	1.1.1. Розроблення та впровадження механізмів підтримки проєктів регіонального розвитку, спрямованих на розвиток пріоритетних видів економічної діяльності, визначених на засадах смартспеціалізації
	1.1.2. Всебічне стимулювання розвитку таких ключових секцій, як переробна промисловість (КВЕДи 10,16,20,23), добувна промисловість (КВЕД 06,08), постачання електроенергії та газу (КВЕД 35), тимчасове розміщування й організація харчування (КВЕД 55,56), інформація та телекомунікації (КВЕД 62) з врахуванням принципу диверсифікації економіки регіону
	1.1.3. Міжнародна промоція визначених видів економічної діяльності, сприяння залученню інвестицій
	1.1.4. Стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва
	1.1.5. Сприяння науково-технологічному розвитку визначених ВЕДів шляхом організації співпраці з закладами освіти та науки

1.2 Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки	1.1.6. Підтримка адаптації МСБ регіону до ризиків, пов'язаних із наслідками повномасштабної російської агресії
	1.2.1. Стимулювання підприємницької активності шляхом стимулювання внутрішньо переміщених осіб працездатного віку, ветеранів(-ок) війни та членів(-кинь) їх сімей, безробітних людей до працевлаштування, заснування власного бізнесу
	1.2.2. Покращення доступу населення до ринків праці через підвищення трудової мобільності та адаптації до місцевих потреб
	1.2.3. Забезпечення формування регіонального замовлення на підготовку здобувачів вищої та професійно-технічної освіти з урахуванням потреби регіонального ринку праці та перспектив розвитку регіону
	1.2.4. Налагодження діалогу для ефективної кооперації та взаємодії між владою, бізнесом та наукою регіону
	1.2.5. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій, популяризація інвестиційних можливостей області
	1.2.6. Сприяння використанню інструментів страхування інвестицій від ризиків, що можуть бути спричинені збройною агресією російської федерації, бойовими діями та/або тероризмом
	1.2.7. Сприяння діяльності виробників крафтової, локальної та органічної продукції, підтримка креативних індустрій
	1.2.8. Сприяння розвитку регіональних систем інноваційної інфраструктури (наукові парки та технопарки, хаби цифрових інновацій тощо)
	1.2.9. Промоція ІТ-потенціалу регіону, зокрема, на міжнародній арені. Сприяння залученню іноземних партнерів(-ок) та інвесторів(-ок)
	1.2.10. Сприяння розвитку виробництва аграрної продукції та продуктів її переробки, забезпечення їх відповідності стандартам ЄС
	1.2.11. Стимулювання розвитку сільськогосподарської кооперації з метою збільшення обсягів виробництва продукції з доданою вартістю
	1.2.12. Стимулювання розвитку органічного виробництва
	1.2.13. Стимулювання розвитку тваринництва в регіоні

	1.2.14. Створення спеціалізованих господарств із вирощування, переробки, зберігання та реалізації плодово-ягідної продукції і овочевих культур
	1.2.15. Зміцнення економічного потенціалу області шляхом залучення та розвитку релокованих підприємств
1.3. Розвиток області як туристичного центру України	1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури
	1.3.2. Забезпечення розроблення програми розвитку та використання рекреаційно-туристичного потенціалу територій області
	1.3.3. Забезпечення збереження (консервації) і ревіталізації об'єктів природної та культурної спадщини
	1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму
	1.3.5. Сприяння належному облаштуванню туристичних маршрутів та об'єктів туристичних відвідувань, їх цифровізації, створенню комфортних, безпечних, безбар'єрних умов для екскурсантів(-ок) і туристів(-ок)
	1.3.6. Сприяння створенню мережі туристичних кластерів, організацій з менеджменту і маркетингу дестинацій для реалізації спільних маркетингових ініціатив стейкхолдерів туризму
	1.3.7. Сприяння формуванню локальних туристичних брендів та популяризації туристичного потенціалу регіону і територіальних громад, зокрема, з використанням цифрових технологій
	1.3.8. Проведення промоційних заходів (фестивалів, ярмарків та ін.), створення умов для організації етно -і гастротурів, залучення крафтових виробників до туристичних маршрутів
	1.3.9. Проведення навчальних і просвітницьких заходів для стейкхолдерів туризму
	1.3.10. Проведення маркетингових, аналітичних, соціологічних досліджень та опитувань в галузі туризму
	1.3.11. Сприяння розвитку медичного туризму шляхом створення туристичних оздоровчих центрів на базі відповідного природно-рекреаційного потенціалу з різними напрямками-спеціалізаціями. Інтеграція до системи міжнародного медичного туризму
1.4. Промоція розвитку промисловості в регіоні	1.4.1. Створення умов для розвитку промисловості в регіоні, зокрема в місті Калуші, так і в інших містах області

	1.4.2. Створення умов для промислового інвестування та розвитку кластерів різної спеціалізації
	1.4.3. Відновлення виробництва калійних добрив
	1.4.4. Стимулювання створення та діяльності індустріальних парків в області, в т.ч. еко-індустріальних парків
	1.4.5. Сприяння супутньому розвитку територій з видобутком корисних копалин
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	
2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток гірських та сільських населених пунктів	2.1.1. Здійснення першочергових заходів щодо безпеки життєдіяльності, відновлення та стимулювання економічної активності в територіальних громадах 2.1.2. Визначення пріоритетних напрямів сталого розвитку гірських та сільських територій, створення необхідних умов для комплексного розв'язання наявних проблем в економічній, інфраструктурній, соціальній сферах 2.1.3. Забезпечення доступу жителів(-оьк) сільської місцевості до соціальних та адміністративних послуг, зокрема в адміністративних центрах територіальних громад та районів 2.1.4. Сприяння диверсифікації економіки на місцевому рівні, сталому соціально-економічному розвитку територіальних громад шляхом стимулювання економічної активності, розроблення спільних проєктів з господарствами інших громад області та суміжних областей, розвитку туристичної галузі, тощо 2.1.5. Створення умов для розвитку сільських територій
2.2. Забезпечення доступу населення громад до якісних адміністративних послуг та соціальних послуг	2.2.1. Сприяння підвищенню спроможності мережі центрів надання адміністративних послуг та забезпечення якісного надання послуг суб'єктам звернення 2.2.2. Сприяння впровадженню цифрових документів у всіх сферах діяльності 2.2.3. Забезпечення оприлюднення органами місцевого самоврядування та ОДА публічної інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних (data.gov.ua). 2.2.4. Розвиток мереж доступу до високошвидкісного Інтернету в усіх населених пунктах, підвищення рівня цифрової грамотності населення 2.2.5. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення шляхом модернізації наявних і запровадження нових видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей

	2.2.6. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах надавачів соціальних послуг
	2.2.7. Створення умов на регіональному та місцевому рівні для досягнення рівних прав та рівних можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства
	2.2.8. Створення умов для надання соціально спрямованих дорадчих послуг населенню, ветеранам(-кам) та членам їх сімей, внутрішньо переміщеним особам
2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури	2.3.1. Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, забезпечення якості освітніх послуг, зокрема, у сільській місцевості
	2.3.2. Забезпечення громад шкільними автобусами для покращення доступу до якісної освіти для учнів(-иць) у віддалених населених пунктах
	2.3.3. Сприяння розвитку мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіональних та міжрегіональних ринків праці
	2.3.4. Забезпечення функціонування оптимальної мережі різних типів надавачів освітніх послуг для дітей раннього і дошкільного віку у безпечних умовах
	2.3.5. Сприяння розвитку позашкільної освіти відповідно до вільного, різнобічного розвитку особистості, інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей вихованців(-ок), учнів(-иць) і слухачів(-ок) та принципу гендерної рівності
	2.3.6. Забезпечення функціонування спроможної системи громадського здоров'я в області та територіальних громадах
	2.3.7. Організація спроможної мережі кластерних та надкластерних закладів охорони здоров'я, зокрема, із створенням реабілітаційних відділень
	2.3.8. Покращення доступності послуг з охорони психічного здоров'я
	2.3.9. Забезпечення надання якісних медичних послуг у сфері охорони материнства і дитинства
	2.3.10. Забезпечення ефективного застосування рекреаційних ресурсів регіону шляхом включення рекреації до маршрутів пацієнтів, у т.ч. на етапах реабілітації та профілактики, долучення до системної реабілітації ветеранів(-ок)
	2.3.11. Забезпечення розвитку фізичної культури та спорту, зокрема, інклюзивної спортивної інфраструктури
	2.3.12. Сприяння розвитку молодіжних центрів та забезпечення якості послуг, що ними надаються

	2.3.13. Реалізація молодіжної політики, формування спроможного та всебічно розвинутого молодого покоління
	2.3.14. Формування оптимальної та інклюзивної мережі закладів культури і публічних бібліотек, яка задовольнятиме потреби різних груп населення
	2.3.15. Здійснення заходів з охорони та збереження культурної спадщини
	2.3.16. Реалізація державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Зміцнення статусу української мови, сприяння її розвитку та популяризації
	2.3.17 Створення програм дистанційної освіти для студентів(-ок) та фахівців(-чинь) з інших регіонів та країн.
	2.3.18 Розробка й реалізація програм пропаганди здорового способу життя серед населення регіону
2.4. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів(-ок) і представників(-ць) інших вразливих груп	2.4.1. Створення на місцевому та регіональному рівні умов для ефективної реадаптації та соціально-економічної реінтеграції ветеранів(-ок) війни
	2.4.2. Забезпечення функціонування реабілітаційних центрів для учасниць(-ків) бойових дій, людей з інвалідністю внаслідок війни, а також з надання допомоги дітям та, в тому числі, надання абілітаційної та реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю
	2.4.3. Забезпечення доступності психологічної допомоги та підтримки ментального здоров'я
	2.4.4. Створення інклюзивного та безбар'єрного середовища в територіальних громадах
	2.4.5. Забезпечення доступності перекваліфікації для ветеранів(-ок), внутрішньо переміщених осіб та інших представників(-ць) вразливих груп
	2.4.6. Сприяння працевлаштуванню / розвитку ветеранського бізнесу
	2.4.7. Забезпечення умов для гідного економічного та суспільного життя людей похилого віку
	2.4.8. Забезпечення вразливих категорій населення (насамперед ВПО) соціальним житлом
	2.4.9. Реалізація Політики Героїв та меморіалізація війни
2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури	2.5.1. Відновлення та розбудова якісних автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення, оновлення мостів, інженерної інфраструктури
	2.5.2. Забезпечення розвитку залізничного сполучення в області та розробка проєкту/техніко-економічне обґрунтування електрифікації залізниці області та

	будівництво прямого залізничного сполучення із м.Тернопіль
	2.5.3. Розвиток інфраструктури громадського транспорту та велосипедної інфраструктури в територіальних громадах
	2.5.4. Відновлення та розвиток системи експортної логістики
	2.5.5. Створення умов для відновлення та розвитку авіаційного транспорту, зокрема, реалізації проєктів в авіації, модернізації та розвитку інфраструктури Міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ»
	2.5.6. Облаштування міжнародного автомобільного і пішохідного контрольно-пропускного пункту, розвиток прикордонної інфраструктури на українсько-румунському кордоні у районі Шибене Верховинського району
	2.5.7. Розроблення містобудівної документації та впровадження сучасних практик містопланування з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності
	2.5.8. Впровадження оновлених стандартів доступності житлових будинків з безпечними, комфортними умовами
	2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення
	2.5.10. Модернізація і розвиток вуличної інфраструктури (освітлення, тротуари, громадський транспорт, велосипедна інфраструктура)
	2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад
2.6. Забезпечення згуртованості населення з урахуванням викликів від наслідків війни	2.6.1. Реалізація проєктів та здійснення заходів щодо зміцнення соціальної згуртованості населення на регіональному і місцевому рівнях
	2.6.2. Розроблення заходів для превенції потенційних конфліктів у повоєнний період
	2.6.3. Протидія гібридним впливам агресора, проведення інформаційних кампаній
	2.6.4. Відбудова руйнувань війни за принципом «Build Back Better»
	2.6.5. Участь у відбудові значно зруйнованих регіонів України на основі міжрегіональної співпраці
	2.6.6. Інтеграція ВПО та ветеранів(-ок) в майбутній розвиток області
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування	
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з	3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів щодо відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та

**урахуванням кращих
практик ЄС**

затвердження актуальної картографічної основи,
містобудівної документації на місцевому рівні та
документації із землеустрою

3.1.2. Сприяння запровадженню місцевої статистики,
створення інструментів для збору, зберігання та обробки
даних місцевої статистики, зокрема гендерно
дезаггегрованих

3.1.3. Забезпечення застосування принципу ГРСІ до
процесів стратегічного планування та бюджетування,
залучення до цих процесів представників(-ць) вразливих
груп населення

3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів
місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на
комплексний розвиток області

3.1.5. Сприяння удосконаленню професійних знань,
умінь, навичок державних службовців та посадових осіб
місцевого самоврядування, зокрема, у сфері стратегічного
планування, надання публічних послуг, бюджетування, в
тому числі гендерно орієнтованого, та залучення
інвестицій

3.1.6. Забезпечення стабільного фінансування,
методологічної та організаційної підтримки діяльності
агенції регіонального розвитку, а також підвищення її
інституційної спроможності

3.1.7. Розбудова складових «розумних» мереж у
місцевому управлінні та формування основ для створення
«розумних» громад

3.1.8. Впровадження засад дорадчої демократії для
зміцнення самоврядності громад

**3.2. Розвиток
співробітництва та
ефективне управління
публічними інвестиціями**

3.2.1. Сприяння розбудові партнерства та обміну досвідом
між органами місцевого самоврядування та іншими
суб'єктами регіональної політики щодо ефективності
управління та впровадження інноваційних методів роботи

3.2.2. Сприяння розвитку міжнародного територіального
співробітництва, зокрема, шляхом розбудови
міжнародного партнерства на регіональному та місцевому
рівні

3.2.3. Поглиблення розвитку транскордонного
співробітництва шляхом створення умов для укладення
угод про транскордонне співробітництво

3.2.4. Сприяння поглибленню транснаціонального
співробітництва шляхом реалізації спільних з державами
- членами ЄС проєктів та програм співробітництва

3.2.5. Запровадження нових підходів до управління
публічними інвестиціями у документах стратегічного
планування та реалізації державної регіональної політики

	3.2.6. Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проєктів для відновлення та розвитку територіальних громад
	3.2.7. Забезпечення співпраці з Агентством відновлення та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у розробленні та реалізації публічних інвестиційних проєктів
	3.2.8. Впровадження засад публічних (партисипативних) бюджетів
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області	
4.1. Забезпечення стійкості регіону	4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров’я, освіти та культури 4.1.2. Визначення органів, відповідальних за координацію діяльності суб’єктів забезпечення національної стійкості на регіональному та місцевому рівнях 4.1.3. Створення механізму інституційного забезпечення національної системи стійкості, зокрема, регіональної мережі аналітично-експертних, наукових та навчально-методичних центрів розвитку стійкості 4.1.4. Узгодження процедур реагування на кризові ситуації 4.1.5. Поглиблення міжрегіонального та міжнародного співробітництва у сфері забезпечення стійкості з урахуванням регіональних безпекових процесів
4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні	4.2.1. Запобігання настанню та ліквідація наслідків стихійних лих, зокрема, повеней та паводків, шляхом укріплення інфраструктури, берегів річок, схилів, місць зберігання побутових та виробничих відходів тощо 4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району 4.2.3. Налагодження промислової переробки розсолів Домбровського кар’єру 4.2.4. Сприяння енергетичній декарбонізації економічної, зокрема, промислової діяльності у регіоні 4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самостійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування 4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об’єктів природо-заповідного фонду

	4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища
	4.2.8. Зменшення забруднення водних об'єктів та ґрунтів, покращення санітарного та екологічного стану населених пунктів
	4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату, зокрема, зміни спеціалізації сільгоспвиробництва, розвитку екологічних видів туризму, запровадження енергоощадних технологій
	4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема, запровадження роздільного збирання побутових відходів
	4.2.11. Забезпечення рекультивації територій, на яких відбувався та відбувається видобуток копалин, у т.ч. убезпечення осідання земної поверхні над гірничими виробками, дотримання вимог безпечного добування порід діючих розробок
4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону	4.3.1. Розвиток генерації електричної енергії з відновлюваних джерел та застосування установок зберігання енергії
	4.3.2. Розвиток розподіленої генерації електричної енергії в територіальних громадах
	4.3.3. Розвиток енергетичних кластерів та виробництва біогазу
	4.3.4. Розроблення та впровадження муніципальних та регіонального енергетичних планів
	4.3.5. Впровадження систем енергетичного менеджменту в органах місцевого самоврядування, комунальних підприємствах та систем енергомоніторингу громадських і житлових будівель
	4.3.6. Модернізація, адаптивність та декарбонізація систем централізованого теплопостачання
	4.3.7. Реалізація проєктів із збільшення енергетичної ефективності будівель житлового фонду державної та комунальної форми власності
	4.3.8. Розвиток інструментів енергосервісу у модернізації об'єктів житлово-комунального господарства
4.4. Забезпечення фізичної безпеки мешканців(-ок) в регіоні	4.4.1. Сприяння збільшенню фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності

4.4.2. Сприяння розвитку систем оповіщення та інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій

4.4.3. Сприяння утворенню у територіальних громадах центрів безпеки як інтегрованих структур з єдиною комунікацією

4.4.4. Сприяння створенню (відновленню) безпекових умов в територіальних громадах шляхом впровадження та реалізації проєкту “Поліцейський офіцер громади”

4.4.5. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах пожежно-рятувальних підрозділів місцевої та добровільної пожежної охорони (зокрема, у складі центрів безпеки)

Джерело: Власні напрацювання

Розділ 4. Механізм реалізації Стратегії

4.1 Органи, що забезпечують реалізацію Стратегії

Відповідно до статей 10, 14, 15 Закону України «Про засади державної регіональної політики», статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», до основних інституцій, які відповідають за реалізацію регіональної Стратегії розвитку відносяться: обласна рада, обласна державна адміністрація, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Обласна рада:

- ініціює розроблення та затвердження регіональної Стратегії розвитку та Плану заходів з її реалізації;
- затверджує регіональні цільові програми, спрямовані на вирішення актуальних питань місцевого розвитку та соціально-економічного розвитку регіону;
- затверджує звіти про результати моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональної Стратегії розвитку та Плану заходів з її реалізації.

Обласна державна адміністрація:

- забезпечує розроблення та реалізацію регіональної Стратегії розвитку;
- забезпечує розроблення Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку;
- розробляє проекти регіональних програм економічного розвитку і соціального розвитку та подає їх на затвердження обласній раді, забезпечує їх виконання, звітує перед обласною радою про їх виконання;
- проводить моніторинг та оцінює реалізацію регіональної Стратегії розвитку і Плану заходів з її реалізації, готує та подає відповідні звіти до обласної ради.

Райдержадміністрації та територіальні громади беруть участь у реалізації регіональної Стратегії розвитку відповідно до Плану заходів із реалізації у рамках їхніх повноважень, а також розробляють Стратегії розвитку територіальних громад та плани заходів з їх реалізації з урахуванням пріоритетів, що визначені відповідною регіональною Стратегією розвитку.

У забезпеченні реалізації Стратегії беруть участь також асоціації органів місцевого самоврядування та їх добровільні об'єднання, агенції регіонального розвитку, громадські об'єднання, юридичні, фізичні особи та інші заінтересовані сторони.

Організаційно-інституційне забезпечення реалізації Стратегії передбачає:

- координацію заходів із реалізації Стратегії між вищезазначеними учасниками(-цями) реалізації Стратегії;
- чіткий розподіл повноважень між учасниками(-цями) реалізації

Стратегії, усунення дублювання під час прийняття управлінських рішень, налагодження ефективної співпраці між учасниками(-цями) реалізації Стратегії регіонального та місцевого рівнів;

- взаємодію органів місцевого самоврядування під час вирішення спільних проблем / реалізації масштабних проєктів;

- створення системи взаємопов'язаних програмних документів щодо соціально-економічного розвитку регіону.

Реалізація Стратегії здійснюється на основі принципів співробітництва, координації, згуртованості, об'єктивності та узгодження діяльності всіх заінтересованих сторін.

4.2. Інструменти реалізації

Відповідно до статті 10 Закону України «Про засади державної регіональної політики», реалізація регіональних стратегій розвитку здійснюється шляхом розроблення та виконання Планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку, що конкретизуються в регіональних програмах розвитку та програмах економічного і соціального розвитку області, районів, територіальних громад.

Регіональна програма розвитку - комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів довготривалого характеру, спрямованих на досягнення визначених Стратегією розвитку цілей, що є невід'ємною частиною Плану заходів та реалізується через проєкти регіонального розвитку, об'єднаних спільною метою.

Відтак, після актуалізації та схвалення Стратегії розвитку області та Плану заходів з її реалізації всі регіональні програми розвитку мають враховувати та відповідати оновленим завданням, визначеним Стратегією.

Відповідно до пункту 14 постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» проєкт Плану заходів повинен включати:

- середньострокові організаційні, правові та інші заходи, необхідні для реалізації регіональної стратегії;
- строки здійснення заходів та відповідальних за їх здійснення;
- індикатори оцінювання здійснення заходів та їх цільові значення;
- індикативні обсяги і джерела фінансування;
- регіональні програми розвитку, спрямовані на вирішення інвестиційних завдань регіональної стратегії;
- публічні інвестиційні проєкти та програми.

Завдання, необхідні для досягнення оперативних цілей, будуть виконуватися шляхом реалізації заходів, які можуть включати як групу взаємопов'язаних проєктів регіонального розвитку, об'єднаних спільною метою, так і окремі масштабні проєкти. Ця система є ключовим механізмом, що забезпечує досягнення оперативних цілей, які, у свою чергу, спрямовані

на реалізацію стратегічних цілей, закладених у регіональній Стратегії розвитку.

Ці заходи є невід'ємною частиною Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку, який охоплює стратегічні та оперативні цілі, завдання, заходи, індикатори виконання та орієнтовний обсяг фінансування. Вся детальна інформація, включаючи перелік заходів, конкретні проєкти, індикатори виконання, орієнтовний обсяг фінансування та інші ключові елементи, буде представлена у Плані заходів з реалізації Стратегії розвитку.

Таким чином, структура завдань, заходів і проєктів формує ефективний механізм, спрямований на комплексне досягнення стратегічних і оперативних цілей розвитку регіону.

Деякі інструменти (механізми) реалізації Стратегії:

- державно-приватне партнерство: концесія, оренда, лізинг, управління майном, спільна діяльність тощо. Використовується у сфері будівництва, модернізації інфраструктури, видобутку корисних копалин, екологічних проєктів;
- кооперація: програма розвитку кооперативів, підвищення кваліфікації через тренінги, єдиний інформаційний ресурс. Сприяє розвитку виробничих, обслуговуючих, споживчих кооперативів, кредитної та страхової кооперації;
- кластеризація: фінансове стимулювання кластерних ініціатив, організація конференцій, семінарів, круглих столів з фахівцями(-чинями);
- стимулювання підприємницької активності: спрощення реєстрації бізнесу, підтримка конкурентного середовища, розвиток інфраструктури для малого та середнього бізнесу, налагодження ефективної взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з підприємцями, сприяння формуванню освітньої, інституційної та інформаційної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу, підприємництва та самозайнятості в регіоні;
- міжрегіональне співробітництво: підтримання контактів між адміністраціями для вирішення міжрегіональних проблем;
- комунікація держави, бізнесу та представників(-ць) обласної влади: система електронного урядування, участь громадськості в розробці рішень обласної влади, громадський моніторинг, інформаційна відкритість влади;
- міжнародне співробітництво: обмін досвідом, грантові програми, міжнародні проєкти розвитку, залучення іноземних інвестицій та експертної підтримки;
- залучення громадськості: важливо для розробки і реалізації стратегій, щоб сформувати позитивне ставлення до процесів і максимально використовувати креативні ідеї різних груп населення.

4.3. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії

Відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регіональної політики», джерелами фінансування державної регіональної політики є:

- кошти державного бюджету, зокрема, державного фонду регіонального розвитку, галузевих (міжгалузевих) державних цільових програм та бюджетних програм центральних органів виконавчої влади, що спрямовуються на розвиток відповідної сфери у регіонах, субвенцій, інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;
- кошти місцевого бюджету;
- публічні інвестиції;
- кошти в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- кошти інвесторів(-ок) , власні кошти підприємств;
- благодійні внески;
- кредитування від зовнішніх джерел (фінансові установи, міжнародні організації);
- кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

Індикативні обсяги фінансових ресурсів та джерела фінансування в розрізі цілей та завдань Стратегії будуть визначені під час розроблення Плану заходів з її реалізації.

4.4. Етапи реалізації Стратегії

Реалізація Стратегії є складним багатостороннім процесом, який передбачає виконання одночасно багатьох завдань за участю різних суб'єктів. Відтак, важливо визначити дієву та раціональну систему управління процесом реалізації Стратегії.

Рисунок 114. Система реалізації Стратегії

Стратегія реалізується у декілька етапів:

1. Планування – допомагає розробити чітку послідовність дій, визначити необхідні ресурси і строки їх використання, а також контролювати прогрес. Це дозволяє облдержадміністрації раціонально

використовувати ресурси, забезпечувати узгодженість дій на всіх рівнях управління.

2. Управління процесом реалізації Стратегії – процес організації та керування виконанням стратегічних завдань, що включає планування, розподіл ресурсів, контроль виконання та забезпечення досягнення встановлених цілей.

3. Моніторинг та оцінка результатів реалізації Стратегії – постійне спостереження та аналіз ходу виконання стратегічних завдань для виявлення відхилень від плану, оцінки ефективності дій та прийняття рішень щодо подальших кроків.

4. Оновлення та корекція Стратегії – процес перегляду та внесення змін до стратегічного плану на основі отриманих даних моніторингу та оцінки, з метою адаптації до нових умов та підвищення ефективності досягнення стратегічних цілей.

Розділ 5. Система моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії

5.1. Моніторинг реалізації Стратегії і виконання Плану заходів

Відповідно до пунктів 15-18 постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів», моніторинг реалізації регіональної Стратегії і виконання Плану заходів проводиться Івано-Франківською обласною державною адміністрацією на підставі офіційної державної статистичної інформації, інформації органів, відповідальних за здійснення заходів і реалізації проєктів регіонального розвитку, та інших суб'єктів державної регіональної політики.

Моніторинг реалізації регіональної Стратегії і виконання Плану заходів проводиться шляхом:

- відстеження, вимірювання та аналізу відхилення показників фактичних результатів від цільових (проміжних) індикаторів досягнення цілей, визначених регіональною Стратегією;
- порівняння фактично отриманих значень індикаторів здійснення заходів і їх значень, визначених Планом заходів.

Моніторинг реалізації регіональної Стратегії і виконання Плану заходів може проводитися, зокрема, з використанням інформаційно-комунікаційної системи - єдиної геоінформаційної системи здійснення моніторингу та оцінювання розвитку регіонів і територіальних громад.

Івано-Франківська обласна державна адміністрація оприлюднює моніторинговий звіт на своєму офіційному веб-сайті.

5.2. Оцінювання результативності реалізації Стратегії та виконання Плану заходів

Оцінка результативності реалізації Стратегії здійснюється відповідно до Порядку проведення оцінювання реалізації державної регіональної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 р. № 305 «Деякі питання проведення моніторингу та оцінювання державної регіональної політики».

Відповідно до пункту 9 зазначеної постанови, оцінювання реалізації регіональної Стратегії розвитку та виконання Плану заходів проводиться Івано-Франківською обласною державною адміністрацією за результатами виконання першого та другого етапів реалізації регіональної Стратегії розвитку (внутрішнє оцінювання) та після завершення реалізації регіональної Стратегії розвитку (зовнішнє оцінювання) шляхом оцінювання індикаторів досягнення цілей, результативності, ефективності та впливу виконання регіональної Стратегії розвитку і Плану заходів на розвиток регіону та територіальних громад.

Оцінювання здійснюється на підставі моніторингових звітів про реалізацію Стратегії та про виконання Плану заходів з її реалізації за відповідний період, офіційної державної статистичної інформації, інформації органів, відповідальних за здійснення заходів і реалізацію

проєктів регіонального розвитку, та інших суб'єктів державної регіональної політики.

Зовнішнє оцінювання реалізації Стратегії проводиться Івано-Франківською обласною державною адміністрацією із залученням незалежних організацій (експертів) протягом року після завершення реалізації Стратегії. Звіт за результатами зовнішнього оцінювання реалізації Стратегії розміщується на офіційному веб-сайті Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

Базові, проміжні та цільові значення індикаторів досягнення цілей, визначених Стратегією розвитку Івано-Франківської області на 2021- 2027 роки зазначені у Додатку 1.

Відповідно до рекомендацій Міністерства розвитку громад та територій України з метою застосування єдиних підходів до моніторингу ефективності реалізації регіональних Стратегій, в переліку індикаторів досягнення стратегічних цілей застосовані показники, які передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 р. № 305 «Деякі питання проведення моніторингу та оцінювання державної регіональної політики» в розрізі років 2023-2024 (поточний стан), 2025 та 2026 (проміжні значення) і 2027 (цільові значення).

Розділ 6. Узгодженість Стратегії з програмними документами та основними аспектами розвитку області

Національна система стратегічного планування має базуватися на узгодженій системі координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях.

Відповідно до пункту 7 постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» регіональна Стратегія розробляється на період дії Державної стратегії регіонального розвитку України та повинна узгоджуватися із стратегічними цілями і пріоритетами, що визначені нею.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про засади державної регіональної політики», державна регіональна політика реалізується на основі таких принципів, зокрема:

- співробітництва - узгодження цілей, пріоритетів, завдань, заходів і дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, забезпечення співробітництва між ними під час формування та реалізації державної регіональної політики;
- координації - взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Під час актуалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021- 2027 роки враховані ключові аспекти оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки оновленої Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки зазначено в Додатку 2.

Зважаючи на те, що Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку та здійснила адаптацію Цілей Сталого Розвитку, важливо визначити рівень взаємозв'язку між цілями Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки та Цілями сталого розвитку.

Згідно з Указом Президента України від 30 вересня 2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» зазначені Цілі сталого розвитку України є орієнтирами для розроблення проєктів прогнозних і програмних документів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України.

Також, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1190-р «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні» необхідно враховувати під час розроблення проєктів прогнозних і програмних документів, проєктів

нормативно-правових актів необхідність досягнення цільових значень індикаторів досягнення Цілей сталого розвитку.

Зв'язок Цілей сталого розвитку та цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період 2021-2027 років зазначено в Додатку 3.

Стратегія регіонального розвитку Івано-Франківської області узгоджена з основними планувальними документами території Івано-Франківської області, а також з містобудівною документацією.

Відповідно до методичних рекомендацій щодо застосування смартспеціалізації на регіональному рівні, затверджених наказом Мінекономіки від 10.06.2024 №14563 визначено одну стратегічну ціль Стратегії, що передбачає досягнення оперативних цілей та завдань щодо розвитку обраних видів економічної діяльності в рамках смартспеціалізації регіону.

Напрацювання стратегічних, оперативних цілей та завдань відбувалось з врахуванням особливостей регіону, зокрема, географічного розташування, природно-ресурсного потенціалу, екологічної ситуації, демографічної характеристики, розвитку інфраструктури, соціальної сфери, регіональної економіки та інших складових.

Стратегічні, оперативні цілі та завдання формувались з перспективи всебічного охоплення всіх галузей (сфер) регіонального розвитку, врахування всіх аспектів розвитку області.

Під час напрацювання оперативних цілей та завдань враховувались державні документи стратегічного планування, зокрема:

- Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (шляхом впровадження ініціатив з забезпечення безбар'єрного простору з акцентом на інклюзивність та гендерну рівність);
- Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року (шляхом впровадження завдань щодо підтримки та розвитку МСП);
- Стратегія розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року (шляхом впровадження завдань щодо надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, забезпечення розвитку послуг з психічного здоров'я, впровадження заходів з підтримки материнства та дитинства тощо);
- Стратегія утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року (шляхом впровадження завдань у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, зміцнення статусу української мови, сприяння її розвитку та популяризації);
- інші стратегічні документи, пріоритетні напрями яких знайшли своє відображення в Матриці цілей та завдань оновленої Стратегії розвитку Івано-Франківської області.

Додаток 1. Базові, проміжні та цільові значення індикаторів досягнення цілей, визначених Стратегією розвитку Івано-Франківської області на 2021- 2027 роки

Найменування оперативної цілі Стратегії	Найменування індикатора, одиниця вимірювання	Відповідальні за подання інформації	Базове значення індикатора на 2024 рік	Проміжне значення індикатора на 2025 рік	Проміжне значення індикатора на 2026 рік	Цільове значення індикатора на 2027 рік
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Івано-Франківської області						
1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках смартспеціалізації регіону	Частка визначених ВЕДів у структурі реалізованої продукції, %	Головне управління статистики в Івано-Франківській області	62,0	63,0	65,0	68,0
1.2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки	Індекс сільськогосподарської продукції (у постійних цінах 2021р.), % до попереднього року	Головне управління статистики в Івано-Франківській області, департамент агропромислового розвитку ОДА	101,0	101,5	101,8	102,0
	Продукція сільського господарства (у постійних цінах 2021р.), млн. гривень		26830,4	26844,0	27327,0	27873,5
	Індекс будівельної продукції, % до попереднього року		126,7	135,0	138,0	140,0
	Індекс споживчих цін, % до грудня попереднього року		112,2	112,2	110,1	108,4
	Темп зростання/зниження експорту товарів, % до попереднього року	Департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад ОДА	100,4	101,5	103,0	110,0

1.3. Розвиток області як туристичного центру України	Обсяг туристичного збору, млн грн	ДПС в області	33,1	35,0	37,0	40,0
	Кількість відвідувачів (visitors відповідно до номенклатури UN Tourism) області, млн. людей	Департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад ОДА	2,5	2,5	2,5	2,5
	Обсяг податкових надходжень від туристичного бізнесу до зведеного бюджету, млн грн	ДПС в області	251,5	260,0	275,0	280,0
1.4. Промоція розвитку промисловості в регіоні	Індекс промислової продукції, % до попереднього року	Головне управління статистики в Івано-Франківській області	102,6	102,4	102,0	102,3
	Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. гривень	Головне управління статистики в Івано-Франківській області	99937,3	102000,0	104500,0	109800,0
	Кількість індустріальних парків, внесених до Реєстру індустріальних (промислових) парків, одиниць	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури ОДА	6	6	6	7
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу						
2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток гірських та сільських населених пунктів	Частка гірських громад з індексом податкоспроможності більше 0,9, %	Департамент фінансів ОДА	10,0	20,0	30,0	40,0
2.2. Забезпечення доступу населення	Індекс цифрової трансформації регіонів, одиниць	Управління цифрового розвитку,	0,685	0,770	0,890	0,950

громад до якісних адміністративних послуг та соціальних послуг	Рівень автоматизації центрів надання адміністративних послуг, точок	цифрових трансформаций і цифровізації ОДА	239	250	270	300
	Рівень покриття інтернет-зв'язком, %		95,2	96,5	97,5	99,0
	Рівень покриття мобільним зв'язком, %		92,6	94,0	96,0	98,0
	Частка населення, що має доступ до мобільного широкосмугового доступу до Інтернету із швидкістю не менше 2 Мбіт/с, %		95,2	96,5	97,5	99,0
2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури	Співвідношення наявної кількості місць у закладах дошкільної освіти до фактичної чисельності вихованців, охоплених закладами дошкільної освіти, %	Департамент освіти і науки ОДА	74,0	71,0	72,0	72,0
	Частка дітей сільської місцевості, для яких організовано підвезення шкільними автобусами до місця навчання і додому, % до загальної кількості учнів, які того потребують, %		83,0	88,0	91,0	94,0
	Забезпеченість лікарями на 10 тис. населення	Департамент охорони здоров'я ОДА	40,8	41,5	42,0	42,0
	Кількість створених ліжок для реабілітації військових, ветеранів/ок у закладах здоров'я області, одиниць		428	500	540	580
	Кількість пам'яток, на яких проведено ремонтно-реставраційні роботи, одиниць	Управління культури, національностей та релігій ОДА	0	2	2	2

	Кількість створених молодіжних центрів та просторів, одиниць	Управління спорту та молодіжної політики ОДА	33	40	48	60
2.4. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів(-ок) і представників(-ць) інших вразливих груп	Кількість внутрішньо переміщених осіб, узятих на облік, тис. осіб	Департамент соціальної політики ОДА	123,4	111,9	100,5	95,6
	Кількість внутрішньо переміщених осіб, які отримали допомогу на проживання, людей		45500	13425	10500	9500
	Кількість відкритих центрів ментального (психічного) здоров'я, одиниць	Департамент охорони здоров'я ОДА	0	4	10	12
	Кількість пацієнтів, які отримали послуги на базі центрів ментального здоров'я, людей		0	0	1000	2000
2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури	Загальна площа будинків, прийнятих в експлуатацію у розрахунку на 1000 осіб населення, кв. метрів	Головне управління статистики в Івано-Франківській області	337,7	340,8	345,4	350,1
	Протяжність збудованих/ відремонтованих доріг загального користування місцевого значення, км	Департамент розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури	0/2,5	0/58,0	0/85,0	0/120,0
	Кількість транспортних засобів, пристосованих для перевезення осіб з інвалідністю, які залучені для обслуговування приміських та міжміських автобусних маршрутів, одиниць	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури ОДА	240	255	285	320

Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування						
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС	Темп зростання (зменшення) доходів загального фонду місцевого бюджету (без трансфертів), відсотків до попереднього року	Департамент фінансів ОДА	99,8	111,6	104,3	107,4
	Частка територіальних громад, які мають затверджені документи стратегічного планування державної регіональної політики (відповідно до Закону України “Про засади державної регіональної політики”), %	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури ОДА	90,3	93,5	100,0	100,0
3.2. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	Кількість територіальних громад, які мають діючі договори про співробітництво територіальних громад (відповідно до Закону України “Про співробітництво територіальних громад”), одиниць	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури ОДА	43	47	52	56
	Кількість укладених партнерських угод / меморандумів на рівні регіону, одиниць	Департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад ОДА	9	11	14	18
	Кількість поданих публічних інвестиційних проєктів через Єдину цифрову інтегровану інформаційно-аналітичну систему управління процесом відбудови об’єктів нерухомого майна, будівництва та	Департамент розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури	20	30	35	40

	інфраструктури (DREAM) для реалізації міжурядових програм через систему DREAM, одиниць					
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області						
4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні	Викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тис. тонн	Головне управління статистики в Івано-Франківській області	147,7	145,2	142,4	139,1
	Частка територій та об'єктів природно-заповідного фонду у загальній площі області, %	Управління екології та природних ресурсів ОДА	16,20	16,22	16,27	16,99
	Частка заходів у планах управління ризиками затоплення, включених до регіональних програм (починаючи з 2025 року), %		25	15	7	10
	Кількість функціонуючих підприємств з переробки побутових відходів / в т.ч. з переробки органічних відходів, одиниць		6	6	6	7
	Обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, млн.грн.		0	76,37	85,26	85,29
	Частка населених пунктів забезпечених централізованим водовідведенням, %	Департамент розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства,	4,4	4,4	4,6	4,8
	Частка населених пунктів забезпечених централізованим водопостачанням, %		7,8	7,8	8,0	8,4
	Частка населених пунктів, охоплених вивезенням ТПВ, %		86,4	86,9	88,6	90,2

	Частка територіальних громад, у яких впроваджено роздільне збирання побутових відходів, у загальній кількості територіальних громад регіону, %	містобудування та архітектури ОДА	17,7	19,3	24,0	30,0
4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону	Загальна потужність генерації електричної енергії об'єктів відновлюваної енергетики, МВт	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури ОДА	445	495	560	610
	Частка електроенергії, виробленої альтернативними джерелами у загальному обсязі виробництва електроенергії області, %		9	12	14	17
4.4. Забезпечення фізичної безпеки мешканців(-ок) в регіоні	Частка закладів освіти, у яких створено безпечні умови для навчання та праці (облаштовані укриттями), %	Департамент освіти і науки ОДА	99,6	99,6	100,0	100,0
	Частка населення, яке забезпечене укриттями (сховища цивільного захисту, протирадіаційні укриття, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття), на відповідній території, %	Управління з питань цивільного захисту ОДА	36	40	42	44
	Кількість територіальних громад в яких утворені центри безпеки як інтегровані структури з єдиною комунікацією у сфері захисту населення і територій від пожеж та надзвичайних ситуацій, забезпечення громадського порядку, охорони здоров'я населення, одиниць	Головне управління ДСНС в Івано-Франківській області	5	10	15	20
	Частка територіальних громад, забезпечених поліцейськими офіцерами громад, %	Головне управління Національної поліції в Івано-Франківській області	34	42	100	100

Додаток 2. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки оновленій Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки									
	1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах	1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	2.2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка	3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС	3.2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями
1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Івано-Франківської області	++	+	+	-	++	+	+	+	+	+
1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках смартспеціалізації регіону	++	++	-	-	++	+	++	+	+	+
1.2 Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки	++	+	+	-	++	+	++	+	-	+
1.3. Розвиток області як туристичного центру України	++	+	+	-	++	+	++	+	-	+

1.4. Промоція розвитку промисловості в регіоні	++	++	-	-	++	+	++	+	-	+
2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку - людського капіталу	++	++	++	+	++	+	-	+	+	+
2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток гірських та сільських населених пунктів	++	++	+	+	++	+	+	+	+	+
2.2. Забезпечення доступу населення громад до якісних адміністративних послуг та соціальних послуг	++	++	++	++	+	+	-	+	+	-
2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури	++	++	++	++	+	+	-	+	+	+
2.4. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів(-ок) і	++	+	+	++	+	+	-	+	+	-

представників(-ць) інших вразливих груп										
2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово- комунальної інфраструктури	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.6. Забезпечення згуртованості населення з урахуванням викликів від наслідків війни	++	+	+	++	-	+	-	+	+	+
3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування	++	++	+	+	+	-	+	++	++	+
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС	++	+	++	+	+	-	+	++	++	+
3.2. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	++	+	++	-	++	+	+	++	++	++
4. Забезпечення безпечного, екологічно	++	++	-	-	+	-	-	+	+	+

чистого, “зеленого” розвитку області										
4.1. Забезпечення стійкості регіону	++	+	-	-	+	+	++	+	+	+
4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні	++	++	-	-	+	-	-	+	+	+
4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону	++	++	-	-	+	+	-	+	+	+
4.4. Забезпечення фізичної безпеки мешканців(-ок) в регіоні	++	++	+	+	+	+	-	+	+	-

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як «++» – сильний зв'язок, «+» – опосередкований зв'язок, «-» – відсутність зв'язку.

Додаток 3. Зв'язок Цілей Сталого Розвитку та цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Цілі Сталого Розвитку: Україна	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки			
	1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Івано-Франківської області	2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування	4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області
Ціль 1 «Подолання бідності»	+	++	-	-
Ціль 2 «Подолання голоду, розвиток сільського господарства»	++	++	-	+
Ціль 3 «Міцне здоров'я і благополуччя»	-	++	-	++
Ціль 4 «Якісна освіта»	+	++	-	-
Ціль 5 «Гендерна рівність»	-	++	-	-
Ціль 6 «Чиста вода та належні санітарні умови»	-	++	-	++
Ціль 7 «Доступна та чиста енергія»	+	+	-	++
Ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання»	++	++	-	+
Ціль 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура»	++	++	-	+
Ціль 10 «Скорочення нерівності»	+	++	-	+
Ціль 11 «Сталий розвиток міст і громад»	++	++	++	+
Ціль 12 «Відповідальне споживання та виробництво»	+	+	-	++
Ціль 13 «Пом'якшення наслідків зміни клімату»	+	+	-	++
Ціль 14 «Збереження морських ресурсів»	-	-	-	-
Ціль 15 «Захист та відновлення екосистем суші»	+	+	-	++

Ціль 16 «Мир, справедливість та сильні інститути»	+	++	++	-
Ціль 17 «Партнерство заради сталого розвитку»	++	++	+	+

**У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як «+++» – сильний зв'язок, «+» – опосередкований зв'язок, «-» – відсутність зв'язку.*